ትምህርት አሥረ አንድ

ዳንኤል 7:1-14

<u>የመጀመሪያ</u> ቀን

አውሬይቱ እስክትገደል አካልዋም እስኪጠፋ ድረስ÷ በእሳትም ለመቃጠል እስክትሰጥ ድረስ አየሁ። ... በሌሊት ራዕይ አየሁ፤ እነሆም÷ የሰው ልጅ የሚመስል ከሰማይ ደመናት ጋር መጣ በዘመናት ወደ ሸመገለውም ደረሰ፤ ወደፊቱም አቀረቡት። ወገናቸና አሕዛብ÷ በልዩ ልዩ ቋንቋም የሚናገሩ ሁሉ ይገዙለት ዘንድ ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው፤ ግዛቱም የማያልፍ የዘላለም ግዛት ነው፤ መንግሥቱም የማይጠፋ ነው። (ዳንኤል 7:11፤ 13-14)።

ታሪክን በተለያየ መንገድ ልንመለከተው እንችላለን። ከእነዚህም ሦስቱ የሚከተሉት ናቸው:

የመጀመሪያው:- ሶሻሊስታዊ አመለካከት ነው። ሶሻሊስቶች ታሪክ በባለጸገችና በድሆች መካከል የሚደረግ ግጭት ወይም ትግል ነው ይላሉ። እንደ እነርሱ አመለካከት ከሆነ ታሪክ በጨቋኝና በተጨቋኝ መደብ መካከል የሚደረግ ትግል ነው።

ሁለተኛው:- የካፒታሊስት አመለካከት ነው። ይህ አመለካከት ታሪክ ለተለያየ ጥቅም በመንግሥታት መካከል የሚደረግ ትግል ነው ይላል። ታሪኩ ከግብርና ተነሥተው ለእድገትና ለኢንዱስትሪ ውጤት የሚደረግ ሂደት ነው። የሰው ልጅ የተሻለ ለማግኘትና ለመበልጸግ የሚያደርገው ሙከራ ነው።

ሦስተኛው:- ክርስቲያናዊ አመለካከት ነው። ክርስቲያናት ታሪክ በሰው ክፋትና በፍቅር÷ ቅዱስና ጻድቅ በሆነው አምላክ መካከል የሚደረግ ግጭት ነው የሚል አቋም አላቸው። ይህ ክፋት የጀመረው በአዳምና ሔዋን ዘመን በኤድን ገነት ውስጥ ነበር፤ ታሪክ የጀመረው ከዚህ ሥፍራ ቢሆንም ክፋት እስከሚወገድበት እስከመጨረሻው ቀን ድረስ ይቀጥላል ይላሉ። ውጊያው የጨለማ ንጉሥ በሆነው ሰይጣንና የብርሃን ንጉሥ በሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ መካከል ነው። እነዚህ ሁለቱ ዋነኛ መንግሥታት ሲሆኑ÷ የሰው ልጅ ዳግሞ የጦርነቱ ሜዳ ነው። ሰይጣን ሰዎችን ሊቆጣጠርና ለክፉ ዓላማው ሊጠቀምባቸው ይፈልጋል። እግዚአብሔር ግን ሰዎችን ከኃጢአትና ከሰይጣን ግዛት አውጥቶ ወደ ረሱ የብርሃን መንግሥት ሊያገባቸው ይፈልጋል። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ እንዲሞት እግዚአብሔር የላከው ለዚህ ነበር። ከሰይጣን ጋር ተዋግቶ ድል ነሣ፤

ኃይሉን ሁሉ ነጠቀው፤ በመጨረሻም ፍጹም ያጠፋዋል። አስከዚያ ጽረስ ግን ውጊያው ይቀጥላል።

ትንቢተ ዳንኤል በተለይም 10:10-11:1 ይህንን ውጊያ በሥዕላዊ ሁኔታ ይገልጸዋል። በምዕራፍ 7 ላይ እግዚአብሔር የዓለምን መንግሥትና የእርሱን ዘላለማዊ መንግሥት በማነጻጸር ሲያቀርብ እንመለከታለን።

በመጀመሪያ:- የሰዎች መንግሥታትን ክፋት እናያለን። በዳንኤል 7 አረት የዓለም መንግሥታትን ምስል እናያለን። አረቱም በአረዊት ተመስለዋል፤ አረዊት ጸግሞ ዋናው ምኞታቸው ማጥፋት ነው። በየጊዜው ከመሻሻልና ከመሰልጠን ይልቅ እነዚህ መንግሥታት እየባሰባቸው ይሄዳሉ፤ በመጨረሻም የሚነሣው መንግሥት ክፋት ጸግሞ በቃል ሊገለጽ ከሚቻለው በላይ ይሆናል።

ሁለተኛ:- እነዚህ መንግሥታት ጊዜያዊ ናቸው። አረዊቶቹ አስፈሪና ብርቱ ብዙ ነገርን ማጽረግ የሚችሉ መስለው ቢታዩም በመጨረሻው ግን ለክፋታቸው መታሰቢያ ሊገኝላቸው በማይችል ሁኔታ ይጸመሰሳሉ፤ (ዳንኤል 7:11)።

ሦስተኛ:- አንጽ ዘላለማዊ መንግሥት ብቻ መኖሩን ያሳያል። ያም መንግሥት የእግዚአብሔር መንግሥት ነው። እርሱ በሰማይ ዙፋኑ ላይ ነው። የሰው መንግሥት ብርቱ መስሎ ቢታይም የሚያሸንፈው የእርሱ ፈቃጽ ነው። መንግሥቱን «ለሰው ልጅ» ማለትም ለኢየሱስ ክርስቶስ ይሰጠዋል። ኢየሱስ ክርስቶስ በአሕዛብና በመንግሥታት ላይ ለመግዛት ሥልጣን አለው። ዘላለማዊ መንግሥቱ አይጠፋም። የእግዚአብሔር ልጆች ስለሆንን፥ የዚያ መንግሥት ወረሾች ነን፤ (ዳን.7:27)።

ክርስቲያን መንጽሞቼና እህቶቼ የምንኖረው በአውሬዎቹ ዘመን ነው። የሰው መንግሥት የመግዛት ሥልጣኑን የጨበጠ መስሎ ይታያል። ይሁን እንጂ፥ አንጽ ቀን ጽጽቅና ሰላም በሞላበት መንግሥቱ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር እንነግሣለን። ጌታችንና አጻኖቻችን ከእኛ ጋር ይነግሣል። ዓይኖቻችን በዚያ መንግሥት ላይ እንጂ በዚህ ዓለም ባለው አረዊት መንግሥት ላይ አይሁኑ።

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የዓለም መንግሥታት ከእግዚአብሔር መንግሥት ጋር ሲነጻጸር ያለውን ኃይልና የጊዜ ርዝመት ግለጽ።
ለ/ የሚለያዩት እንዴት ነው?
ሐ/ በዚህ ትምህርት እንዴት ልንጽናና እንችላለን?

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 7:1-14 አንብብ።
ለ/ ስለ አረቱ አረዊት ግለጽ።
ሐ/ «በዘመናት ስለ ሸመገለው» ግለጽ።
መ/ በመጨረሻ ስለሚቋቋመው መንግሥት ግለጽ።
ሠ/ የመጨረሻው መንግሥት ለማን ይሰጣል?

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 7:1-6

ጥያቄዎች

3ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በዚህ ምዕራፍ የተጠቀሰው ታሪክ ማን በሚገዛበት ዘመን ነው የተፈጸመው? በስንተኛው ዓመት?
ለ/ በዚህ ምዕራፍ የተጠቀሰው ታሪክ የተፈጸመው በምዕራፍ 4÷ 5÷ እና 6 የተጠቀሰው ታሪክ ከመፈጸሙ በፊት ነው ወይስ በኋላ?

4ኛ ጥያቄ:- አረቱ አረዊት የተነሡት ከየት ነው?
5ኛ ጥያቄ:- ስለመጀመሪያው አውሬ ግለጽ::
6ኛ ጥያቄ:- ስለሁለተኛው አውሬ ግለጽ::
7ኛ ጥያቄ:- ስለ ሦስተኛው አውሬ ግለጽ::
8ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 2:24-25 አንብብ::
ለ/ በዚህ ምዕራፍ የተማርናቸው አረት መንግሥታት እነማን ናቸው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሜንታሪ/

የትንቢተ ዳንኤል መሪ ሐሳብ የእግዚአብሔር ከሁሉም በላይ መሆኑን ተመልክተናል:: ይህንንም በግለሰቦችና በአረማውያን ነገሥታት ሕይወት እንኪ የሚሠረውን በማየት አረጋግጠናል::

ትንቢተ ዳንኤል በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች ይከፈላል:: የመጀመሪያው ክፍል ማለትም ከ1-6 ያለው የእግዚአብሔርን ከሁሉ በላይነትን የሚያሳዩ የተለያዩ ታሪኮች ይዘአል:: ሁለተኛው ክፍል ማለትም ከ7-12 ያለው ዳግም እግዚአብሔር ከሁሉ በላይ መሆኑንና እግዚአብሔር የመጸፊት ሁኔታዎችን ማወቅ ብቻ ሳይሆን እንጸሚቆጣጠራቸው የሚያመለክቱ የተለያዩ ራዕዮችን ይዘአል:: እነዚህ ራዕዮች ከዳንኤል ዘመን እንሥቶ እስከፍጻሜ ዘመን ድረስ የሚሆኑትን ሁኔታዎች በግልጽ ያመለክታሉ::

በብዙ መንገድ ዳንኤል 7 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉት ትንቢቶች ሁሉ በጣም አስፈላጊና ጠቃሚ ትንቢት ነው ማለት ይቻላል:: ይህም ከማንኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ይልቅ ዳንኤል ከነበረበት ዘመን እንሥቶ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር መጥቶ እስከሚገዛበት ዘመን ድረስ የሚሆኑትን ሁኔታዎች ቅደም ተከተል በጣም ግልጽ በሆነ መንገድ በማሳየቱ ነው:: ታሪኩ የተጻፈው በ533 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ሲሆን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር መጥቶ እስከሚገዛበት ድረስ በዓለም ላይ

ስለሚነሡት ዋና ዋና መንግሥታት ያመለክታል። ከዚያ በኋላ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት እንደሚመሠረት ይናገራል። የዚህ ትምህርት ዋነኛ መልእክት እግዚአብሔር በሰማይ ብቻ ሳይሆን በምድርም እንደሚገዛ ማመልከት ነው። የሰዎች መንግሥታት እግዚአብሔርንና ሕዝቡን ይቃወሙ ይሆናል፤ የሚያሸንፉ መስለውም ይታዩ ይሆናል፤ ግን ምን ጊዜም ቢሆን በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናቸው። መንግሥታት ታላቅ ስጸት በሚያስነሡበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔር በቁጥጥር ላይ ነው። በችግር ጊዜ ጠንካራና ታማኝ ሆነው የሚቆሙ ከእግዚአብሔር ጋር ያሸንፋሉ፤ ከእርሱም ጋር በዘላለማዊ መንግሥት ይገዛሉ።

ከመጽሐፉ አጋማሽ የመጨረሻው ክፍል ጀምሮ አተረጓጐሙ በጣም አስቸጋሪና ውስብስብ እየሆነ መጥቶአል። ይህም የሆነው ስለ መጸፊቱ ሁኔታ ለዳንኤል ለመግለጽ እግዚአብሔር በሕልምና በራዕይ በመጠቀሙ ነው። ከራዕይቹ ውስጥ ብዙው ክፍል እንደ ነብር፥ እንበሳ፥ ጽብ ወዘተ ያሉትን እንስሳት እንደ ምልክት ይጠቀምባቸዋል። እንደእነዚህ ዓይነቶቹ ራዕዮችንና መገለጦችን ስንመለከት ፀሐፊው ያየው ነገር በተጨማሪም በምሳሌያዊ አነጋገር የሚታዩ ራዕዮች በመጀመሪያ ልባችንን ሊነኩ ይገባል። በግልጽ አእምሮአችን ውስጥ መቀረፅ ይገባናል። ከዚያን በኋላ ነው ትርጓሜ ልንሰጥ የምንችለው። ራዕዮች የተለያዩ ስለሆኑ እንዳንድ ጊዜ የምንሰጠው ትርጓሜ ትክክል ላይሆን ይችላል። ለዚህም ነው የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች ብዙ የተለያየ ትርጓሜ ለእነዚህ ራዕዮች ያላቸው።

በዳንኤል 7 ውስጥ የተከናወኑት ነገሮች በሙሉ የተፈጸሙት የባቢሎን ንጉሥ ብልጣሶር በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት ላይ ነው። ናቡኒዶስ እውነተኛ ንጉሥ እንደነበርና ልጁ ብልጣሶር ግን በእርሱ ምትክ ይገዛ እንደነበር ከትምህርት ዘጠኝ ተረዳለህ። ይህም የሆነው በ553 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት አካባቢ ሲሆን፥ ታሪኩ የተፈጸመውም በምዕራፍ 4 እና 5 መካከል ነው። በዚያን ጊዜም ቢሆን የባቢሎን መንግሥት ጠንካራ ነበር። በብዙ ሁኔታ ይህ ራዕይ በዳንኤል 2 ከተሰጠው ሕልም ጋር ይመሳሰላል። በምዕራፍ 2 ላይ በምድር ላይ ስለሚነሡት አራት መንግሥታት እግዚአብሔር ለናቡከደነፆር እንደገለጸለት ተመልክተናል። በሰው ዓይን እነዚህ መንግሥታት ጠንካራና ባለግርማ መስለው ይታያሉ። እንደገና እግዚአብሔር ለዳንኤል ስለ እነዚህ መንግሥታት ሰፋ ያለ ገለጻ ሰጠው። እነዚህ መንግሥታት በእግዚአብሔር ዓይን ሲታዩ አረዊት ናቸው።

ስለ መጸፊቱ ሁኔታ እግዚአብሔር ራዕይ ሲሰጠው ዳንኤል በአልጋው ላይ ተጋድሞ ነበር። መጪያውኑ ተነሥቶ ራዕዩን መጻፍ ጀመረ። ራዕዩን በስምንት ምስሎች ልንከፍለው እንችላለን።

የመጀመሪያው ምስል:- ባሕር:- ዳንኤል ታላቅ ባሕር አየ። ከምሥራቅ፥ ከምዕራብ፥ ከሰሜንና ከደቡብ ኃይለኛ ነፋስ ተነሥቶ ባሕሩን

አናወጠው። ተረ በተረ አረት የተለያዩ አረዊት ከባሕር ወጸ ምጽር ወጡ።

እነዚህ ነፋሳት የአሬቱን መንግሥታት ንግሥና ለመጀመር እግዚአብሔር የሚጠቀምባቸውን የሰማይ መላእክትን ያመለክታሉ። (ይህንን የሚመስል ራዕይ በዘካርያስ 6:1-8 ተመልከት።) ባሕር በጣም የተለመጸ የአሕዛብ መንግሥታት ምሳሌ ነው። የባሕሩ መናወጥ በእነዚህ አሕዛብ መንግሥታት መካከል የሚጸረገውን ውጊያና ብጥብጥ ያመለክታል።

9ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ራዕይ 13:1ን አንብብ። ይህ ራዕይ ከዳንኤል 7 ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

ሁለተኛው ምስል:- የንስር ክንፎች የነበሩት አንበሳ፥ ዳንኤል ያየው የመጀመሪያው አውሬ ታላላቅ ክንፎች የነበሩት አንበሳ ነበር። በድንገት ክንፎቹ ተነቃቀሉ፤ በእግሩ ቆመ። የሰው ልብም ተሰጠው።

አንበሳ የአሬዊት ንጉሥ በመባል ሲታወቅ፥ ንስር ዳግሞ የአዕዋፋት ንጉሥ ነው። የሁለቱ መጣመር የመንግሥቱን ብርታት ያሳያል። ዛሬም ቢሆን በባቢሎን ጸጆች ላይ ክንፍ ያለው የአንበሳ ምስል እንጸተቀረፀ እናያለን። በዳንኤል 2 በተጠቀሰው ምስል ላይ የወርቁ ራስ የባቢሎን መንግሥት እንደነበር ሁሉ፥ አንበሳም የባቢሎንን መንግሥት ያመለክታል።

የክንፎቹ መነቃቀልና የሰው ልብ ለአንበሳው መሰጠቱ በዳንኤል 4 የተጠቀሰውን የናቡከጸነፆርን ከክብሩ መዋረጽ የሚያሳይ እንጸሆነ ብዙ የመጽሐፍ ቀጼስ ምሁራን ይናገራሉ። እግዚአብሔር ልቡን ስለለወጠለት እንጸ አውሬ ጨካኝ ሳይሆን በሥልጣኑ ሥር ላሉት ሰዎች መራራት ጀምሮአል።

በምስሉ ላይ ያየነው ወርቅ ከብር እንጸሚበልጥ ሁሉ፥ በዚህ ምዕራፍ የምናየው አንበሳ ከጽብ ወይም ከነብር ይበልጣል።

ሦስተኛው ምስል:- በአንድ ጮኑ የቆመና በአፉ መካከል ሦስት የጮጉ አጥንቶችን የያዘ ጽብ ነው። ለዚህ ጽብ የሚችለውን ያህል እንዲበላ ትእዛዝ ተሰጠው።

10ኛ ጥያቄ:- ጽብ የሚለውን ቃል በመጽሐፍ ቀጼስ መዝገበ ቃላት ውስጥ ተመልከት።

በጳለስጢና ውስጥ ጽብ ከአንበሳ ቀጥሎ በጣም የሚፈራ አውሬ ነው። በብርታቱና በአስፈላጊነቱ የታወቀ ነው። ጽብ 250 ኪሎ ያህል ሊመዝን ይችላል። ብዙ ጊዜ የሚመገቡት አትክልት ሲሆን አንጸንድ ጊዜ ግን ሥጋ ይመገባሉ።

ይህ ጽብ የተባበረውን የሚዶንና ፋርስ መንግሥትን ያመለክታል። ሚዶንና ፋርስ ከባቢሎን ቀጥሎ ሁለተኛው የዓለም መንግሥት ነበር። አንዳንድ ሰዎች ይህ ጽብ በአንድ ጮኑ ቆሞ የታየው ሌላውን መንግሥት ለመውረር ለጉጥቂያ መዘጋጀቱን ያመለክታል ይላሉ። ይሁን እንጂ÷ አንደኛው ጮን ከሌላው ከፍ ብሎ መታየቱ በተባበረው መንግሥት ውስጥ የፋርስ መንግሥት ከሚዶን መንግሥት ይልቅ ጠንካሬ እንደነበር ለማመልከት ነው። በጽቡ አፍ ውስጥ የነበረው ሦስት የጮጽን አጥንት ግዛታቸውን ለማስፋፋት ሚዶንና ፋርስ ያደረጉትን ሦስት ዋና ዋና ጦርነት ያመለክታል። የትኛው መንግሥት እንደሚነሣ÷ የትኛው መንግሥት እንደሚወድቅ የሚወሰነው በእግዚአብሔር በመሆኑ ጽል እንዲያጸርጉ የሚረዳቸው ሬሱ እግዚአብሔር ነበር።

አሬተኛው ምስል:- አሬት ክንፎችና አሬት ሬሶች የነበሩት ነብር ነው። ለዚህም ነብር ሥልጣን ተሰጠው።

ነብር ምንም እንኪ እንጸ እንበሳ አስፈሪ ግርማ ባይኖረውም በጣም ፈጣን ነው። አሬቱ ክንፎቹም ፍጥነቱን የሚያመለክቱ ናቸው። ይህ ነብር በ330 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት የተነሣውን የግሪክ መንግሥት ያመለክታል። ይህ በታላቁ እስክንጽር የሚመረው መንግሥት በአጭር ጊዜ ውስጥ ከግሪክ እስከ ሕንጽ ከዚያም አልፎ እስከ ሰሜን አፍሪካ ጽረስ ግዛቱን አሰፋ። <u>አሬቱ</u> ክንፎቹና <u>አሬቱ</u> ሬሶች መንግሥቱን በአሬት መከፋፈሉን ያመለክታሉ። በትንቢቱ መሠረት ከታላቁ እስክንጽር ሞት በኋላ ግዛቱን አሬቱ ጄኔራሎች ተከፋፈሉት።

የታላቁ እስክንጽር ኃይል ከሬሱ የተገኘ አልነበረም። ግዛቱን የሰጠው እግዚአብሔር ሬሱ ነው።

11ኛ ጥያቄ:- የሰዎችን መንግሥታት እግዚአብሔር በአሬዊት የመሰላቸው ለምን ይመስልሃል?

12ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ለሦስቱ መንግሥታት ሥልጣን የሰጣቸው ማን ነው?
ለ/ ይህ በአሁኑ ጊዜ ስላለው የዓለም መንግሥት ምን ያስተምረናል?

ሦስተኛ ቀን — ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 7:7-10

ጥያቄዎች

13ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ስለ አሬተኛው አውሬ ግለጽ።
ለ/ ከዚህ ቀጸም ከምታውቀው አውሬ ጋር ይመሳሰላልን?

14ኛ ጥያቄ:- ቀንዶቹ ምን ሆኑ?
15ኛ ጥያቄ:- ስለ ታናሹ ቀንድ ግለጽ::
16ኛ ጥያቄ:- ሀ/ «በዘመናት ስለ ሸመገለው» ግለጽ::
ለ/ ማን ይመስልሃል?
17ኛ ጥያቄ:- በዙፋኑ እካባቢ እነማን ነበሩ?
18ኛ ጥያቄ:- ፍርድ ከመጸረጉ በፊት የተገለጡት ምንድናቸው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚንታሪ/

ትናንትና ዳንኤል በረዕይ ስላያቸው አረት ምስሎች ተመልክተናል:: የመጀመሪያው ምስል:- የባሕር ነበር:: ሁለተኛው ምስል:- የባቢሎንን መንግሥት የሚወክለው እንበሳ ነው:: ሦስተኛው:- የሚደንና ፋርስ መንግሥትን የሚወክለው ጽብ ነው:: አረተኛው ጸግሞ:- የግሪክን መንግሥት የሚወክለው የነብር ምስል ነው::

ዛሬ ሁለት ተጨማሪ ምስሎችን እንመለከታለን:: ዳንኤል ያየውን እምስተኛ አውሬ ምንነት ለመግለጽ ያዳግታል:: እስከ አሁን ጽረስ በዚህ ምጽር ላይ ካሉት አረዊት እንዱንም ባይመስልም በጣም የሚያስፈሪ ነበር:: ታላቅ ኃይል ነበረው:: የሚያጸቅበትና የሚውጥበት ታላላቅ የብረት ጥርሶች ነበሩት:: ለመዋጥ የማይፈልገውን ጸገሞ በታላላቅ እግሮቹ ይረጋግጣቸው ነበር:: በረሱ ላይ አሥር ቀንዶች ነበሩት:: ዳንኤል በእነዚህ ቀንዶች ምንነት በመገረም ላይ እያለ÷ በጽንገት ከአሥሩ ቀንዶች መካከል አንጽ ታናሽ ቀንጽ ወጣ:: ቀንጹ አጸገ÷ ከአሥሩ ቀንዶች መካከል ሦስቱ ተነቀለው ወጸቁ:: ይህ ቀንጽ ከሌሎች አሥር ቀንዶች የተለየ ነበር፤ እንጸ ሰው ዓይኖች የመሰሰሉ ዓይናችና በትዕቢትም የሚናገር እፍ ነበረው::

ይህ አረተኛ አውሬ የሮምን መንግሥት ያመለክታል:: የሮም መንግሥት ጥንት ከነበሩት መንግሥታት ሁሉ ታላቅና ኃይለኛ ነበር:: አጸጺስ አገሮችን ሁሉ አሸንፎ በቃኝ የማይል ነበር:: ጽል ያጸረጋቸውን አገሮች በጭካኔ ይገዛቸው ነበር:: ስለዚህ አረተኛው አውሬ በምዕራፉ መጨረሻ ላይ በጽጋሚ በመጠቀሱ በሚቀጥለው ሳምንት እናጠናዋለን::

ስጽስተኛ ምስል:- በሰማይ የተዘረጋውን ዙፋን ያሳያል:: እዚህ ላይ ዳንኤል «በዘመናት የሸመገለው» በመባል የሚጠረውን እግዚአብሔር አብን ያመለከታል:: ልብሱም ፀጉሩም በጣም ነጭ ነበር:: ከነበሩት ብዙ ዙፋኖች በአንጸኛው ተቀምጦአል:: በመንኩሬኩር ላይ ከተቀመጠው ዙፋኑ የእሳት ነበልባል ይወጣል:: የእሳት ረሳሽም ያለማቋረጥ ይመነጫል:: በዙፋኑም ዙሪያ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ፍጥረታት ቆመዋል:: የተሰበሰቡት በአሕዛብ ለመፍረጽ በመሆኑ መጻሕፍት ተገለጡ::

ባለፉት አምስት ምስሎች የዳንኤል አስተሳሰብ ያተኮረው በምድር በሚጸረጉ ነገሮች ላይ ነበር። በድንገት ግን በሰማይ የሚጸረገውን የሚያሳይ ረዕይ ተሰጠው። ይህ ረዕይ ከምድር መንግሥታት እንሥቶ እስከ ዘመናት ፍጻሜ ያለውን ያመለክታል። በአሕዛብ ላይ ፍርድና ቅጣት በሚመጣበት ጊዜ ስለሚሆነው ሁኔታ ያሳያል።

ዳንኤል እግዚአብሔር አብን:- «በዘመናት የሸመገለው» በማለት ይጠረዋል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እግዚአብሔር በዚህ ስም የተጠረው በዚህ ሥፍረ ብቻ ነው። ይህንን ቃል የተጠቀመበት:- ምንም እንኳ መንግሥታት ቢነሡና ቢወድቁም እግዚአብሔር ግን ከዘላለም እስከ ዘላለም እንደሚኖር ለማሳየት ነው። ከትውልድ እስከ ትውልድ የማይለወጥ እርሱ ብቻ ነው።

19ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የዮሐንስ ረዕይ ምዕራፍ 4ን አንብብ። ዮሐንስ እግዚአብሔርን በእንዴት ዓይነት ሁኔታ በዙፋኑ ላይ ሆኖ እንዳየው ግለጽ።
ለ/ ዳንኤል ስለ እግዚአብሔር ካየው ረዕይ ጋር እንዴት እንደሚመሳሰል ግለጽ።

ምንም እንኳ ብዙ ዙፋኖች ቢኖሩም÷ እግዚአብሔር አብ ግን በአንዱ ዙፋን ላይ ብቻ ተቀምጦአል። የተቀሩት ዙፋኖች የእነማን እንደሆኑ እርግጠኛ አይደለንም። አንዳንድ ሰዎች የተቀሩት ዙፋኖች የሥላሴ እንደሆኑ ይናገራሉ። ስለ እግዚአብሔር አብ ሁለት ነገሮች ብቻ ተገልጸአል። በመጀመሪያ:- ልብሶቹ ነጮች ነበሩ። ይህም ንጽሕናንና ቅድስናን ለማሳየት የተለመደ አገላለጽ ነው። (ረዕይ 3:5÷ 4:4÷ 7:9፤ 19:14።)

ሁለተኛ ጸጉሩ በጣም ነጭ ነበር። ይህ ንጽሕናንና ቅድስናን የሚያሳይ ሳይሆን ዘላለማዊነቱን የሚያሳይ ነው። እግዚአብሔር ነበረ÷ አሁንም አለ÷ ወደፊትም ይኖራል። ጅማሬ ወይም ፍጻሜ ሳይኖረው ከዘላለም እስከ ዘላለም ይኖራል።

20ኛ ጥያቄ:- ረዕይ 1:13-14 ተመልከት።
ሀ/ ስለማን የተሰጠ ገለጻ ነው?
ለ/ ይህ ዳንኤል ካየው ረዕይ ጋር እንዴት ይመሳሰላል?

ከዚያ በኋላ ዳንኤል እግዚአብሔር ተቀምጦበት ስለነበረው ዙፋን ይገልጻል። ዙፋኑ ከእንጨት ወይም ከወርቅ የተሠረ ሳይሆን ከእሳት የተሠረ ነበር። ዙፋኑ እንደማንኛውም ዙፋን የተቀመጠው እግር ላይ ሳይሆን በመንኩረኩር ላይ ነበር። (ሕዝ.1:13-28)

ከዙፋኑ ይወጣ የነበረውና በዙፋኑ ዙሪያ የነበረው እሳት

የእግዚአብሔርን ክብርና ፍርድ ያመለክታል:: መንኩሪኩሮቹ የሚያመለክቱት እግዚአብሔር በአንድ ሥፍራ የተወሰነ ሳይሆን በሁሉም ሥፍራ የሚገኝ መሆኑን ነው::

እግዚአብሔር ብቻውን አልነበረም:: ፈቃዱን የሚፈጽሙ በዙሪያው በሚሊዮን የሚቆጠሩ ፍጥረታት ነበሩ:: እነዚህ ፍጥረታት መላእክት ይሁኑ ከሙታን የተነሡ ቅዱሳን ወይም ሁለቱም እርግጠኞች አይደለንም:: የስብሰባው ዓላማ በአሕዛብና በመንግሥታቸው ለመፍረድ ነው:: ፍርዱ የሚጸረገው ያለምንም ማስረጃ እንዳልሆነ ለማሳየት መጻሕፍት ተገለጡ:: የአሕዛብ ክፉ ሥራዎች ሁሉ በእነዚህ መጻሕፍት ተጽፎአል:: ከእግዚአብሔር ቃል እንደምንረዳው አንድ ቀን እንደሚፈረድባቸው ለሕዝቡ ጸጋንም ገልጸላቸዋል:: ሥራዎቻቸው ሁሉ በመጻሕፍት ተጽፈዋል፤ የሚፈረድባቸውም በእነዚህ መጻሕፍት በተጻፈው መሠረት ነው:: ክፉም ሆነ በጐ ምግባራችን በእነዚህ መጻሕፍት ይጻፋል፤ (ኢሳ.65:6)::

21ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:: ሚል. 3:16፤ ሪዕይ 20:12 እና ማቴ.25:31-46:: እግዚአብሔር የሚፈርጸው በምን መሠረት ነው?

አንድ ቀን በእግዚአብሔር ፊት እንደምንቆምና እንዳ ሥራችን እንደሚፈረድብን ብዙዎቻችን እንዘነጋለን:: ክርስቲያን ባልሆኑ ሰዎች ሕይወትና ተግባር ይፈረዳል:: ምንም እንኳ ዓላማው የተለየ ቢሆንም÷ በክርስቲያኖች ላይ ይፈረዳል:: የሥራችን ጠቃሚነትና ዘለቄታ በእግዚአብሔር ይመዘናል፤ (1ቆሮ.3:12-15 ተመልከት)::

22ኛ ጥያቄ:- እስቲ ቆም ብለህ ሥራህን መዝነው::
ሀ/ እግዚአብሔርን የሚያስከብር ነው ወይስ አንተን ብቻ የሚያስከብር?
ለ/ «በእንጨት÷ በገለባና በአገዳ» በተሠሩትና «በወርቅና በብር» በተሠሩት ሥራዎች መካከል ያለው ልዩነት ምንድነው?

አሪተኛ ቀን ክፍል ሦስት:- ዳንኤል 7:11-14

ጥያቄዎች

23ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንድ ምን ሆነ?
24ኛ ጥያቄ:- የተቀሩት ሦስት አራዊት ምን ሆኑ?
25ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ከሰማይ ጸመናት ጋር ሲመጣ ያየው ማንን ነው?
26ኛ ጥያቄ:- በዘመናት የሸመገለው «ለሰው ልጅ» ምን ሰጠው?

27ኛ ጥያቄ:- ዳን.7:14ን ከዳን.4:34 አነፃፅር:: የሚመሳሰሉትስ እንዴት ነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

ትናንትና ዳንኤል አሥር ቀንዶች ስላሉት ታላቅ አውሬ ያየውን ራዕይ አጥንተናል:: ከዚያም ወደ ሰማያዊ የፍርድ አዳባባይ ቀረበ:: ዛሬ ስለ አውሬው መጨረሻና ስለ አምስተኛው መንግሥት እንመለከታለን::

ሰባተኛው ምስል:- የአራተኛውን አውሬ መጨረሻ ያመለክታል:: በቀንዱ ላይ ያለው አፍ በትዕቢት ይናገር ነበር:: በጽንፍት ተገደለI ሥጋውም ለእሳት ተጣለ:: የተቀሩት ሦስት አራዊት ግን ለጥቂት ጊዜ እንዲቀዩ ተደረገ:: ይሁን እንጂ ሥልጣን አልነበራቸውም::

ዳንኤል በሰማይ የሚደረገውን ፍርድ ካየ በኋላ በምድር የሚሆነውንም ሁኔታ ይመለከታል:: አራተኛውን አውሬ÷ በተለይም በትዕቢት ይናገር የነበረውን ታላቅ ቀንድ በመመልከት ላይ ነው:: ይህንን በማየት ላይ እያለ ይህ አውሬ ተገደለ:: አውሬውን የገደለው ግን እንደሆነ ግን አልተገለጸምI ሥጋውም ለእሳት ተጣለ::

28ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:: ራዕይ 19:20I 20:10I 14-15I እና 21:8:: በእሳቱ ባሕር ውስጥ የሚጣሉት እነማን ናቸው?

ከዚያ በኋላ ስለቀሩት ሦስት አራዊት ይነግረናል:: እንደ አራተኛው አውሬ ወዲያውኑ አልጠፉም:: ሥልጣናቸው ቢወሰድባቸውም÷ ለጥቂት ጊዜ በሕይወት እንዲኖሩ ተደረገ:: ይህ ለመረዳት የሚያዳግት ቁጥር ወይም ጥቅስ ነው:: እንደዚህ ጥቅስ አባባል ከሆነ:- የባቢሎን÷ የሜዶ-ፋርስና የግሪክ መንግሥታት ሥልጣናቸው ከተወሰደባቸው በኋላ እንደገና በሮም መንግሥት ውስጥ የሚኖሩ ይመስላል:: እያንዳንዱ መንግሥት ሥልጣኑን የወሰደው ከእርሱ በፊት ከነበረው መንግሥት ሲሆን እንደኛው መንግሥት በሌላኛው ውስጥ አለ ማለት ነው:: የሮሜ መንግሥት አብዛኛዎቹ የቀድሞ ሦስት መንግሥታትን የያዘ ነበረ::

ስምንተኛው ምስል:- «የሰው ልጅ» የሚመስለው በዘመናት ከሸመገለው ዘላለማዊ መንግሥትን ሲቀበል ያሳያል::

ዳንኤል እንደገና ወደ ሰማያዊ ራዕይ ይመልሰናልI ምናልባትም ይህ ዙፋን የተዘረጋበት አዳራሽ አስቀድሞ የተገለጸው አዳራሽ ይሆናል:: እርሱ በመመልከት ላይ እያለ ሰው የሚመስል ፍጡር መጣI በዘመናት

ወጸ ሸመገለውም ፊት አቀረቡት። በዘመናት የሸመገለውም ሁሉን የሚያጠቃልልና ዘላለማዊ መንግሥት ሰጠው። ይህ የጠቅላላ ረዕየ መጸምጸሚያ ነው። ታሪክ የሚመረጎም ወጸዚህ ግብ ነው።

"የሰው ልጅ" የሚለው አባባል ለተለያዩ ምክንያቶች የሚጠቀም አባባል ነው።

እንጸኖ:- የመጨረሻውን መንግሥትና የንጉሡን ባሕርይ ከእርሱ በፊት ከነበሩት እንዴት እንጸሚለይ ለማሳየት የተሰነዘረ ቃል ነው። የሰዎች መንግሥት:- ኃጢአተኛ÷ ጨካኝና ክፋትን የተሞላ ስለሆነ በአረዊት ተመስሉአል። የእግዚአብሔር መንግሥት ግን በመጀመሪያ ለሁልጊዜ አቀጸ ምጽርን በፈጠረት ጊዜ እንጸነበረው ዓይነት የሚሆን ነው። ይህም ሰውን ያለ ኃጢአት በፈጠረበት ጊዜ ማለት ነው። ይህ መንግሥት ጽድቅና ውበት የሞላበት ይሆናል።

ሁለተኛ:- ይህ አገላለጽ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው ስለነበረው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰነዘረ አባባል ነው። ዳንኤል «የሰው ልጅ የሚመስለውን» አለ እንጂ÷ «የሰው ልጅ» አለማለቱን ማስተዋል ይኖርብናል። ይህንንም «የሰው ልጅ» የሚለውን ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋግሞ ይጠቀምበት ነበር። ምንም እንኳ ይህ ቃል ሰብዓዊነቱን /ሥጋ መልበሱን) የሚያመለክት ቢሆንም በዳንኤል 7:14 በተገለጸው መሠረት ረሱን:- እንጸሚመጣው ንጉሥ አጽርጎ ለመግለጽም በዚህ ቃል ተጠቀሞበታል።

29ኛ ጥያቄ:- ኢየሱስ «የሰው ልጅ» በማለት የተናገረውን ለማየት የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። ማቴ.9:4-8፤ 13:36-43። እነዚህ ጥቅሶች «የሰው ልጅ» ስላለው ሥልጣን ምን ይናገራሉ?

ዳንኤል 7:13-14 በሁለቱ የሥላሴ አካላት ማለትም በአብና በወልጽ መካከል ያለውን ሕብረት ያሳዩናል። ከዚህም በላይ የኢየሱስ ክርስቶስን መለኮታዊነት በጉልህ ያመለክታል። የሚከተሉትን ነጥቦች አስተውል።

በመጀመሪያ:- «የሰው ልጅ የሚመስለው» የመጣው በሰማይ ጸመና ነበር። ከብሉይ ኪዳን ዘመን ጀምሮ እግዚአብሔር በክብር ጸመና ይታጀብ ወይም ይከበብ እንጸነበር ይታወቃል፤ (ዘፀ.13:21፤ 16:10)። ኢየሱስ ክርስቶስ ወጸ ሰማይ ያረገው በጸመና ታጅቦ ነበር፤ ወጸዚህ ምጽር የሚመጣውም በጸመና ታጅቦ ነው፤ (የሐዋ/ሥረ 1:9 እና ሉቃ.21: 25-28)። እነዚህ ጸመናዎች የኢየሱስ ክርስቶስን መለኮታዊ ክብር ያመለክታሉ።

ሁለተኛ:- እግዚአብሔር ለኢየሱስ ክርስቶስ ሥልጣንን÷ ክብርን÷

እንዲሁም ኃይልን በመጨረሻው መንግሥት ውስጥ ሰጥቶታል፤ (ማቴ.28:19፤ ዮሐ.5:19-23፤ ኤፌ.1:19-23፤ 1ቆሮ.15:24-28)::

ሦስተኛ:- የእግዚአብሔር አብ መንግሥት÷ ከእግዚአብሔር ወልድ መንግሥት ጋር ተመሳሳይ ነው:: በዳንኤል 4:34 የእግዚአብሔር መንግሥት ዘላለማዊና ከሌሎች መንግሥታት ሁሉ የሚበልጥ መሆኑን ተመልክተናል:: በዚህ በዳንኤል 7:14 ዳግሞ «የሰው ልጅ የሚመስለው» የተባለለት የኢየሱስ ክርስቶስ መንግሥት ዳግሞ ዘላለማዊና ከሁሉ በላይ መሆኑን እናያለን:: እንደ አውሬዎቹ መንግሥታት የእርሱ መንግሥት የሚጠፋና የሚያልፍ አይደለም::

አራተኛ:- እንደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስንም የተለያየ ነገድና ቋንቋ ያላቸው ሰዎች ያመልኩታል፤ (ፊሊጵ.2:9-11)::

ዳንኤል ስለ አምስት የተለያዩ መንግሥታት ራዕይ አየ:: የመጀመሪያ አራቶቹ በተለያዩ አራዊት ተመስለዋል:: እነዚህ አራዊት ኢየሱስ ክርስቶስ እስኪመለስ ድረስ በዚህ ዓለም የሚነሡትን አራት መንግሥታት ይወክላሉ:: በመጨረሻ ግን ኢየሱስ ክርስቶስ አምስተኛ መንግሥት ይመሠርታል፤ ይህ መንግሥት ዘላለማዊ መንግሥት ነው:: መንግሥታትና ሕዝቦቻቸው በሙሉ በዚህ መንግሥት ቁጥጥር ሥር ይሆናሉ:: እንዳንድ ክርስቲያኖች ይህ ራዕይ ኢየሱስ ክርስቶስ በመጀመሪያ መጥቶ ቤተ ክርስቲያንን በመሠረተበት ጊዜ ተፈጽሞአል ይላሉ:: ይሁን እንጂ ዳንኤል የሚያመለክተው ኢየሱስ ክርስቶስ በኃይልና በክብር ሲመለስ የታሪክ ፍጻሜ እንደሚሆን ነው::

30ኛ ጥያቄ:- 1ተሰ.4:13-18 አንብብ::
ሀ/ እነዚህ ጥቅሶች ስለምንድነው የሚተነብዩት?
ለ/ ይህና ይህን የመሳሰሉ ትንቢቶች የእግዚአብሔርን ሕዝብ እንዴት ያጽናናሉ?

ምንም እንኳ ይህ ዓለም በተለያዩ ማሪኪ ነገሮች የተሞላ ቢሆንም በዚህ ምድር ላይ ብቻ ማተኮር የለብንም:: ተስፋችን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር መጥቶ በሚመሠርተው መንግሥት ላይ ማተኮር አለበት:: ዛሬ ቢመጣ ተዘጋጅተናልን? የልባችን መሻት «ጌታ ኢየሱስ ሆይ ቶሎ ና» የሚል ነውን?

አምስተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከለስ፤ ለሳምንቱ ስብሰባ ለመዘጋጀት የውይይት ጥያቄዎቹን እንደገና ተመልከታቸው::

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን ከልስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ ሦስቱን የታሪክ አመለካከቶች ወይም ፍልስፍናዎች አወዳድር።
2/ በትምህርት ቤት የተማርከው የትኛውን ፍልስፍና ነው?
3/ ክርስቲያን ስለ ታሪክ ያለው አመለካከት ወይም ፍልስፍና ምንጽነው?
4/ የታሪኩ መጨረሻ ወይም ግቡ ምን ይመስልሃል?

ለ. 1/ ስለ አረቱ አረዊት ግለጽ።
2/ እግዚአብሔር ምድረዊ መንግሥታትን በአረዊት የመሰላቸው ለምን ይመስልሃል?
3/ ለእያንዳንዱ መንግሥት ሥልጣንን የሰጠው ማነ ነው?
4/ ከዚህ ገለጻ በአሁኑ ዘመን ስላሉት ሕዝቦችና መንግሥታት ምን እንማረለን?

ሐ. 1/ ከእነዚህ ምዕራፎች ስለ እግዚአብሔር አብ እና ስለ እግዚአብሔር ወልድ ምን ለመማር እንደምንችል ግለጽ።
2/ የሚለያዩት እንዴት ነው?
3/ የሚመሳሰሉትስ እንዴት ነው?
4/ የክርስቶስ መለኮታዊነት የተገለጸው እንዴት ነው?

መ. 1/ አንድ ቀን በእግዚአብሔር እንደሚፈረድባቸው በመረዳት ክርስቲያኖች እንዴት መኖር ይገባቸዋል?
2/ 1ቆሮ.3:12-15 ተመልከት። በእንጨት የተሠራና በወርቅ የተሠረ ሥረ ልዩነቱ ምንጽነው?

ሠ. 1/ ኢየሱስ ክርስቶስ በቅርቡ እንደሚመለስ በማሰብ ክርስቲያኖች እንዴት ሊጽናኑ ይገባቸዋል?
2/ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመለስ በከፍተኛ ናፍቆት የምትጠብቀው ምንጽነው?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ ሁለት

ዳንኤል 7:15-28

የመጀመሪያ ቀን:-

እነሆም÷ ያ ቀንድ ከቅዱሳን ጋር ሲዋጋ አየሁ፤ በዘመናት የሸመገለው እስኪመጣ ድረስ÷ ፍርድም ለልዑሉ ቅዱሳን እስኪሰጥ ድረስ÷ ቅዱሳኑም መንግሥቱን የሚወስዱበት ዘመን እስኪመጣ ድረስ አሸነፋቸውም፤ (ዳን.7:21-22)::

የትንቢት ዋና ዓላማ የእግዚአብሔርን ልጆች በተለይም በስዳት ላይ ያሉትን ማጽናናት እንደሆነ በሌሎቹ ትምህርቶቻችን ተመልክተናል:: እግዚአብሔር ይህን የሚያሳየን የሚጸርስብንን መከረ በበላይነት በመቆጣጠር ነው::

ስዳት ለእግዚአብሔር ሕዝብ አዲስ አይደለም:: ከቃየልና ከአቤል ጀምሮ በተለያየ ሁኔታ ሲጸርስባቸው ኖሮአል:: ከችግሩ ፍጻሜ በኋላ ምን እንደሚሆን እርግጠኛ ካልሆንን÷ እግዚአብሔር ሁኔታዎችን በመልካም እንደሚለውጣቸው ካልተረዳን በስተቀር በመከረ ውስጥ ጸንተን መቆም አንችልም:: በትንቢት አማካይነት እግዚአብሔር ሁኔታዎችን እንደሚቆጣጠርና ክፋውን አስወግዶ ጽድቅና ዘላለማዊ መንግሥትን እንደሚመሠርት ያሳየናል::

በዛሬው ትምህርታችን ይህንን እውነት በጉልህ ለማየት እንሞክራለን:: ዳንኤል በረዕይ አሥር ቀንዶች የነበሩት ታላቅ አውሬ ተመለከተ:: ከአሥሩ ቀንዶች መካከል የተነሣ ታናሽ ቀንድ÷ ሦስቱን ቀንዶች ነቃቀላቸው:: ይህ ቀንድ ከቅዱሳን ጋር ተዋግቶ አሸነፋአቸው:: ምንም እንኳ ይህ ቀንድ ወደፊት ስለሚነሣው በጣም ክፉ መሪ የሚያመለክት ቢሆንም የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማጥፋት በታሪክ ውስጥ የተነሡትን መንግሥታት ሁሉ ይወክላል:: በየዘመናቱ ቤተ ክርስቲያንን ለማጥፋት የሞከሩ የተለያዩ መሪዎች ነበሩ:: በብዙ ሺሕ የሚቆጠሩ ክርስቲያኖችም ተሰውተዋል:: ዛሬም እንኳ ቢሆን በኢየሱስ ክርስቶስ በማመናቸው ብቻ በየዓመቱ በሺሕ የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች ይገጸላሉ:: በመጨረሻው ዘመን ጸግሞ ይህ ሁኔታ እየተባባሰ ይመጣል:: ሰይጣን አጭር ጊዜ ብቻ እንደቀረው ያውቃል:: በዓለም መሪዎች በመጠቀም ቤተ ክርስቲያንን ለማጥፋት የመጨረሻ ሙከራ ያጸርጋል::

1ኛ ጥያቄ:- ረዕይ 12:7-17 አንብብ:: የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማጥፋት ሰይጣን ስለሚያጸርገው የመጨረሻ ሙከራ ግለጽ::

በዚህ ስጸት ዘመን ጸንተን የምንቆመው እንዴት ነው? አረት ዋና ዋና እውነቶችን ማስታወስ አለብን:: በመጀመሪያ:- ምንጊዜም ቢሆን ቤተ ክርስቲያን እንጸምትሰጸጽ መረጻት አለብን፤ (ዮሐ. 16:1-2):: ስጸት የጸረሰብን እኛ ብቻ አይጸለንም:: በዘመናት ሁሉ ክርስቲያናች ሲሰጸጹ ነበር:: ዛሬም ቢሆን በዓለም ዙሪያ ብዙዎች ለእምነታቸው ሲሉ መከሬ እየተቀበሉ ነው::

ሁለተኛ:- በስጸትም ጊዜ ቢሆን ሕይወታችን በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር መሆኑን መረጻት አለብን:: የትኛው እውሬ እንጸሚነሣ የሚወስነው እግዚአብሔር ብቻ ነው:: የስጸቱ ጊዜ ማጠር መርዘሙን የሚወስነውም እርሱ ነው:: ጽጽቅ የሞላበት ዘላለማዊ መንግሥቱ የሚመሠረትበትን ጊዜ የሚወስነው እግዚአብሔር ነው::

ሦስተኛ:- ስጸት እንጽናጽገና እንጽንበረታ ያጸርገናል:: በስጸት ጊዜ እምነታችን ይጠሬል÷ ይጠነክሬልም:: ቤተ ክርስቲያን የምትጠሬው በሰላም ጊዜ ሳይሆን በስጸት ውስጥ ስታልፍ ነው::

2ኛ ጥያቄ:- ያዕቆብ 1:2-4 አንብብ:: መከሬ በሕይወታችን የሚያስገኘውን የተለያዩ ነገሮች ዘርዝር::

አረተኛ:- ለማንኛውም ስጸት ፍጻሜ እንጻለው ተረጻ:: የሰው መንግሥት ጊዜያዊ ነው:: ለጊዜው ፈተና የሚጸርስባቸው በታማኝነት እግዚአብሔርን ቢከተሉ ዘላለማዊ መንግሥት በጽጽቅ የሚገዛው ኢየሱስ ክርስቶስ ሬሱ ነው፤ እኛም የመንግሥቱ ተሳታፊ እንሆናለን:: የሚያሳጽጹን ግን በዘላለማዊ እሳት ውስጥ ይጣላሉ:: ዘላለማዊው መንግሥት ይጠብቃቸዋል:: የዚያ መንግሥት መሬቾች ነን:: ያን መንግሥት እንጽንቀበል በስጸት ጊዜ ታማኝ ሆነን መገኘት ይናርብናል:: ስለዚህ ወንጽሞችና እህቶች ትዕግሥት ይኑሬችሁ:: ያ መንግሥት በቅርቡ ይመጣል:: ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ይመጣል:: ጳውሎስ እንጸተናገረው ሁሉ:- «ስለዚህም አንታክትም÷ ነገር ግን የውጭው ሰውነታችን ቢጠፋ እንኳ የውስጡ ሰውነታችን ዕለት በዕለት ይታጸሳል:: የማይታየውን እንጂ የሚታየውን ባንመለከት÷ ቀላል የሆነ የጊዜው መከሬችን የክብርን የዘላለም ብዛት ከሁሉ መጠን ይልቅ ያጸርግልናልና፤ የሚታየው የጊዜው ነውና÷ የማይታየው ግን የዘላለም ነው፤» (2ቆሮ.4:16-18)::

3ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል 7:15-28 አንብብ::
ሀ/ አረቱ አራዊት ምንን ይወክላሉ?
ለ/ የዘላለሙ መንግሥት የተሰጠው ለማን ነው?
ሐ/ ታናሹ ቀንጽ ቅጹሳኑን ምን አጸረጋቸው?
መ/ ታናሹ ቀንጽ ምን ሆነ?

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 7:15-18

ጥያቄዎች

4ኛ ጥያቄ:- ሪዕዩን ካየ በኋላ ዳንኤል ምን እንደሆነ ገለጽ።
5ኛ ጥያቄ:- የሕልሙን ትርጉም ለመረዳት ዳንኤል ወደ ማን ሄደ?
6ኛ ጥያቄ:- አረቱ አራዊት ምንን ይወክላሉ?
7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የመጨረሻው መንግሥት የተሰጠው ለማነው?
ለ/ የመጨረሻው መንግሥት ለምን ያህል ጊዜ ይቆያል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ባለፈው ሳምንት በምዕራፍ 7 ያለውን ሪዕይ አጥንተናል። ከዳንኤል ዘመን አንሥቶ የሰው ልጅ የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ እስከሚመጣበት ጽረስ ያለውን የዓለም መንግሥታት ታሪክ የተረዳው በዚያ ሪዕይ ውስጥ ነበር። አምስት ዋና ዋና መንግሥታት እንደሚነሡ ተገለጸለት። አረቱ ምጽራዊ መንግሥታት ሲሆኑ÷ የመጀመሪያው የባቢሎን÷ ሁለተኛው የሚዶንና ፋርስ÷ ሦስተኛው የግሪክ÷ አራተኛው የሮም መንግሥታት ናቸው። አምስተኛው ግን የራሱ የእግዚአብሔር መንግሥት ነው። ይህንን መንግሥት «የሰው ልጅ ለሚመስለው» ይሰጠዋል። እንዳ ሌሎች መንግሥታት ሳይሆን ይህ መንግሥት ዘላለማዊና የማይጠፋ ነው። ይሁን እንጂ ሪዕዩን ባየበት ወቅት ዳንኤል ትርጉሙን አልተረዳም ነበር።

በዚህ ሳምንት የሪዕዩን ትርጉም እናጠናለን። በተለይም ስለ አራተኛው መንግሥት በአንክሮ ጥናት እናደርጋለን።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደምናየው ሪዕይ በቀላሉ የሚሰጥ ነገር አይደለም። ነቢያት ሪዕይ ሲያዩ በሥጋቸውም ሆነ በስሜታቸው ጉዳት ይደርስባቸው ነበር። (ለምሳሌም ያህል ኤር. 4:19 እና ሕዝ. 3:15ን ተመልከት።) የተለያዩ ሪዕዮችን (ከምዕ.7-12) ባየበት በእያንዳንዱ ወቅት ዳንኤል ጽካምና ጽንጋጤ ይሰማው ነበር፤ (ዳን.8:27; 10:1-2)።

በምዕራፍ 2 የታየውን ሪዕይ ለመተርጎም ቢችልም ዳንኤል የራሱን ሪዕይ ትርጓሜ ለማግኘት አልቻለም። የሌላ ሰው ዕርዳታ አስፈለገው። ስለዚህም በእግዚአብሔር ዙፋን ዙሪያ ቆመው ከነበሩት መላእክት ወደ አንዱ ቀረበ። ሪዕዩን የሚያይ ብቻ ሳይሆን በጽንገት በሪዕዩ ውስጥ በመሳተፍ የሪዕዩ አካል ሆነ። ዳንኤል ለመረዳት የፈለጋቸውን ጥያቄዎች በሚከተለው ሁኔታ እጥር÷ ምጥን አድርገን ልናቀርባቸው እንችላለን። ላቀረባቸውም ጥያቄዎች መልእኩ የተብራራ ትርጉም ሰጥቶታል።

የዳንኤል የመጀመሪያ ጥያቄ:- የሪዕዩ ትርጉም ምንድነው?

ለዚህ ጥያቄ መልስ እንዲሆነው መልአኩ ስለ ሪዕዩ ጠቅለል ያለ ትርጉም ሰጠው:: አሪቱ አሪዊት አሪት ነገሥታትን ወይም መንግሥታትን ይመክላሉ:: እነዚህ የሰማያዊው ተጓሪሪ የሆኑ ምድሪዊ መንግሥታት ናቸው:: መልአኩ እነዚህ መንግሥታት እነማን እንደሆኑ አልነገረውም:: ይሁን እንጂ ዳን.2 እና 8ን መሠረት በማድረግና በታሪክ ውስጥ የተፈጸሙትን ሪዕዮች በመመርመር እነዚህ መንግሥታት እነማን እንደሆኑ መረዳት እንችላለን::

የሰዎች መንግሥት ሲያከትም÷ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ይጀመራል:: በሪዕዩ የመጀመሪያ ክፍል:- መንግሥት «የሰው ልጅ ለሚመስለው» እንደተሰጠ አይተናል፤ በዚህ ክፍል ዳግም መንግሥት ለቅዱሳን መሰጠቱን እናነባለን:: ለምን በሪዕዩ ውስጥ ለውጥ እንደተደረገ አናውቅም:: ይሁን እንጂ ለእርሱ ታማኞች እግዚአብሔር መንግሥትን መስጠቱ የዚህ ምዕራፍ ዋነኛ ትምህርት ነው:: (ዳን.7:18፤ 22፤ 27 ተመልከት::)

እነዚህ መንግሥትን የሚቀበሉ ቅዱሳን እነማን ናቸው? አንዳንድ ሰዎች መላእክትን እንደሚያመለክት ይናገራሉ፤ (በዳንኤል 4:17 መሠረት):: ይሁን እንጂ ይህ የሚያመለክተው በዘመናት ሁሉ ተነሥተው የነበሩትን የእግዚአብሔር ሰዎች ነው:: እነዚህ ከአዳምና ከሔዋን ዘመን እንሥቶ ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም እስኪመለስ ድረስ በእግዚአብሔር የታመኑ ቅዱሳን ናቸው:: እነዚህ ቅዱሳን የልዑሉ ሕዝብ ናቸው:: እርሱ እምላካቸው÷ እነርሱ ዳግሞ ሕዝቡ ናቸው:: የምድር ነገሥታት የእግዚአብሔርን ሕዝብ ሊያጠቁና ሊያሸንፉ እንዲሁም መንግሥታቸውን መቆጣጠር እንደሚችሉ ያስቡ ይሆናል፤ እኛ ግን ሁሉን የሚችል አምላክ ሕዝብ ነን:: ለእኛ ያለው እቅድ አንድ ቀን ይፈጸማል::

ቅዱሳን መንግሥትን ለመውሰድ አይዋጉም:: እንዲያውም መንግሥቱን የሚሰጣቸው ራሱ እግዚአብሔር ነው:: የዚህ መንግሥት ባለቤት እግዚአብሔር ሲሆን÷ ቅዱሳኑ ግን ከእግዚአብሔር የተቀበሉትን መንግሥት በእርሱ ሥልጣንና ኃይል ይገዛሉ:: የሰው መንግሥት ምንም ያህል ታላቅና ብርቱ መስሎ ቢታይም ጊዜያዊ ነው:: ቅዱሳኑ የሚቀበሉት መንግሥት ግን ዘላለማዊ ነው:: ፍጻሜም የለውም::

8ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:: 1ቆሮ. 6:2፤ 2ጢሞ.2:12፤ ሪዕይ 20:4:: በሚመጣው መንግሥት ክርስቲያን ስለሚኖረው ሥፍራ እነዚህ ጥቅሶች ምን ይላሉ?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 7:19-22

ጥያቄዎች

9ኛ ጥያቄ:- ዳን.7:19ን ከዳን.7:7 ጋር አነፃፅር። በዳን.7:19 ምን ተጨማሪ ማስረጃ ይሰጣል?
10ኛ ጥያቄ:- በዚህ ክፍል ውስጥ የዳንኤልን አስተሳሰብ በጣም የማረከ ጉዳይ ምንጽነው?
11ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንጽ ቀጹሳንን ምን አደረገ?
12ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንጽ ኃይሉን ያሳየው ለምን ያህል ጊዜ ነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ስለ ራዕዩ ለመረዳት የፈለገው ዳንኤል ለመልአኩ ጥያቄዎችን ማቅረቡን ቀጠለ። ስለ መጀመሪያዎቹ ሦስት አራዊት ተጨማሪ ማብራሪያ አለመፈለጉ ሳያስደንቀን አይቀርም። ስለ ዘላለማዊ መንግሥትም ተጨማሪ ማብራሪያ አልጠየቀም። ያቀረበው ጥያቄ ስለ አራተኛው መንግሥት ነበር።

የዳንኤል ሁለተኛ ጥያቄ:- ይህ አራተኛ አውሬ ምንን ይወክላል?

ምናልባትም የዳንኤልን አስተሳሰብ የማረከው በዚህ በአራተኛው አውሬ ላይ የሚታየው ልዩ ተፈጥሮ ሳይሆን አይቀርም። ዳንኤል ስለ አራተኛው አውሬ እንደገና ይገልጻል። በጣም የሚያስፈራና የሚያስደነግጥ ነበር። ዋና ዓላማው በተቻለው መጠን ያገኘውን ሁሉ በአስቸኳይ ማጥፋትና መጸምሰስ ነበር። አንዳንዶቹን በብረት ጥርሶቹ ይቆረጣጥማቸዋል። ሌሎቹን ዳግሞ ነሐስ በሚመስሉ እግሮቹ ይረጋገጣቸዋል። ዳን. 7:19 እና 7:7ን ስናነጻፅር ይህ አውሬ የነሐስ ጥፍሮች እንደነበሩት እንረዳለን። ራዕዩን እንደገና ተመልክቶ በፊት ያላየውን ነገር ያስተዋለ ይመስላል።

የዳንኤል ሦስተኛ ጥያቄ:- አሥሩ ቀንዶች ምንን ይወክላሉ?
የዳንኤል አራተኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንጽ ምንን ያመለክታል?

ከማንኛውም ነገር ይልቅ የዚህ ታናሽ ቀንጽ ጉዳይ የዳንኤልን አስተሳሰብ ስቦአል። እንደገና ከአሥሩ ቀንዶች መካከል ሲነሣ ተመለከተ። ከእርሱ በፊት የነበሩትን ሦስት ቀንዶች ነቃቀላቸው÷ በትዕቢትም መናገር ጀመረ። ወዲያውኑ ዳንኤል አዳዲስ ነገሮችን ተመለከተ። ይህ ታናሽ ቀንጽ ከሌሎች ቀንዶች ሁሉ እስኪበልጥ ድረስ ታላቅ ሆነ። ቀንጹ ትልቅ በሆነ መጠን የእግዚአብሔርን ሕዝብ ተዋግቶ ጽል አደረጋቸው I ብዙዎችንም

ገጸላቸው:: ወዲያውኑ ግን ቀንዱ ተሰበረ:: የፍርድ ጊዜ በመምጣቱ «በዘመናት የሸመገለው» ለቀዱሳኑ ፈረጸላቸው:: እግዚአብሔር ለቀሶአቸውን ሰማ፤ በታናሹ ቀንድ ፈረጸና መንግሥቱን ለቀዱሳኑ ሰጣቸው:: ለዘላለምም ይገዛሉ::

ለዳንኤል ጥያቄ የተሰጠውን መልስ በሚቀጥለው ክፍል እንመለከታለን:: የዳንኤል አስተሳሰብ ያተኮረው በአሪተኛው አውሪና በታናሹ ቀንድ ላይ ቢሆንም÷ መልእክቱ ያተኮረው በመጨረሻው ዘመንና የእግዚአብሔር መንግሥት በሚመሠረትበት ጊዜ ላይ ነበር:: እኛ ክርስቲያኖችም ምንጊዜም ቢሆን ሁኔታዎችን የምናየው በዚህ መልክ ነው:: አስተሳሰባችን የሚያተኩረው በችግሮቻችን ላይ ነው:: በምድር የሚደርስብን ስጸትና መከራ ከብዶብናል:: እግዚአብሔር ልዩ ትኩረት የሚሰጠው ግን ክፋትና ዓመፅ ተወገደው መንግሥቱ ተመሥርቶ ውድ ለሆኑ ልጆቹ ዋጋቸውን የሚሰጥበት ጊዜ ላይ ነው:: ይልቁንስ አሁን የሚያጋጥመንን ችግር ከምናይ ትክረታችን ወደሚመጣው መንግሥት ቢሆን አይሻልምን?

13ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የሚከብዱህን አንዳንድ ችግሮች ዘርዝር::
ለ/ አስተሳሰብህና ትኩረትህ ይበልጥ እግዚአብሔር ወደፊት በሚመሠርተው መንግሥት ላይ ቢሆን እንተንና ሌሎች ክርስቲያኖችን እንዴት የሚያጽናና ይመስልሃል?

አሪተኛ ቀን ክፍል ሦስት:- ዳንኤል 7:23-28

ጥያቄዎች

14ኛ ጥያቄ:- የአሪተኛው አውሪ ትርጉም ምንድነው?
15ኛ ጥያቄ:- የአሥሩ ቀንዶች ትርጉም ምንድነው?
16ኛ ጥያቄ:- የታናሹ ቀንድ ትርጉም ምንድነው?
17ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንድ ያደረጋቸው አረቶ ነገሮች ምንድናቸው?
18ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንድ ለስንት ዓመታት ያህል ነው ቀዱሳኑን ሲያጠፋ የቆየው?
19ኛ ጥያቄ:- በፍርዱ አጸባባይ ምን ተጸረገ?
20ኛ ጥያቄ:- የሪዕዩን ትርጉም ከሰማ በኋላ ዳንኤል ምን ሆነ?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

በሁለተኛው ክፍል ላይ ዳንኤል ሪዕዩን ለሚተረጉምለት መልእክ ብዙ ጥያቄዎችን ሲያቀርብለት እንመለከታለን:: በመጀመሪያ ለቀረበው ጥያቄ

መልስ:- መልእኩ ለዳንኤል ስለ አሪቱ አሪዊት ሰፋ ያለ ገለጻ ሰጠው:: አሁን ግን ለሁለተኛው÷ ለሦስተኛውና ለአሪተኛው ጥያቄ መልስ ሲሰጠው እንመለከታለን::

አሪተኛው አውሪ በምጽር ላይ የሚመሠረት አሪተኛ መንግሥት ነው:: የዚህ አውሪ ተፈጥሮ ከሌሎቶ አሪዊት ሁሉ የተለየ ነው:: ይህ አውሪ የሚታወቀው በግርማው÷ በኃይሉና በፈጣንነቱ ሳይሆን ምጽርን ሁሉ ለማጥፋትና ጽል ለማጽረግ ባለው ፍላጮት ነው:: ይህ አሪተኛ መንግሥት የሮምን መንግሥት የሚወክል እንጸሆነ ተመልክተናል:: የሮም መንግሥት የተነሣው ዳንኤል ከሞተ አሪት መቶ ዓመታት በኋላ እንጸሆነ ታሪክ ይናገሪል::

21ኛ ጥያቄ:- በዚህ መጽሐፍ በስተጀርባ የሮምን መንግሥት ካርታ ተመልክት:: በጥንቱ የሮም መንግሥት ክልል ውስጥ የነበሩትን እንዳንድ የዘመናችን አገሮች ጥቀስ::

ዳንኤል በሦስተኛ ጸረጃ ያቀረበው ጥያቄ በአሪተኛው አውሪ ሪስ ላይ ስለነበሩት አሥር ቀንጾቶ ነበር:: እነዚህ ቀንጾቶ÷ ከዚህ መንግሥት ውስጥ የሚነሡ አሥር ነገሥታት እንጸሆኑ መልእኩ ይናገሪል:: ሁሉም የሚነግሡት በአንድ ወቅት ነው::

ብዙ የመጽሐፍ ቀዱስ ምሑረን በዚህ አውሪ ሪስ ላይ የነበሩትን አሥር ቀንጾቶ በዳንኤል 2 ላይ ከተጠቀሰው ምስል የእግር ጣቶቶ ጋር ያያይዙታል:: እነዚህ አሥር ቀንጾቶ እነማንን እንጸሚያመለክቱ እርግጠኛ ሆነን መናገር እንችልም:: የታሪክ ምሁረንም ቢሆኑ ታሪካዊ በሆነው በሮም መንግሥት ውስጥ አሥር ነገሥታት በአንድ ጊዜ የገዙና የዳንኤል ትንቢትንም የፈጸሙ ሊያገኙ አይችሉም:: ስለዚህም እነዚህ አሥር ነገሥታት የሚነሡት ወጸፊት ነው የሚለውን እምነት በብዙ ሰዎች ውስጥ ሊያሳድር ችሎአል:: እነዚህ ሰዎች ዳንኤል ስለ አሪተኛው አውሪ ያየው ሪዕይ በከፊል በሮም መንግሥት ላይ ተፈጽሞአል ይላሉ:: የተቀረው ግን ወጸፊት በጽሮው የሮም ግዛት ውስጥ በሚነሣው መንግሥት ይፈጸማል ብለው ያምናሉ:: ይህም አሥር ነገሥታት ተባብረው የሚገዙት መንግሥት ይሆናል:: በአንድነት ሆነው አጺሱን የሮም መንግሥት ይመሠርታሉ:: በብዙ መልኩ ይህ መንግሥት ጥንታዊውን የሮም መንግሥት ይመስላል::

22ኛ ጥያቄ:- ሪዕይ 13:1-8 እና 17:12-14 አንብብ::
ሀ/ የዮሐንስና የዳንኤል ሪዕይ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
ለ/ ዮሐንስ በሪዕይ ስላየው አውሪ ግለጽ::

ምንም እንኪ ዮሐንስ በነበረበት ዘመን የሮም መንግሥት ሥልጣን ላይ ቢሆንም በመጨረሻ ዘመን ስለሚነሣው አውሪ ያየው ሪዕይ ዳንኤል ካየው ሪዕይ ጋር ይመሳሰላል:: ምንም እንኪ ዮሐንስ ያያቸው እንዳንድ ሪዕዮች

ከዳንኤል ጋር የማይመሳሰሉ ቢሆኑም በአብዛኛው ግን የሁለቱም ራዕይ ይመሳሰላሉ።

ከማንኛውም ነገር የበለጠ ዳንኤል ስለ ታናሹ ቀንድ ለማወቅ ይፈልጋል። መልአኩ ይህ ታላቅ ቀንድ በምድር ላይ የሚነሣ አሥረ አንደኛ ንጉሥ እንደሆነ ለዳንኤል ነገረው። ይህ በጣም ታናሽና ተረ ንጉሥ ቢመስልም ከእርሱ በፊት የነበሩትን ሦስት ነገሥታት ዳምስሶአቸዋል። መንግሥታቸውን እንደመሰደም ጥርጥር የለውም። ይህ መንግሥት በጣም ታላቅ ይሆንና ሌሎቹን መንግሥታት ሁሉ ይቆጣጠራቸዋል።

መልአኩ ስለዚህ ስለሚመጣው ንጉሥ አሪት ባሕርያት ይገልጻል። በመጀመሪያ፡- ኩሩና እግዚአብሔርን የማያከብር ነው። የሰማይን አምላክ ያለማቋረጥ ይሳደባል።

ሁለተኛ፡- የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማጥፋት ባለው ዓላማ ትልቅ ውጊያ ይከፍታል።

ሦስተኛ፡- ሰዎች እግዚአብሔርን የሚያመልኩባቸውን ሃይማኖታዊ በዓላት ያስቀረል። ይህም እንደ ፋሲካ የመሳሰሉ የአይሁድ በዓላትንና እንደ ክርስቶስ ልደትና ትንሣኤ የመሳሰሉ በዓላትን ሁሉ ይጨምራል።

አራተኛ፡- የራሱን ሕግና ሞራላዊ ሥነ-ምግባር ለመመሥረት ይፈልጋል። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ላለው ሕግ ወይም ሥነ-ምግባር ዳንታ የለውም። ሰዎች እርሱ ላወጣው ሕግ እንዲገዙ ያደርጋል።

23ኛ ጥያቄ፡- እነዚህ አሪት ባሕርያት በዓለማችን ምን ያህል እየታዩ ናቸው?

ይህ ታናሽ ቀንድ ለጥቂት ጊዜ ይሳካለታል፤ ቅዱሳኑንም ያሸንፋቸዋል። እስከ መጨረሻው የሚያጠፋቸውም መስሎ ይታያል።

24ኛ ጥያቄ፡- በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ ስለሚመጣው ስደት የሚከተለውን ተመልከት፡- ራዕይ 16:4-6፤ 17:6።

ለእግዚአብሔር ልጆች ነገሮች ምንም ያህል የተባባሱ ቢሆኑም እግዚአብሔር ሁሉን ይቆጣጠራል። ለተወሰነ ጊዜ ሕዝቡን ጽል እንዲያደርግ ለታናሹ ቀንድ ሥልጣን ይሰጠዋል። ይህ ጊዜ የሚቆየው «ለዘመን፥ ለዘመናትና ለዘመንም እኩሌታ» ነው። ይህንን አባባል እንደሚገባ ለመረዳት አዳጋች መሆኑን በምዕራፍ 4 ተመልክተናል። ምናልባትም አጭር ጊዜን ለመግለጽ የተሰነዘረ አባባል ይሆናል። በሦስት ዓመት ተኩል ጊዜ ውስጥ እግዚአብሔር የመከረውን ጊዜ ያሳጥረዋል። (ማቴ.24:22) ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ግን ይህ «ዘመን» የሚለው ቃል አንድ ዓመትን እንደሚያመለክት ይናገራሉ። እንደዚህም ከሆነ በዳንኤል 4 መሠረት

ናቡከደነፆር የታመመው ለሰባት ዓመት ነበር ማለት ነው። አሁን እንግዲህ በዚህ ትንቢት ስለዚህም ይህ ታናሽ ቀንድ ቀዱሳኑን የሚዋጋቸው ለሦስት ዓመት ተኩል ነው በማለት ያስባሉ።

25ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ይህ ሦስት ዓመት ተኩል የተጠቀሰበትን ሥፍራ ለማየት የሚከተሉትን ቁጥሮች ተመልከት። ዳን.12:7፤ ራዕይ 11:1-3፤ 13:5።
ለ/ 42 ወር ስንት ዓመት ነው?
ሐ/ 1260 ቀን ስንት ዓመት ነው?

ይህ ታናሽ ቀንድ በበረታበትና ቀዱሳኑን በሚዋጋበት ጊዜ በጽኑነት ይገጸላል። የእግዚአብሔር ፍርድ በሰማይ ይጀመራል፤ በአህዛብም ላይ ይፈረጽባቸዋል። ታናሹ ቀንድና ሌሎችም ዓመፀኛ መንግሥታት ሥልጣናቸውን ይገፈፋሉ፥ ፈጽሞም ይጠፋሉ።

በመጨረሻም የእግዚአብሔር መንግሥት ብቻ አሸናፊ ይሆናል። ዘላለማዊ መንግሥቱን ይመሠርታል። እስከ ሞት ጽረስ ታማኝ ለሆኑት ሕዝቦቻ ሥልጣንን ይሰጣቸዋል፤ (ራዕይ 12:10-11)። ለጥቂት ጊዜ በዚህ ታናሽ ቀንድ ቢሸነፋም ለዘላለም ይነግሣሉ። የምድር ነገሥታት ሁሉ እግዚአብሔርን ያመልካሉ፤ ለሕጉም ይታዘዛሉ። ምንም እንኳ የተለያዩ መንግሥታት በምድር ቢኖሩም፥ ሁሉም ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ሥር ይሆናሉ። ይህ መንግሥት የጽድቅና የሰላም መንግሥት ይሆናል።

የዳንኤል ሕልም እዚህ ላይ ይፈጸማል። ምንም እንኳ ከራዕዩ የአንዳንዶቹ ትርጉም ቢነገረውም ተረብሾ ነበር። ግራ ያጋባው ራዕዩ እንጸሆነ አንጠራጠርም። ይሁን እንጂ፥ የእግዚአብሔር እቅድ ትክክለኛና የሚሻል መሆኑን በማወቁ በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን እምነት አጸና። ራዕዩን በጽሑፍ ከማስፈሩ በቀር ስለ ራዕዩ ለማንም አልተናገረም።

ምንም እንኳ ስለ ዳንኤል ራዕዮች የተለያዩ አተረጓጎም ቢቀርቡም ራዕዮችን በሚከተለው ሁኔታ ማጠቃለል ይቻላል ብዬ አስባለሁ። በ70 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት በኢየሩሳሌም የነበረው ቤተ መቅደስ ከተጸመሰሰ በኋላ የመጽሐፍ ቀዱስ ታሪክ ትኩረቱን ከአይሁዳውያን ላይ እንሥቶ በአሕዛብ ላይ አደረገ። ስለዚህም ዳንኤል ይኖር የነበረው «በአህዛብ ዘመን ነበር ማለት ነው፤ (ሉቃስ 21:24)። በወገኖቹ አይሁዳውያን ላይ ተፅዕኖ ስለሚያደርጉት አረት መንግሥታት እግዚአብሔር ለዳንኤል ገለጸለት። በመጀመሪያ ባቢሎናውያን አይሁዳውያንን በምርኮኝነት መሰዱዋቸው። ቀጥሎ የሚደንና የፋርስ መንግሥት ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለሱ ፈቀደላቸው። ሦስተኛ የግሪክ መንግሥት ታላቅ ስጸት አስነሣባቸው። አረተኛ የሮም መንግሥት ጸገሞ ጌታ ኢየሱስን ሰቀለው። ከዚህ በኋላ በታሪክ ውስጥ ወጸሚደረገው ታላቁ የፍጻሚ ጦርነት እግዚአብሔር ዳንኤልን ይመስደዋል።

እንድ ቀን የጥንቱን ሮም የሚመስል መንግሥት እንደገና ያንሰራራልኟ የአሥር ነገሥታት ጥምር መንግሥት ያቋቁማሉ። በድንገት ቅዱሳት መጻሕፍት «የክርስቶስ ተቃዋሚ» እና «የዓመፅ ሰው» በማለት የሚጠሩት ሰው ይነሣልኟ (1ተሰ.2:1-12፤ 1ዮሐ.2:18)። ከእርሱ በፊት የነበሩትን ሦስት መንግሥታት ያዋርዳቸዋልኟ የዓለም መሪ ይሆናል። የእግዚአብሔርንም ሰዎች ለሦስት ዓመት ተኩል ያህል ያሳድዳቸዋል። ክርስቶስ ሲመጣ ግን እርሱና ሌሎች መንግሥታት ሁሉ ይጸመሰሳሉ። ክርስቶስና በእርሱ የሚያምኑት ለዘላለም ይነግሣሉ።

26ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ለዚያ ዘላለማዊ መንግሥት ዝግጁ ነህን?
ለ/ ከእርሱ ጋር ለዘላለም እንድትነግሥ ዛሬ ክርስቶስን በታማኝነት ታገለግለዋለህን?

አምስተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስኟ ለሳምንቱ ስብሰባ ለመዘጋጀት የውይይት ጥያቄዎችን እንደገና ተመልከት።

የሳምንቱ ስብሰባ
---

1. የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. በስጸት ያሉትን ክርስቲያኖች የሚረዱ በመጀመሪያ ቀን ትምህርት የተማርካቸውን አሪት ዋና ዋና እውነቶችን ተወያይባቸው።
1/ የተማርነው እውነት በስጸት ጊዜ ክርስቲያኖች ጸንተው እንዲቆሙ እንዴት ሊረዱዋቸው ይችላሉ?
2/ በስጸት ጊዜ ጸንተው እንዲቆሙ እነዚህን እውነቶች ለቤተ ክርስቲያንህ ሰዎች እንዴት ልታካፍላቸው እንደምትችል ተወያዩ።

ለ. በዳንኤል 7 የተጠቀሰውን ሪዕይ በዮሐንስ ሪዕይ 13:1-18 እና 17:12-14 ከተጠቀሱት ጋር አነጻጽር።
1/ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
2/ የሚለያዩትስ እንዴት ነው?

ሐ. በታናሹ ቀንድ የታየው ባሕርይ በዘመናችን በዓለም ላይ ከሚታዩት ባሕርያት ጋር የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

መ. ክርስቲያኖች በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ለሚመጣው መንግሥት ተዘጋጅተው ለመኖር እንደሚችሉ ዘርዝር።

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥረ ሦስት

ዳንኤል 8

የመጀመሪያ ቀን

እኔም ዳንኤል ተኛሁ÷ እያሌ ቀንም ታመምሁ፤ ከዚያም በኋላ ተነሥቼ የንጉሡን ሥራ እሠራ ነበር÷ ስለ ራዕዩም አደነቅ ነበር÷ የሚያስተውለው ግን አልነበረም፤ (ዳን.8:27)።

ብዙ ጊዜ እኛ ክርስቲያኖች ለጥያቄዎቻችን ሁሉ መልስ እንፈልጋለን። ነገሮች ሁሉ ለምን በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ እንደሆኑ መረዳት እንሞክራለን። በማያጠረጥር ሁኔታ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን ሁሉ ለመረዳት እንፈልጋለን። እግዚአብሔር ግን ሁልጊዜ ለጥያቄዎቻችን ሁሉ መልስ አይሰጠንም። መልስ ቢሰጠንም እንኳ እንደሚገባ አንረዳውም። ለምን እንደምንታመም ወይም ለምን እንዳንድ ወዳጆቻችን በሞት እንደሚለዩን አናውቅም። የእግዚአብሔርን መንገድ እየተከተልን እያለ ለምን ችግርና መከራ እንደሚደርስብን አናውቅም፤ (1ቆሮ.13:12)። የእግዚአብሔርን ዓላማ ማየት የምንችለው በጭላንጭል ነው። የእግዚአብሔር መንገድ ከእኛ መንገድ የተሻለና የተለየ እንደሆነ ማስተዋል ይኖርብናል፤ (ኢሳ.55:8-9 ተመልከት)።

የእግዚአብሔርን መንገድ ለማወቅ ወይም ለመረዳት የማንችልባቸው ሦስት ሥፍራዎች አሉ። በመጀመሪያ:- በገል ሕይወታችን ለምን እንዳንድ ችግሮችና መከራዎች እንደሚደርሱብን አናውቅም። ይህም ሕመም÷ የገንዘብ ችግር ወይም ስደት ሊሆን ይችላል።

ሁለተኛ:- በዚህ በምንኖርበት ዓለም ውስጥ እግዚአብሔር እንዴት እንደሚሠራ አናውቅም። በዓለም ላይ ክፋት የበዛው ለምንድነው? እግዚአብሔር በክፉዎች ላይ ለምን አይፈርድባቸውም? ረሃብና ጦርነት የሚበዛው ለምንድነው? ቤተ ክርስቲያን ለምን ነፃነት አይኖራትም? ለምንድነው ቤተ ክርስቲያን እንደሚገባት ንጹሕ ሆና የማትገኘው? እነዚህ መልስ ካላገኙ ጥያቄዎቻችን ጥቂቶቹ ናቸው።

ሦስተኛ:- ስለወደፊቱ ሁኔታ እንዳንድ ጥያቄዎች አሉን። ወደፊት በሕይወታችን ምን ያጋጥመን ይሆን? በማለት እንጠይቃለን። በዓለም መጨረሻ ምን ይደረግ ይሆን? በማለት እንጠይቃለን። ዓለም የሚጠፋው በጦርነትና በኒውክሌር ቦምብ ይሆን? ምንም እንኳ የወደፊቱን የሚመለከቱ ትንቢቶች እግዚአብሔር ቢሰጠንም አንዳንድ ጊዜ ትርጉማቸው ግልጽ አይሆንልንም።

ዳንኤል እንዳንድ ሕልሞችን እንዲተረጉም እግዚአብሔር የተጠቀመበት ሰው ነበር። ይሁን እንጂ ለሁሉም ሕልሞቹና ራዕዮቹ አጥጋቢ ትርጉም እንዳላገኙ እርሱ ራሱ ይናገራል። ትርጉሞቻቸው ከእርሱ እንኳ ተሰውረዋል። እኛ የምንኖረው ከዳንኤል ብዙ ዓመታት ርቀን ነው። እርሱ ከተናገራቸው ትንቢቶች አንዳንዶቹ በመፈጸማቸው የዳንኤልን ትንቢት ከእርሱ ይልቅ ለመረዳት ችለናል ማለት ይቻላል። የዳንኤልን ትንቢት ለመረዳት እንድንችል እግዚአብሔር የመጸፊቱን ለማወቅ የሚረዱንን ሌላ ተጨማሪ ትንቢቶችን ሰጥቶናል። ይሁን እንጂ የመጸፊቱ ሁኔታዎችና የአፈጻጸማቸው ቅደም ተከተል ከእኛ የተሰወሩ ናቸው። ምንም እንኳ ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት በዚህ ዓለም ስለሚሆኑት ሁኔታዎች ለመረዳት የምናደርገው ሙከራ መልካም ቢሆንም ብዙ ያልተገለጸልን ጉዳይ መኖሩን ማስታወስ ይኖርብናል። ምን ጊዜም ቢሆን ትሑት ሆነን ከእኛ የተለየ አመለካከት ያላቸውን ሰዎች ለመቀበል መዘጋጀት አለብን።

እነዚህ ጥያቄዎች በውስጣችን ሲመጡ ምን ማድረግ አለብን? በመጀመሪያ:- የመረዳት ችሎታችን በከፊል መሆኑን መቀበል አለብን። ለሚደርስብን ችግር ሁሉ መልስ የለንም። ሁለተኛ:- እምነታችን በእግዚአብሔር እንጂ በአካባቢው ሁኔታዎች ላይ አለመሆኑን መገንዘብ አለብን። እግዚአብሔርን በቃሉ በተገለጸው መሠረት ልንረዳው ይገባል፤ ይህን ካደረግን ምንም ዓይነት ችግር ቢገጥመን እኳ እንደሚወደንና ሁኔታዎችን ሁሉ እንደሚቆጣጠር እናውቃለን።

1ኛ ጥያቄ:- ስለ እግዚአብሔር ዓላማ የምታቀርባቸው አንዳንድ ጥያቄዎች ምንድናቸው? በኢትዮጵያ ያሉ ክርስቲያኖች የሚጠይቁዋቸውና መልስ ያላገኙላቸው አንዳንድ ጥያቄዎች ምንድናቸው?

በዚህ ሳምንት ትምህርታችን በምዕራፍ 8 ያለውን የዳንኤልን ትንቢት እናጠናለን። በዚህ ራዕይ ስለ ሁለት ታላላቅ የዓለም መንግሥታት የተነገረ ትንቢት እንመለከታለን። ይህ ትንቢት በዳንኤል ዘመን አልተፈጸመም፤ ለእኛ ግን ያለፈ ታሪክ ነው። በጣም አስጸናቂ በሆነ እርግጠኝነት እግዚአብሔር ስለ እነዚህ ሁለት የዓለም መንግሥታት ለዳንኤል ገለጸለት። ከእነዚህ መንግሥታት አንዱ በእይሁዳውያን ላይ ስለሚያመጣው መከራም ገልጸለታል። ይህ ጨካኝ መሪ ወደፊት ከእኛም ጊዜ በኋላ ለሚነሣው የዓለም መሪ ምሳሌ ነው። ይህ መሪ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ያሳጽዳል። በዳንኤል 11 ስለዚህ መሪ ሰፋ ባለ ሁኔታ እንመለከታለን።

2ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል 8ን አንብብ።
ሀ/ ዳንኤል ያያቸው ሁለት እንስሳት ምንድናቸው?
ለ/ የትኞቹን ሁለት መንግሥታት ያመለክታሉ?
ሐ/ ስለ ታናሹ ቀንድ መጠነኛ ገለጻ ስጥ።

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 8:1-14

ጥያቄዎች

3ኛ ጥያቄ:- ዳን.7:1ን እና ዳን.8:1ን አነፃፅር:: በእነዚህ ሁለት ራዕዮች መካከል የስንት ዓመት ልዩነት አለ?

4ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በራዕየ ዳንኤል ወዴት ተወሰደ?
ለ/ በኋላ ይህች ከተማ የየትኛው መንግሥት ዋና ከተማ ሆነች? ነህ.1:1 እና አስቴር 1:5 ተመልከት::

5ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ያየውን የመጀመሪያ እንስሳ ግለጽ:: ምን ይመስላል? በየትኛው አቅጣጫ ይዋጋ ነበር? የውጊያውስ ውጤት ምን ሆነ?

6ኛ ጥያቄ:- ሁለተኛውን እንስሳ ግለጽ:: ምን ይመስላል? ከየት መጣ ከምን ጋር ተዋጋ? የውጊያውስ ውጤት ምን ሆነ?

7ኛ ጥያቄ:- በፍየሉ ላይ የነበረው ቀንድ ምን ሆነ?

8ኛ ጥያቄ:- የተሰበረውን ቀንድ ምን ተካው?

9ኛ ጥያቄ:- ስለ መጨረሻው ቀንድ ግለጽ:: ከየት መጣ? የት ነው በዳንብ ደጸገው? እንዳንድ ለማጽረግ የፈለጋቸው ነገሮች ምንድናቸው?

10ኛ ጥያቄ:- ታናሹ ቀንድ ለምን ያህል ጊዜ ነው ያመፀው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

ዳንኤል 8 በምሳሌያዊ ሁኔታ የቀረበ የመጨረሻው ትንቢት ነው:: (በዳንኤል ትንቢት ውስጥ) ዳንኤል 2፤ 4፤ 7 እና 8 የመጸፈቱን በምሳሌያዊ ሁኔታ የሚያሳዩ ትንቢቶች ናቸው:: ከምዕራፍ 9ና በኋላ ያሉትን ግን የሚገልጽልን በምሳሌያዊ ሁኔታ አይደለም:: በዳንኤል 2 የዓለም መንግሥታት በታላቅ ምስል ቀርበዋል:: በምዕራፍ 4 የናቡከደነፆር ሕይወት በታላቅ ዛፍ ተመስሉአል:: በምዕራፍ 7 ወደፊት የሚነሡት መንግሥታት በአራት ታላላቅ አራዊት ተመስለዋል:: በምዕራፍ 8 ዳግሞ ሁለቱ መንግሥታት በሁለት እንስሳት ተመስለዋል::

በሌላ መልኩ ስናየው ግን ዳንኤል 8 በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ የሌ ክፍል መጀመሪያ ነው:: ከዳን.2:4 - ዳን.7:28 ያለው ክፍል የተጻፈው በአረማይክ ማለትም በባቢሎናውያን ቋንቋ እንደነበር መግለጸችን ይታወሳል:: ከምዕራፍ 8 ጀምሮ ግን የተጻፈው የአይሁድ ቋንቋ በሆነው በዕብራይስጥ በመሆኑ ምዕራፍ 8 የአዲስ ክፍል መጀመሪያ ነው ማለት ይቻላል:: ይህም ዳንኤል የጻፈው ለአይሁዳውያን በመሆኑ ነው፤ ለመጸፈት የሚጸርሱባቸውን ዋና ዋና ነገሮች ሊያሳያቸው ይፈልጋል::

በዳንኤል 8 ያለው ራዕይ የተሰጠው በምዕራፍ 7 ያለው ራዕይ ከተሰጠ ከሁለት ዓመት በኋላ ነው። ምንም እንኳ ዋናው ንጉሥ ናቦኒዳስ ቢሆንም ባቢሎንን በመግዛት ላይ የነበረው ልጁ ብልጣሶር እንደነበር ታስታውሳለህ። ብልጣሶር በነገሠ በሦስተኛው ዓመት ማለትም በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል ራዕይን ተቀበለ። ወደፊት በሚደንና ፋርስ መንግሥት ላይ የሚነግሠው ቂሮስ በባቢሎን ላይ ያመጸውም በዚሁ ዘመን ነበር። በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የባቢሎን መንግሥት መዳከም ጀመረ፤ ከአሥረ ሁለት ዓመት በኋላም ጨርሶ ወደቀ። ዳንኤል 8 ከባቢሎን በኋላ ስለተነሡት ሁለት መንግሥታት እንጂ ስለ ባቢሎን አይገልጽም።

ዳንኤል 8:1-14 በአምስት የተለያየ ክፍሎች ሊከፈል ይቻላል።

ክፍል 1:- ራዕዩን ያየበት ሥፍራ፤ (ዳን.8:1-2)። እግዚአብሔር በራዕይ ዳንኤልን በኡባል ወንዝ አጠገብ ወደነበረው ወደ ሱሳ ግንብ ወሰደው። ምንም እንኳ ዳንኤል በነበረበት ዘመን ሱሳ አነስተኛ መንደር ብትሆንም÷ እግዚአብሔር ዳንኤልን ወደ ሱሳ የወሰደበት ምክንያት ወደፊት የሚደንና የፋርስ ዋና ከተማ እንደምትሆን ስላወቀ ነው። በኡባል ወንዝ አጠገብ የተመሠረተችው ሱሳ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ታላቅ ከተማ ትሆናለች። ሱሳ:- የሚደንና ፋርስ መንግሥታት ከግሪኮች ጋር ትልቅ ውጊያ ያደረጉባት ሥፍራ ናት።

ክፍል 2:- ስለ አውሬው በግ የተሰጠ ራዕይ (ዳን.8:3-4)። በኡባል ወንዝ አጠገብ ቆሞ ዳንኤል ሁለት እንስሳት አየ። የመጀመሪያው እንስሳ አውሬ በግ ነበር። በዚህ በግ ራስ ላይ በመጀመሪያ አንድ ቀንድ÷ ከዚያም ሌላ ቀንድ ታየ። ሁለተኛው ቀንድ ከመጀመሪያው ቀንድ የሚበልጥ ሆነ። ይህ አውሬ በግ ሌሎቹን እንስሳት ሁሉ እየተዋጋ ድል አደረጋቸው። ውጊያውንም ያደረገው በሦስት አቅጣጫ ማለትም በምዕራብ÷ በሰሜንና በደቡብ ነበር። ይህ አውሬ በግ ሌሎችን እንስሳት ሁሉ አሸነፋቸው፤ የወደደውንም ነገር ማድረግ ይችል ነበር።

11ኛ ጥያቄ:- ዳን.8:20 ተመልከት። ይህ አውሬ በግ ማንን ይወክላል?

ይህ አውሬ በግ የሚደንና ፋርስን መንግሥት እንደሚወክል ለዳንኤል ተነገረው። የፋርስ መንግሥት ዓርማ አውሬ በግ እንደነበር ታሪክ ራሱ ይመሰክረዋል። (የኢትዮጵያ ዓርማ እንበሳ እንደሆነ ዓይነት ነው።) ምንም እንኳ በባቢሎን ላይ አስቀድሞ ያመፀው የሚደን መንግሥት ቢሆንም÷ ከሚደን መንግሥት ጋር የተጣመረው የፋርስ መንግሥት ጠንካራና የሚበልጥ ሆነ። ታናሹ ቀንድ የሚደንን መንግሥት ሲያመለክት ትልቁ ቀንድ ደግሞ የፋርስን መንግሥት ያመለክታል። በኋላ ግን ሁለቱ በአንድነት ተጣመሩና

የሜዶንና ፋርስ መንግሥት አቋቋሙ። ይህ ጥምር መንግሥት ከ200 ዓመት በላይ ገዝቶአል። አውሬው በግ የተዋጋው በምዕራብ÷ በሰሜንና በደቡብ እንጂ በምሥራቅ አቅጣጫ አልተዋጋም። ይህም የሜዶንና ፋርስ መንግሥት ግዛቱን ያስፋፋው በምዕራብ (በታናሹ እስያ) በሰሜን (በባቢሎን÷ ሜዲያ÷ ፋርስ) እና በደቡብ (በግብፅና ፖለስታይን) በኩል እንደነበር ለማመልከት ነው።

ክፍል 3:- ስለ አውሬ ፍየል የተሰጠ ራዕይ፤ (ዳን.8:5-8)። ዳንኤል ስለ አውሬው በግ በማሰብ ላይ እያለ በድንገት ሌላ እንስሳ ማለትም አውሬ ፍየል ተመለከተ። ይህ ፍየል በዓይኖቹ መካከል አንድ ትልቅ ቀንድ ብቻ ስለነበረው ከሌሎች እንስሳት የተለየ ነበር። የመጣው ከምዕራብ አቅጣጫ ሲሆን÷ በጣም እየሮጠ ወደፊት ይገሰግስ ነበር፤ በጣም ከመፍጠኑ የተነሣ ምድርን የሚረግጥ እንኳ አይመስልም ነበር። በታላቅ ኃይል ከአውሬው በግ ጋር ተዋጋ፤ የበጉን ሁለት ቀንዶች ሰበረ፤ በመጨረሻም ገዳለው። ይህ ቀንድ በጣም ማደግ ጀመረ፤ በድንገት ግን የነበረው አንድ ቀንድ ተሰበረ፤ በእርሱም ምትክ አራት ቀንዶች በቀሉ።

12ኛ ጥያቄ:- ዳን.8:21ን ተመልከት። አውሬው ፍየል የትኛውን መንግሥት ይወክላል?

ይህ አውሬ ፍየል የሜዶንና የፋርስን መንግሥት የሚያጠፋው የግሪክ መንግሥት ምሳሌ ነው። የግሪኮች በተለይም የሴሌዩሲድ ግሪኮች መለያ ዓርማ አውሬ ፍየል እንደነበር በታሪክ የተረጋገጠ ነው። በዓይኖቹ መካከል የነበረው ታላቅ ቀንድ ታላቁ እስክንድርን ያመለክታል። እስክንድር ታላቅ የግሪክ ንጉሥ ነበር። አውሬው ፍየል ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ ሲገሰግሥ እንደታየ ሁሉ÷ በጥቂት ዓመታት ውስጥ ትልቁ እስክንድርም ከግሪክ (ከባቢሎን በስተምዕራብ) እስከ ሕንድ (ከባቢሎን በስተምሥራቅ) እና እስከ ግብፅ ድረስ ግዛቱን አስፋፋ። ትልቁ እስክንድር ግን ረሱን የሚቆጣጠር ሰው አልነበረም። በመጠጥ ብዛት በ33 ዓመቱ ሞተ። ታላቁ ቀንድ ተሰበረ። ሃያ ዓመት ተዋግቶ ያገኘው መንግሥት ለአራት ተከፈለ። ከጄኔራሎቹ አንዱ ካሳንደር ይባላል፤ እርሱም ግሪክንና ሜቄዶንያን ወሰደ። ሊሲማኩስ የሚባለው ጄኔራል ታናሹ እስያን ወሰደ። ሴሊውከስ የሚባለው ሦስተኛው ጄኔራል ሦርያንና ባቢሎንን ወሰደ። ቶሎሚ የሚባለው ጄኔራል ግብፅንና ፖለስታይንን ወሰደ። በዚህ ሁኔታ ከ220 ዓመታት በኋላ ዳንኤል የተናገረው ትንቢት ተፈጸመ።

13ኛ ጥያቄ:- በዚህ መጽሐፍ በስተጀርባ ያለውን የግሪክ መንግሥት ካርታ ተመልከት።

ክፍል 4:- ታናሹ ቀንድ፤ (ዳን.8:9-12)። በአውሬው ፍየል ራስ ላይ ከበቀሉት አራት ቀንዶች አንዱ ላይ ሌላ ታናሽ ቀንድ በቀለ።

ይህ ቀንድ በራዕዩ ውስጥ ትልቁንና አስፈላጊውን ሥፍራ ይዞአል። የዳንኤል ገለጻ ሰፋ ያለውን ሥፍራ የሰጠውም ለዚሁ ቀንድ ነው። በሌላ ወገን ደግሞ÷ የዚህን ታናሽ ቀንድ ማንነት መረዳት በጣም አዳጋች ነው። በመንግሥታት መካከል የሚደረገው ውጊያ አክትሞ÷ በአንድ መሪና በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የሚደረገው ውጊያ የሚጀምረው ከዚህ ሥፍራ መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። ስለዚህ ታናሽ ቀንድ ማንነት በነገው ጥናታችን እንመለከታለን። ዛሬ ግን ስለዚህ ታናሽ ቀንድ አንዳንድ ነጥቦችን እንመልከት።

1. ይህ ቀንድ ትንሽ ነበር፤ በኋላ ግን በጣም አደገ፤ ወደ ደቡብ÷ ወደ ምሥራቅና ወደ መልካሚቱ ምድር ተስፋፋ። ወደ ደቡብ ሲል ግብፅን ያመለክታል። ወደ ምሥራቅ ሲል በሦርያ አካባቢ ያሉትን አገሮችና መልካሚቱን ምድር ያመለክታል። መልካሚቱ ምድር የተባለችው የአይሁዳውያን አገር ፖለስታይን ናት።

2. ታናሹ ቀንድ እስከ ሰማይ ድረስ አደገ። ከክዋክብትም ጥቂቶቹን ወደ ምድር ጣላቸው፤ በእግሩም ረገጣቸው። ይህ የዚህን መሪ ትዕቢት ያሳያል። እንደ ሰማይ አምላክ ሁሉ÷ እርሱም አምላክ እንደሆነ አሰበ። በክዋክብት የተመሰሉትን የእግዚአብሔር ሕዝብ አዋረዳቸው፤ ጨርሶ ሊያጠፋቸውም የተቻለውን ሁሉ አደረገ። ለጊዜው ሥልጣን ስለተሰጠው ከቅዱሳኑ ጥቂቶችን ያሳድዳል÷ ይገድላቸውማል።

3. «እስከ ሠረዊት አለቃ ድረስ» ራሱን ከፍ ከፍ አደረገ። «የሠረዊት አለቃ» የተባለው እግዚአብሔር ነው። ይህ መሪ ራሱን እንደ እግዚአብሔር እንደሚያይ÷ ሰዎች እንዲያከብሩትና እንዲያመልኩት እንደ ሚፈልግ ይህ ሌላ ተጨማሪ ማስረጃ ነው።

4. ታናሹ ቀንድ ወደ ቤተ መቅደስ የሚሄደውን የዘወትሩን መሥዋዕት ያስቀረል። ይህ መሪ ከሚያደርሰው በደል አንዱ አይሁዳውያን ቤተ መቅደስ ውስጥ መሥዋዕት እንዳያቀርቡ መከልከል ነው።

5. ቤተ መቅደሱን ያረክሳል። አይሁዳውያን የሚያመልኩበትንም ሥፍራ ያፈርሳል።

6. ይህ ቀንድ እውነትን ወደ ምድር ይጥላል፤ በእግሩም ይረግጣታል። ይህ አባባል:- ይህ ክፉ መሪ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቃል እንዳይታዘዙና እውነተኛውን አምላክ እንዳያመልኩ የሚያደርገውን ሙከራ ያመለክታል።

ዳንኤል 8:12 ለመረዳት የሚያዳግት ቁጥር ነው። የዚህን ታናሽ ቀንድ ክፉ ሥራ በአጭር የሚያቀርብ ይመስላል። ይህ ታናሽ ቀንድ

የሚነሣው የአይሁድና ሌሎች ሕግ ተላላፊዎች በጣም ከፍ ከፍ ባሉበት ዘመን ነው። በአይሁዳውያን ላይ ሥልጣን ይኖረዋል፤ የመቅደሱንም አምልኮ ያስቀረል። ለጊዜውም ቢሆን እቅዱና ውጊያው ይሳካለታል።

ክፍል 5. የሁለቱ መላእክት ውይይት፤ (ዳን.8:13-14)።
ዳንኤል፥ ሁለቱ መላእክት እርስ በርሳቸው ሲነጋገሩ በድንገት ሰማ። አንደኛው መልአክ ሌላኛውን፦ ይህ ታናሽ ቀንድ የቤተ መቅደሱን አምልኮ የሚያስቀረውና ቅዱሳንን የሚያሳድደው ለምን ያህል ጊዜ እንደሆነ ጠየቀ። ሌላው መልአክ ዳግሞ፦ ይህ ዓመፅ የሚቀጥለው 2300 (ለሁለት ሺህ ሦስት መቶ) የማታና የጥዋት መሥዋዕት ብቻ እንደሚሆን ነገረው።

2300 የጥዋትና የማታ መሥዋዕት የሚለውን ቃል እንደሚገባ ለመረዳት ያዳግታል። ይሁን እንጂ ሁለት አመለካከቶች ቀርበዋል። አንዳንዶች የቤተ መቅደሱ መሥዋዕት የሚቋረጠው ለ2300 ቀን እንደሆነ ይናገራሉ። ከ2300 ቀን በኋላ ግን መስዋዕቱ ይጀመራል። ሌሎች ዳግሞ ጸሐፊው ይህን ሲል ስለ 1150 የጥዋትና 1150 የማታ መሥዋዕት መናገሩ ነው፤ ሁለቱም ሲደመር 2300 ይሆናል ይላሉ። ስለዚህም መሥዋዕቱ የሚቋረጠው ለ1150 ቀን ብቻ ነው ይላሉ።

ይህ ታናሽ ቀንድ ስለማን ያመለክታል? ነገ ለዚህ ጥያቄ መልስ ለመስጠት እንሞክራለን። እስከዚያ ድረስ ግን ስለሚመጣው ጥፋት በማወቃቸው አይሁዳውያን ሊያገኙ የሚችሉት መጽናናት ምንድነው? በማለት ጥያቄ ልናቀርብ እንችላለን። ለዚህ ጥያቄ የምናቀርበው መልስ የሚያጽናናቸው ስለሚመጣው ጥፋት አስቀድሞ ማወቃቸው ሳይሆን የዚህ ጥፋት ጊዜ በእግዚአብሔር የተወሰነ መሆኑን መረዳታቸው ነው የሚል ይሆናል። እግዚአብሔር ይህን ያቀደው ትንቢቱ ከመፈጸሙ 400 ዓመት አስቀድሞ ነበር። ለምን ያህል ጊዜም እንደሚቆይ ወስኗል። እንደዚሁም በእኛ ላይ የሚደርሰው ማንኛውም ችግር በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ነው፤ ችግሩ ምን ያህል ጊዜ እንደሚቀጥልም የሚወስነው እርሱ ብቻ ነው።

14ኛ ጥያቄ፦ ዮሐ.15:18-16:4 አንብብ።
ሀ/ ክርስቶስ ለአማኞች የገባው ቃል ኪዳን ምንድነው?
ለ/ ችግር እንደሚደርስብህ አስቀድሞ ማወቁ አስፈላጊነቱ ለምን ይመስልሃል?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 8:15-27

ጥያቄዎች

15ኛ ጥያቄ:- የሪዕዩን ትርጉም ለዳንኤል እንዲነግር የታዘዘው ማነው?
16ኛ ጥያቄ:- መልአኩ ሲቀርበው ዳንኤል ምን ሆነ?
17ኛ ጥያቄ:- ሪዕዩ የትኛውን ጊዜ እንደሚያመለክት ነው መልአኩ የተናገረው?
18ኛ ጥያቄ:- ሁለቱ እንስሶች የሚወክሉዋቸው ሁለት መንግሥታት ምንና ምን ናቸው?
19ኛ ጥያቄ:- ትንሹ ቀንድ ማንን ያመለክታል?
20ኛ ጥያቄ:- ትንሹ ቀንድ ስለሚያጸርጋቸው ጥቂት ክፉ ነገሮች ግለጽ::

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሚንታሪ/

ሁለቱ መላእክት ውይይታቸውን ከፈጸሙ በኋላ ዳንኤል ብቻውን ሆነ:: ትርጉሙን ለማወቅ ካለው ፍላጐት የተነሣ ሪዕዩን እየተከታተለ ነበር:: ወዲያውኑ የሰው ድምፅ የሚመስል ድምፅ ሰማ:: ይህ ድምፅ የእግዚአብሔር ድምፅ ነበር:: እግዚአብሔር የሪዕዩን ትርጉም ለዳንኤል እንዲነግረው ሰውን መሳይ ሌላ መልአክን አዘዘ፤ መልአኩም ገብርኤል ነበረ:: ልክ በዳንኤል 7 እንደተመለከትነው ሁሉ ዳንኤል በሚያየው ሪዕይ ውስጥ መሳተፍ ጀመረ::

በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሱት ሁለት መላእክት ብቻ ናቸው:: አንደኛው ገብርኤል ይባላል:: ገብርኤል ማለት «እግዚአብሔር ብርታቱን አሳይቶአል» ማለት ነው:: ሌላው ሚካኤል ይባላል:: ስለዚህ መልአክ በዳንኤል 10:13፤ 21 ሰፋ አድርገን እንመለከታለን:: የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸው የሌሎች መላእክት ስም በመጽሐፍ ቅዱስ አልተጠቀሰም::

መልአኩ ገብርኤል ወደ ዳንኤል ሲቀርብ ከፍርሃት የተነሣ ሕሊናውን ስቶ ዳንኤል ወደ ምድር ወደቀ:: ገብርኤል ግን አነቃውና በእግሩ አቆመው:: የመጣበትም ምክንያት የሪዕዩን ትርጉም ሊገልጽለት እንደሆነ ነገረው::

ገብርኤል ሪዕዩ ስለመቅሰፍት ጊዜ እንደሚያመለክት ይናገራል:: ይህም በመጨረሻ ዘመን የሚፈጸም ነው:: የመቅሰፍት ጊዜ እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ስለወሰነው የቁጣና የፍርድ ጊዜን ያመለክታል፤ (ኢሳ. 10:24-25

ተመልከት)። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ስደት እንዲደርስባቸው የሚያደርገው ሊያስተካክላቸውና ሊያጠራቸው ሲፈልግ ነው።

«የፍጻሜ ዘመን» የሚለውን ቃል፤ (ዳን.8:19፤ 26) ሰዎች በተለያየ ሁኔታ ይረዱታል። ለዚህም ስለ ታናሹ ቀንድ ያለን አተረጓጐም ወሳኝነት አለው።

ታናሹ ቀንድ በእስራኤል ታሪክ ውስጥ ተነሥቶ የነበረውን ግለሰብ የሚወክል ከሆነ፥ «የፍጻሜ ዘመን» የሚለው ቃል የሚያመለክተው የራዕዩን ፍጻሜ ነው ማለት ነው። ይህም የሆነው በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን መካከል ባለው ጊዜ ነው። ይህ ሁኔታ የሚፈጸመው ዳንኤል ራዕዩን ካየ ከረጅም ጊዜ ማለትም ከ400 ዓመት በኋላ ነበር። ነገር ግን ታናሹ ቀንድ ኢየሱስ ክርስቶስ ለመንግሥ ከመምጣቱ በፊት በታሪክ ውስጥ ስለሚነሣው ክፉ መሪ የሚያመለክት ከሆነ ራዕዩ የሚያሳየው የታሪክን መጨረሻ ነው ማለት ነው።

ሁለቱ እንስሳት ሁለት መንግሥታትን እንደሚያመለክቱ አይተናል። አውሪው በግ ከባቢሎን መውደቅ በኋላ የተነሣውን የሜዶንና የፋርስ መንግሥትን ያመለክታል። አውሪው ፍየል የሜዶንና ፋርስ መንግሥትን የደመሰሰውን የግሪክ መንግሥትን ያመለክታል። ታላቁ እስክንድር የመጀመሪያው የግሪክ መንግሥት ንጉሥ ሲሆን፥ ከእርሱ በኋላ ሌሎች አነስተኛ መሪዎች ይነሣሉ። የግሪክ መንግሥት ወደ ማክተሚያው አካባቢ ሲዳረስ ታላቅ ችግር የሚፈጥር ሌላ መንግሥት ይነሣል።

እዚህ ላይ የተጠቀሰው «ታናሽ ቀንድ» ባለፈው ሳምንት ከዳንኤል 7 ላይ ከተመለከትነው «ታናሽ ቀንድ» የተለየ መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። በዳንኤል 7 የተመለከትነው «ታናሽ ቀንድ» የሚወጣው ከአራተኛው አውሬ ማለትም ከሮም መንግሥት ነበር። በምዕራፍ 8 የምንመለከተው «ታናሽ ቀንድ» የሚነሣው ግን ከአውሪው ፍየል ማለትም ከግሪክ መንግሥት ነው። ስለዚህም ሁለቱ ምዕራፎች የሚገልጹት ስለተለያዩ ሰዎች ነው ማለት ነው። አንዳንድ ሰዎች በዳንኤል 8 የተጠቀሰው «ታናሽ ቀንድ» አንጢዮኮስ ኤጲፋንዮስ በሚባል ሰው ተፈጽሞአል ይላሉ። ይሁን እንጂ በሁለቱም ምዕራፎች የተጠቀሱት ሰዎች ተመሳሳይ ባሕርይ ስላላቸው በዳንኤል 8 የተጠቀሰው ትንቢት በአንጢዮኮስ ኤጲፋንዮስ ዘመን ቢፈጸምም በተጨማሪ በዳንኤል 7 የተጠቀሰውን በመጨረሻ ዘመን የሚነሳውን ክፉ መሪ ያመለክታል የሚል ግምት አላቸው።

ስለ ታናሹ ቀንድ ሰፋ ባለ ሁኔታ ከመመልከታችን በፊት የዚህን ክፍል ፍጻሜ ለመረዳት ታሪክን መመርመር ይኖርብናል። ከባቢሎን ውድቀት በኋላ የሜዶንና ፋርስ መንግሥት መግዛት ጀመረ። አይሁዳውያንንም ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ፈቀዱላቸው። በፖለቲካ መሪው በዘሩባቤል፥ በካህኑ

ዕዝራ÷ በነቢያቱ በሐጌና በዘካርያስ መሪነት ቤተ መቅደሳቸውን ሠሩ። በኋላም በነህምያ መሪነት የከተማይቱ ቅጥር ተሠራ። ፋርሳውያን ከአይሁዳውያን ጋር መልካም መቀራረብ ነበራቸው። በኋላ ግን በ331 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት የፋርስ መንግሥት በተልቁ እስክንድር በሚመራው የግሪክ መንግሥት ጽል ሆነ። ትልቁ እስክንድር ኢየሩሳሌምን ለመጸምሰስ በመጣበት ጊዜ ሊቀ ካህኑ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ግሪኮቹ መምጣት እንደሚናገር ለትልቁ እስክንድር ነገረው። በዚህም ምክንያት ከተማይቱን አልነካትም። ምንም እንኳ በግሪክ መንግሥት ሥር ቢሆኑም አንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ እስከተነሣበት ዘመን ጽረስ አይሁዳውያን በሰላም ኖሩ።

የግሪክ መንግሥት በአሬት ክፍል መከፋፈሉን ታስታውስ ይሆናል። ከእነዚህ ግዛቶች እንዱን የሚገዛው ሴሌውከስ የሚባለው ነበር። ሴሌውሳውያን ሥርወ መንግሥት አቋቁመው በተከታታይ ከገዙ በኋላ በ175 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት አንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ እነርሱ ይገዙ በነበረበት ክፍል ላይ ንጉሥ ሆነ። ቶሎሚ ከሚባሉ የግብፅ ነገሥታት ጋር መዋጋት ጀመረ። (ምዕራፍ 11 ይህን ጦርነት ሰፋ ባለ ሁኔታ ይገልጸዋል)። አንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ በገዛቱ በነበሩ አገሮች ሁሉ የግሪክን ባሕልና ሃይማኖት ሊያስፋፋ ፈለገ። ሕዝቡንም እንዳ አምላክ እንዲያመልኩት አጸረገ። ሬሱ የጨመረው «ኤጲፋንዮስ» የሚባለው ስሙ «የአማልክት መገለጥ» ማለት ነው። የብሉይ ኪዳን የአምልኮ ሥርዓት እንዲቋረጥና በዚያ ምትክ የግሪኮች አማልክት እንዲመለኩ÷ የግሪክም ባሕል እንዲስፋፋ አጸረገ። በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ በነበረው መሠዊያ ላይ አሣማ ሠዋበትና አረከሰው። በኋላም የግሪክ አማልክት የሚመለኩበት መሠዊያ አጸረገው። በዚህም ምክንያት አይሁዳውያን አመፁና ከአንጦኪዮስ ጋር መዋጋት ጀመሩ። በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ አይሁዳውያን ተገጸሉ። በመጨረሻ ግን በ164 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት የሦርያ ሠረዊት ጽል ተጸረገ÷ መቅደሱም እንጸገና ነጻ፤ የአምልኮ ሥርዓቱም እንጸገና ተቋቋመ። ወጺያውኑ አንጦኪዮስ ባልታወቀ ሕመም ምክንያት ሞተ፤ አይሁዳውያንም ነጻነታቸውን አወጁ።

ዳንኤል በ551 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ይህን ክፍል ሲጽፍ በአንጦኪዮስ ዘመን ስለሚፈጸመው የሃይማኖት ተጽዕኖ መናገሩ ነው። ይህም ከ167-164 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ተፈጽሞአል። ዳንኤል 8:9-12፤ 19-25 ስለ አንጦኪዮስ ዘመንና ባሕርይ የሚያመለክት ነው። የሚከተሉት ስለዚያ ዘመን ከተነገሩት ዋና ዋና ትንቢቶች ጥቂቶቹ ናቸው።

1. አንጦኪዮስ እቅመ ጸካማ ቢመስልም÷ በጣም ያጽጋል። በየጊዜውም አጸደስ ግዛት ይጨምረል።

2. አንጦኪዮስ ሥልጣንን የሚይዝበት ቀን÷ ጨለማና ከፉ ቀን ነው። በእግዚአብሔርና በሕጉ ላይ ብዙ ዓመፅና ከፋት ያጸርጋል።

አንጦኪዮስ ሥልጣንን በያዘበት ዘመን ብዙ አይሁዳውያን እምነታቸውን ችላ እንዲሉና እግዚአብሔርን እንዲተዉ አድርገ ነበር።

3. አንጦኪዮስ የሚያሳስት ሰው ነው። መንግሥቱንም የመሠረተው ሌሎቹን በማሳሳትና በማጭበርበር ነበር። «እንቆቅልሽን የሚያውቅ» የሚለውም ቃል የሚያመለክተውም ይህንኑ ነው። የማሳሳት ተግባሩንም በብዙ አገሮች በተለይም በኢየሩሳሌም ላይ በግልፅ አሳይቶአል። ብዙ አይሁዶች እምነታቸውን ትተው የግሪክን አማልክት አምልኮ በአገሪቱው እንዲለመድ አድርገዋል።

4. አንጦኪዮስ እንዳ አምላክ ራሱን ከፍ ከፍ ያደርጋል። ራሱን እንዳ አምላክ በመቁጠሩና የመቅደሱ አምልኮ እንዲቋረጥ በማድረጉ በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን ተቃውሞ መግለጹ ነበር።

5. ቅዱስና ታማኝ የሆኑትን አይሁዳውያንን ይወጋቸዋል፤ ለተወሰነ ጊዜም ያሸንፋቸዋል። እምነታችንን ትተን የሐሰት አማልክትን እናመልክም በማለታቸው በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ አይሁዳውያን ለእምነታቸው ተሠውተዋል።

6. አንጦኮዮስ የጥዋትና የማታው መሥዋዕት ለ2300 ቀን እንዲቋረጥ ያደርጋል። ይህም የረከሰው መቅደስ እስከሚነጻበትና እግዚአብሔር እንዳገና እስከሚመለክበት ያለውን 1150 ቀን ያመለክታል። ወይም ዳግሞ አንጦኪዮስ ለግል ጥቅሙ ለማዋል ከመቅደስ ገንዘብ ከመሰደበት ጊዜ እንሥቶ በ164 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እስከሞተበትና መቅደሱ እስከነጻበት ድረስ 2300 ቀን የሚያመለክት ይሆናል።

7. አንጦኪዮስ የሚገደለው በሰው እጅ አይደለም። የሞተው ባልታወቀ ጽንገተኛ ሕመም ነበር። ይህም በእርግጥ የእግዚአብሔር ፍርድ ነበር።

ምንም እንኳ እነዚህ ትንቢቶች ግልጽ በሆነ ሁኔታ በአንጦኪዮስ ኤጲፋንዮስ የተፈጸሙ ቢሆኑም÷ በመጨረሻ ዘመን ስለሚነሣው ዓመፀኛና ክፋ መሪ እንደሚያመለክቱም መዘንጋት የለብንም። እንዳገና እስራኤል መከረ ይደርስባታል፤ ብዙ አማኞች ግን ስለ እምነታቸው ይገደላሉ። በዳንኤል 8 መጀመሪያ ላይ የተፈጸመው ትንቢት ሌላውን በመጨረሻ የሚፈጸመውን የዳንኤልን ትንቢት ያመለክታል።

ዳንኤል ይህንን የጻፈው በዚያ ስደት ዘመን የሚኖሩ ወገኖቹን ለማጽናናት ነበር። በራሳቸው ኃይል አንጢዮኮስን ሊቋቋሙት አይችሉም። ይሁን እንጂ እስከሞት ድረስ ታማኝ መሆን አለባቸው። ውጊያው የእግዚአብሔር ነው፤ ስለዚህም እርሱ በመሰነው ጊዜ ጠላታቸውን አስወግዶ ሕዝቡን ያከብራቸዋል። ራዕዩን እንዳየም ለዳንኤል የተነገረው ለዚህ ነበር።

ዓላማው የመጽሐፉን መልእክት ለመጸበቅ ሳይሆን÷ በስጸቱ ጊዜ ሕዝቡ ከእምነታቸው እንዳይዘናጉ ለማበረታታት ነበር። እኛም ብንሆን ለእምነታችን በስጸትም ጊዜ ቢሆን ታማኞች መሆን አለብን። አንድ ቀን የዓመፅ ኃይል ሲያከትም÷ ኢየሱስ ክርስቶስ ዓመፀኛ መንግሥታትን ይደመስሳቸዋልI የጽድቅ መንግሥትም ይመሠረታል።

21ኛ ጥያቄ:- በዚህ ምዕራፍ የተሰጠው ትምህርት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ የቤተ ክርስቲያንህን ሰዎች ለእግዚአብሔር ታማኝ ለመሆን እንዳሚረዳቸው ግለጽ።

ዳንኤልን ስናጠና ስለ እንዳንድ አስጸናቂ ትንቢቶች ተመልክተናል። በባቢሎን ምርኮ በነበረበት ጊዜ ከ500 ዓመታት በኋላ በሮም መንግሥት ላይ የሚፈጸመውን ሁኔታ እግዚአብሔር ለዳንኤል ገለጸለት። የእግዚአብሔር መንግሥት በምድር ስለምትገዛበት የመጨረሻው ጊዜም ገልጸለታል። የሚከተለው ሠንጠረዝ በዳንኤል 2÷ 7 እና 8 ያሉትን ትንቢቶች በአጭሩ ያመለክታል።

ምዕራፍ ሁለት	ምዕራፍ ሰባት	ምዕራፍ ስምንት	ግብራሪያ
ምስሉ	አውሬው	እንሰሳቶች	
የመርቁ ራስ	አንበሳ		ባቢሎን
የብር ደረትና ክንዶች	ድብ	መጠጪ	ሜዶንና ፋርስ
የናስ ሆድና መገብ	ነብር	ትንሽ ቀንድ ያለው ፍየል	ግሪክ (አንጦኪየክስ ኢጲፋንየስ)
የብረት ጭኖች	አስፈሪው አውሬ		ሮም
የብረትና የሸክላ እግሮች	10 ቀንዶችና አንድ ትንሽ ቀንድ		የአንሰራራው የሮም መንግስትና የክርስቶስ ተቃዋሚ
የድንጋዩ ታላቅ ተራራ መሆን	የጥንት ዘመንና የሰው ልጅ		የእግዚአብሔር የዘላለም መንግስት

አረተኛ ቀን:- የዚህን ሳምንት ትምህርት መከለስ

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ በእግዚአብሔር ዓላማ ላይ ክርስቲያኖች ጥያቄ ስለሚያቀርቡበት አንዳንድ ሁኔታዎች ወይም ገጠመኞችን ዘርዝር::
2/ በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ ላሉ ሰዎች የምትሰጣቸው በቅዱሳት መጻሕፍት የተጸገፈ ምክር ምንድነው?

ለ. ዮሐ.15:18-16:4 ተመልከት::
1/ ስለሚመጣው ስደት ኢየሱስ ማስጠንቀቂያ የሰጠን ለምን ይመስልሃል?
2/ ችግር እንደሚደርስበት እግዚአብሔር ለክርስቲያን ሲነግረው ምን ያህል የሚያጽናናው ይመስልሃል?
3/ እግዚአብሔር ስለሚመጣው ስደት እስረኤላውያንን ያስጠነቀቃቸው ለምን ይመስልሃል?

ሐ. 1/ የአንጢዮኮስ ኤጲፋንዮስ ዘመን ከዘመናችን ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?
2/ የቤተ ክርስቲያናችንን ሰዎች ለማጽናናት በዳንኤል 8 ያለውን ትምህርት እንዴት ልንጠቀምበት እንችላለን?

5. ጸሎት::

ትምህርት አሥራ አረት

ዳንኤል 9:1-19

<u>የመጀመሪያ ቁን</u>

አምላኬ ሆይ፥ በፊትህ የምንለምን ስለ ብዙ ምሕረትህ ነው እንጂ ስለ ጽድቃችን አይደለምና፤ (ዳን.9:18)::

የእግዚአብሔር ሰዎች ብርታትን የሚያገኙት ከየት ይመስልሃል? ከሌሎች ይልቅ ልዩ የሚያደርጋቸው ምን ይመስልሃል? ችሎታቸው ነውን? ትምህርታቸው ነውን? ወይስ ብዙ በመሥራታቸው? አብርሃም:- የእግዚአብሔር ወዳጅ የተባለው÷ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር «ፊት ለፊት» መነጋገር የቻለው÷ ለዳዊት ዳግሞ እግዚአብሔር «እንደ ልቤ የሚሆንልኝ» በማለት የመሰከረለት ለምን ይመስልሃል?

ሰውን በእግዚአብሔር ፊት ትልቅ የሚያደርገው ችሎታው÷ ትምህርቱ÷ ንብረቱ ወይም ሌላ ውጫዊ ሁኔታው አይደለም። ሰውን በእግዚአብሔር ፊት ትልቅ የሚያደርገው ከእርሱ ጋር ያለው መቀራረብ ነው። ቅዱሳት መጻሕፍት ይህን የጠበቀ ኅብረትና መቀራረብ እግዚአብሔርን ማወቅ ይሉታል፤ (ኢር.9:23-24 ተመልከት)። ኤርምያስ ከእግዚአብሔር ጋር ስለመቀራረብ እንጂ የሚናገረው ስለ እግዚአብሔር ሊኖረን ስለሚችለው የአእምሮ እውቀት አይደለም። ዳን.11:32:- «አምላካቸውን የሚያውቁ ሕዝብ ይበረታሉ÷ ያደርጋሉም» ይላል። ለእግዚአብሔር ትልቅ ሥራ ለመሥራት የምንችለው እርሱን በማወቃችን ከምናገኘው ኃይል ነው።

አንድ ሰው እግዚአብሔርን ለማወቅ የሚችለው እንዴት ነው? እግዚአብሔርን በደንብ እንድናውቅ ከተፈለገ ሁለት ነገሮችን ማድረግ አለብን። በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅ አለብን። ከዚያም ምንም ያህል ዋጋ ያስከፍለን ለእግዚአብሔር ቃል በፍጹም ልባችን መታዘዝ አለብን። ዳንኤል ጣዖት ከማምለክ ይልቅ በአንበሳ ጉድጓድ ለመጣል ባደረገው ምርጫ ፍጹም ታዛዥነቱን አሳይቶአል፤ (ዳን.6)። በምዕራፍ 9 ላይ ዳንኤል ያቀረበው ታላቅ ጸሎት÷ በቃሉ እንደተገለጸው የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመረዳቱ ላይ የተመሠረተ ነበር።

ሁለተኛ:- በጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ሊኖረን ይገባል። ጸሎት÷ ክርስቲያን ኃይልን የሚያገኝበት ምንጭ ነው። ጸሎት÷ አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ያለው ኅብረት ምን ያህል ጥልቅ መሆኑን የምንለካበት ቴርሞ ሜትር ነው።

ዳንኤል ታላቅ የጸሎት ሰው መሆኑን ቀደም ብለን ተመልክተናል። በምዕራፍ 1 ላይ ሕልሙን የሚረዳበት ችሎታ እንዲሰጠው ሲጸልይ ተመልክተናል። በሬሱ የተለያየ ሙከራ ከማድረግ ይልቅ የጥበብ ሁሉ ምንጭ መጸሆነው አምላክ ፊቱን ሲያቀና እንመለከታለን። እንዳይጸልይ በተከለከለበት ጊዜ እንኳ ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት መገናኘቱን እንዳላቋረጠም ተመልክተናል። ስለዚህም በአንበሶች ጉድጓድ ተጣለ፤ እግዚአብሔር ግን ታደገው። ዛሬ ከዳንኤል ጸሎቶች አንዱን እንመለከታለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ከሠፈሩት ታላላቅ ጸሎቶች አንዱ የሆነው ይህ ጸሎት ዳንኤል በእግዚአብሔር ላይ የነበረው እምነትና እውቀት ምን ያህል ጥልቅ እንደነበር ያመለክታል።

ከዳንኤል 9:1-19 ስለ ጸሎት አምስት ዋና ዋና እውነት እንመለከታለን::

በመጀመሪያ:- ስንጸልይ እግዚአብሔር የጠየቅነውን ሁሉ እንዲሰጠን ግዴታ እንደሌለበት መረዳት አለብን:: ለእግዚአብሔር ስለታዘዝን ብቻ ለጸሎታችን ሁሉ ጊዜ የእሺታን ምላሽ ዋስትና አይጸለም:: አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የጠየቅነውን ላይሰጠን ይችላል:: እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንደሚሰማልንና እንደሚመልስልን የምናውቀው በምሕረቱ በመጸገፋችንና የሚይገባን ብንሆንም እንኳ ሊባርከን ፈቃደኛ መሆኑን በመረዳታችን ነው::

ሁለተኛ:- ጸሎታችን በቅዱሳት መጻሕፍት በተሰጠው ተስፋ መመሥረት አለበት:: በነቢዩ ኤርምያስ የተነገረውን የእግዚአብሔር ተስፋ ቃል በመረዳቱ ዳንኤል እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደገና እንዲያቋቁማቸው ለመጸለይ ቻለ:: እግዚአብሔር በሺሕ የሚቆጠር የተስፋ ቃል ሰጥቶናል፤ በዚህ የተስፋ ቃል መሠረት ጸሎታችንን እንደሚመልስልን እናውቃለን::

1ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንደሚመልስ የምንተማመንባቸው የተለያዩ የተስፋ ቃሎችን ግለጽ:: ለምሳሌ ያህል እንዲሆንህ ኤርምያስ 29:11-13 ተመልከት::

ሦስተኛ:- ስለ ኃጢአታችንና ስለ ሌሎች ክርስቲያን ወገኖቻችን ኃጢአት በጥልቀት ልናስብበት ይገባል:: ኃጢአት እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንዳይሰማና እንዳይመልስልን የሚያደርግ ትልቅ እንቅፋት ነው:: ዳንኤል ከፍተኛ የኃጢአት ጥላቻ ነበረው:: የራሱን ኃጢአት ወይም የሌሎችን ኃጢአት አጉል ምክንያት ወይም ሰበብ በመስጠት ሊሸፋፍነው አይፈልግም:: ምንም ሳይሸፋፍን በግልጽ ንስሐ ያጸርጋል:: ኃጢአታችንን እንደሚገባ ካልተናዘዝን በቀር ጸሎታችን ኃይል ሊኖረው አይችልም::

አራተኛ:- በጸሎታችን የምንተማመነው ከእግዚአብሔር ጋር ባለን ጎብረትና ግንኙነት መጠን ነው:: በጸሎት አማካኝነት ዳንኤል እግዚአብሔር ታላቅና ኃያል÷ ቃል ኪዳኑን የሚጠብቅ÷ ጻድቅ÷ መሐሪ÷ በኃጢአተኞች የሚቆጣ ትሑታንን ግን ይቅር የሚል ለመሆኑ ደጋግሞ ማረጋገጫ አግኝቷል:: በዚህ ፍጹም መተማመን ነበረው:: እግዚአብሔርንና ባሕርዩን ይበልጥ ባወቅነው መጠን የጸሎት ሕይወታችንም ጥልቀት ይኖረዋል:: ጸሎት ስለ አንዳንድ ነገሮች እግዚአብሔርን መለመን ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋር ጎብረት ማድረግ ማለት ነው::

አምስተኛ:- ስለ ጸሎት የቀና አመለካከትና ዝንባሌ ሊኖረን ይገባል:: ዳንኤል የልቡን ዝንባሌ በአንዳንድ ውጫዊ ሁኔታዎች አሳየ:: ማቅ ለብሶ÷ አመድ ነስንሶ ነበር የጸለየው:: ይህ ሁሉ ምን ያህል በእግዚአብሔር እንደሚታመን የሚያሳይ ነበር:: ዳንኤል ቅድሚያ የሰጠው ሐሳብ የተሻለ ኑሮ

እንዲኖሩና እግዚአብሔር ልጆቹን እንዲባርክ አልነበረም። ዳንኤል ቅድሚያ የሰጠው ለእግዚአብሔር ክብር ነበር። የእግዚአብሔር ሕዝብ ኃጢአት ሲያጸርጉ÷ በኃጢአታቸውም የተለያየ ቅጣት ሲጸርስባቸው በሚያምኑት ዘንድ የእግዚአብሔር ስም እንደሚነቀፍ በሚገባ ተረድቶአል። ዳንኤልን በጣም ያሳሰበው እግዚአብሔር የሚገባውን ያህል ክብር አለማግኘቱ ነበር። «አምላኬ ሆይ÷ ስምህ በከተማህና በሕዝብህ ላይ ተጠርቶአልና ስለ ረስህ አትዘገይ» በማለት የጸለየውም በዚህ ምክንያት ነው፤ (ዳን.9:19)።

2ኛ ጥያቄ:- ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረትና ግንኙነት እንዳላቸው የምታውቃቸውን ሰዎች ጥረ። ከጸሎታቸው ውስጥ እግዚአብሔርን እንደሚገባ እንደሚያውቁ የሚገልጹ ነገሮች ምንድናቸው?

እኛስ እግዚአብሔርን እናውቀዋለን? ከቃሉ ስለ እርሱ ለማወቅ ጊዜ ወስደን እናጠናዋለን? በዳንኤል ምሳሌነት እየተመረን በጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር ሕብረት እናደርጋለን?

3ኛ ጥያቄ:- ፊልጵ.3:7-14 አንብብ። ኢየሱስ ክርስቶስን የማወቅ ፍላጐት በሕይወትህ ውስጥ የሚታየው በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው?

4ኛ ጥያቄ:- ዳን.9:1-19 አንብብ።
ሀ/ ስለ እግዚአብሔር ባሕርያት ከእነዚህ ጥቅሶች የተረዳኸውን ግለጽ።
ለ/ ዳንኤል የሕዝቡን ኃጢአተኛነት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ይገልጸዋል?

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 9:1-3

ጥያቄዎች

5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል ስለ ወገኖቹ እንደገና መቋቋም መጸለይ የጀመረው ማን በሚገዛበት ዘመን ነበር?
ለ/ በዚህ ጊዜ ይህን ጸሎት መጸለይ የጀመረው ለምን ይመስልሃል?

6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የዳርዮስ ሌሎች ስሞቹ እነማን ናቸው? መልሱን ለማግኘት አሥረኛውን ትምህርት ተመልከት።
ለ/ ዳንኤል ስለ ዳርዮስ የተናገረቸውን እንዳንድ ነገሮች ግለጽ።

7ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ስለ ሕዝቡ እንደገና መመለስ መጸለይ የጀመረው የማንን መጽሐፍ ካጠና በኋላ ነው?

8ኛ ጥያቄ:- «የኢየሩሳሌም ጥፋት» ለምን ያህል ጊዜ ነበር? ኤር.25: 8-14 አንብብ::

9ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ረሱን ማዋረዱንና የጸሎቱን ጥልቀት ለማሳየት የተጠቀመባቸው ውጫዊ ሁኔታዎች ምንድናቸው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

የዳንኤል መጽሐፍ:- «የትንቢት መጻሕፍት ቁልፍ» ተብሎ እንደሚጠራ አስቀድመን ተመልክተናል:: እንደዚህም የተባለበት ምክንያት ከመጽሐፍ ቅዱስ መጻሕፍት ሁሉ ትንቢተ ዳንኤል ከዚያን ዘመን እንሥቶ እስከ ዘመን መጨረሻ ድረስ ስለሚኖረው ሁኔታ በቅጸም ተከተል ስለሚያስረዳ ነው:: ዳንኤል 2-8 እና 11 «ስለ አሕዛብ ዘመን» ገለጻ ይሰጣል:: ይህ ዘመን አሕዛብ እስራኤልን የተቆጣጠሩበት ዘመን ነው:: ዳንኤል ስለ ሜዶንና ፋርስ÷ ስለ ግሪክ÷ ስለ ሮም÷ እንዲሁም ኢየሱስ መጥቶ ዘላለማዊ መንግሥቱን ከመመሥረቱ በፊት ስለሚነሣው የመጨረሻው መንግሥት በትንቢቱ አመልክቶአል::

ዳንኤል 9 ስለ አይሁድ ሕዝብ ቁልፍ ትንቢቶችን የያዘ ምዕራፍ ነው ሊባል ይቻላል:: ዳንኤል ለወገኖቹ አይሁዳውያን በጣም ያስብላቸው ስለነበር ወደ ሀገራቸው ስለመመለሳቸው አጥብቆ ይጸልይ ነበር:: እግዚአብሔር ግን መሢህ መጥቶ እነርሱን ከመታደጉ በፊት በመጨረሻው ዘመን በወገኖቹ ላይ ስለሚደርስባቸው ጉዳይ በሙሉ ገለጸለት:: በዚህ ሳምንት ስለ ዳንኤል ጸሎት እንመለከታለንኒ በዳን.9:24-27 ወደተጠቀሰው ከፍተኛ ትንቢት የሚመረንም ይኸው ጸሎት ነው::

በዳንኤል 9:1 ላይ ዳንኤል መጸለይ የጀመረው ንጉሥ ጻርዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት እንደነበር ይናገራል:: ሜዶንና ፋርስን የገዛ ጻርዮስ የሚባል ሌላ ንጉሥ በ522 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት እንደነበር ቢታወቅም (በዕዝራ 4:24÷ ሐጌ 1:1 እና ዘካርያስ 1:1 በተጠቀሰው መሠረት ግን) ዳንኤል የሚናገረው ስለሌላ ንጉሥ ጻርዮስ ነበር:: እነዚህ ሁለት ነገሥታት የተለያዩ መሆናቸውን መረዳት አለብን:: በዳንኤል የተጠቀሰው ጻርዮስ ከባቢሎን መውጸቅ በኋላ የተነሣ የመጀመሪያው የሜዶንና ፋርስ ንጉሥ ነበር:: ሌላው ጻሪዮስ የተነሣው ግን ከብዙ ዓመታት በኋላ ሲሆን አይሁዳውያን ጀምረውት የነበረውን የቤተ መቅደስ ሥራ እንዲፈጽሙ የፈቀደላቸው ንጉሥ እርሱ ነው::

በዳንኤል 5:31 ሜዶናዊው ጻርዮስ ባቢሎንን ጽል አጽርሮ መንግሥቱን እንደወሰደ ተመልክተናል:: በዳንኤል 6 ጸግሞ ዳንኤል ወደ አንበሶች ጉድጓድ የተጣለው በንጉሥ ጻርዮስ ዘመን እንደነበር ተመልክተናል:: በትምህርት 10 የታሪክ አዋቂዎች ጻርዮስ ከሁለቱ ሰዎች አንዱ ሳይሆን

እንደማይቀር የሰጡትን ሐሳብ አይተናል። እንዳንዶች በቂሮስ ሥር ሆኖ ባቢሎንን ይገዛ የነበረ ጋባሩ ይባል የነበረ ሰው ነው ይላሉ። ሌሎች ደግሞ ዳርዮስ የመጀመሪያው የሚዶንና ፋርስ ንጉሥ የቂሮስ ሌላ ስሙ ነው ይላሉ። በዳንኤል 9 የተጠቀሱት ሁኔታዎች የተፈጸሙት ዳርዮስ ባቢሎንን ከያዘ በኋላ ቢሆንም በዳንኤል 6 የተጠቀሰው ሁኔታ ከመፈጸሙ በፊት ነው።

ዳንኤል ስለ ዳርዮስ እንዳንድ ነገሮችን ይጠቅሳል። እንደኛ፦ ጸሎቱን የጀመረው ዳርዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት እንደነበር ገልጾአል። እንዲህም ከተባለ ዳንኤል መጸለይ የጀመረው በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር ማለት ነው። የዳንኤል ጸሎት መልስ ያገኘው÷ አይሁዳውያንም ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለሱ የተፈቀደላቸው ይኸው ዳርዮስ በነገሠበት የመጀመሪያ ዓመት መጨረሻ አካባቢ ነበር።

ሁለተኛ፦ ዳርዮስ ሚዶናዊ እንደነበር ገልጾአል። በሚዶንና በፋርስ ላይ ሊነግሥ የቻለው ሚዶናዊ በመሆኑ ስለነበር ለዳንኤል ይህን መጥቀስ በጣም አስፈላጊ ነበር።

ሦስተኛ፦ ዳርዮስ የአሐሸዊሮስ ልጅ ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሁለት ሰዎች አሐሸዊሮስ በሚል ስያሜ ስለሚታወቁ ልዩነታቸውን መረዳት አለብን። በዕብራይስጡ መጽሐፍ ቅዱስ አሐሸዊሮስ ተብሎ በዕዝራ 4፡6 እና በመጽሐፈ አስቴር የተጠቀሰው ንጉሥ ከ486-465 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የነገሠ ነው። ይህንን ንጉሥ የዓለም ታሪክ አርጤክስስ በማለት ይጠራዋል።

የእንግሊዝኛውንና የአማርኛውን መጽሐፍ ቅዱስ ብናስተያይ በፋርስ ነገሥታት አጠራር ላይ እንደሚለያዩ እንረዳለን። የግሪክኛውን የብሉይ ኪዳን ትርጉም የተከተለው የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ በዕዝራ 4፡6-7 እና በመጽሐፈ አስቴር የተጠቀሱትን ነገሥታት «አርጤክስስ» በማለት ይጠራቸዋል። የዕብራይስጡን ብሉይ ኪዳን ትርጉም የተከተለው የእንግሊዘኛው መጽሐፍ ቅዱስ ደግሞ በሁለት የተለያየ ስም ይጠራቸዋል። በዕዝራ 4፡6 ላይ አሐሸዊሮስ ይላል፤ አሐሸዊሮስ የአርጤክስስ ሌላ ስሙ ነው። በዕዝራ 4፡7 እና 7፡1 ግን አርጤክስስ ይለዋል። ብዙ ምሁራን እነዚህ ሁለት የተለያዩ ነገሥታት መሆናቸውን ያምናሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሱትን የተለያዩ የፋርስ ነገሥታት ለማወቅ የሚከተለውን ዝርዝር እጥና።

1. ቂሮስ (ምናልባትም ሚዶናዊው ዳርዮስ የሚባለው) /ኢሳ.44፡28-45፤ ዕዝራ 1፡1-4፤ 5፡13-15/ የገዛው ከ559-530 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

2. ካምብይሰስ ዳግማዊ (በቅዱሳት መጻሕፍት አልተጠቀሰም) የገዛው ከ530-522 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

3. ታላቁ ዳርዮስ /ዕዝራ 4:5፤ 5:6-7፤ 6:1፤ ሐጌ 1:1፤ ዘካ.1:1/ የገዛው ከ522-486 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

4. አሐሸዊሮስ (አርጤክስስ ቀዳማዊ የተባለው) /ዕዝራ 4:6 እና መጽሐፈ አስቴር/ የገዛው ከ486-424 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

5. አርጤክስስ ቀዳማዊ /ዕዝራ 4:7፤ 7:1፤ 21-26፤ ነህምያ 2:1-8/ የነገሠው ከ465-424 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

አሬተኛ:- ዳርዮስ በባቢሎን ላይ ገዢ እንጸሆነ እናነባለን። ዳሪዮስን በባቢሎን ላይ ማን እንዳነገሠው አናውቀም ዳንኤል ግን ይህን የጠቀሰው መንግሥቱን ለእርሱ የሰጠው እግዚአብሔር መሆኑን ለማመልከት ሳይሆን አይቀርም። ዳንኤል የሰዎችን መንግሥት ሁሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር እንጸሆነና የወጸወጹንም ሊሾምበት ሥልጣን እንጸለው እርግጠኛ ነበር። ምናልባትም ቂሮስ መንግሥትን ለዳርዮስ እንጸሰጠው የሚያመለክት ፍንጭ ይሆናል።

ዳሪዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት ዳንኤል የነቢዩ ኤርምያስን መጽሐፍ ያነብ ነበር። የነቢዩ ኤርምያስ መጽሐፍ የተጻፈው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል ወጸ ምርኮ ከተወሰጸ በኋላ ነበር። ይሁን እንጂ በዚያን ጊዜ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን ተቀብለውት ስለ ነበር ዳንኤል መጽሐፉን ያነበበው ከተጻፈ ከ47 ዓመት በኋላ በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር።

ኤርምያስ ኢየሩሳሌም የምትቀጣው ለ70 ዓመት ብቻ እንጸሆነ ትንቢት ተናግሮአል፤ (ኤር.25:8-14፤ 29:10-14)። ቤተ መቅጸሱም ሆነ የኢየሩሳሌም ከተማ ፈረርሰው ስለነበር ይህ ጊዜ «የመፈረረስ ጊዜ» ተብሎአል። ሰባው ዓመታት አይሁጻውያን በምርኮኝነት የሚቆየባቸው ግምት ላይ የተመሠረቱ ዓመታት ናቸው። ስለዚህ 70 ዓመት ለመረጻት ሁለት አመለካከት ቀርቦአል። የመጀመሪያው:- ሰባው ዓመት የአይሁጽን ሕዝብ ፖለቲካዊ ምርኮ ያመለክታል ይላል። ይሁጻ በመጀመሪያ በባቢሎናውያን የባርነት ቀንበር ሥር የወጸቀቱው በ605 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር። ይህም ናቡከጸነፆር ኢየሩሳሌምን ከያዛትና እንጸ ዳንኤል የመሳሰሉትን ጥቂት ዋና ዋና ሰዎችን በምርኮኝነት ከወሰጸ በኋላ ነበር። የሰባው ዓመት ፍጸሜ በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት አይሁጻውያን ወጸ ሀገራቸው እንጺመለሱ ቂሮስ በፈቀጸበት ዘመን ነበር። እንጸዚህም ከሆነ ምርኮው የተፈጸመው በ70 ዓመቱ ሳይሆን በ67 ዓመቱ ነበር ማለት ነው።

ሁለተኛ:- የአይሁጻውያንን ሃይማኖታዊ ምርኮ ሊያመለክት ይችላል። ይህም የቤተ መቅጸስ አምልኮ እንጺቋረጥ ከተነገረበት ጊዜ አንሥቶ እንጸገና

እንዲቀጥል እስከተፈቀደበት ጊዜ ድረስ ያለውን ዘመን ያሳያል። የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ የፈረሰው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ሲሆን እስከ 516 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንዳገና አልተሠራም ነበር። ይህ ጊዜ ከሞላ ጐደል 70 ዓመት ይሆናል።

በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ዳንኤል 70 ዓመት እንደተፈጸመ ሆኖ ተሰማው። ስለዚህም የተስፋ ቃሉን እንዲያስብ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ ጀመረ። ዳንኤል እግዚአብሔር የሚሠረውን ለማየት ብቻ እጆቹን አጣጥፎ አልጠበቀም። በቅዱሳኑ ጸሎት አማካይነት እግዚአብሔር ዓላማውንና ፈቃዱን እንደሚፈጽም ያውቃል። ስለ ሕዝቡ እንዳገና መቋቋም የጸለየውም በዚህ ምክንያት ነበር።

ዳንኤል ከ85 ዓመት ዕድሜ በላይ የነበረው ሽማግሌ ነበር። የሚኖረውም በቤተ መንግሥቱ ውስጥ በመልካም ሁኔታ ነበር። ይሁን እንጂ ስለ ወገኖቹ እስራኤላውያን በጣም ያስብ ነበር። እሰጣችኋለሁ ብሎ ቃል ወደገባላቸው ምድር በመመለሳቸው እግዚአብሔር እንዲከበር ከፍተኛ ፍላጐት ነበረው። ስለዚህም ለሕዝቡ እንዳገና መቋቋም መጸለይ ጀመረ።

ጸሎት በዳንኤል ሕይወት ከፍተኛ ሥፍራ ነበረው። ስለ ሕዝቡ በጣም ያስብ ስለነበር የእግዚአብሔርን ፊት ለመሻት ራሱን አዘጋጀ። ለዚህም ዝግጅት ዳንኤል ሦስት ነገሮችን አድርጐአል። እነዚህም ሦስት ነገሮች ዳንኤል ራሱን ለጸሎት መስጠቱን መልስ እንዳሚሰጠው በእግዚአብሔር ላይ ያለውን እምነት ያመለክታሉ።

በመጀመሪያ፦ ዳንኤል ጾመ። ለዳንኤል ጾም ማለት ከሥጋ መገለል ወይም ዳግሞ እንደ እስላሞቹ ከጥዋት እስከማታ ምንም አለመብላት አልነበረም። ዳንኤል ሙሉ ጊዜውን ለጸሎት መስጠት እንዲያመቸው ፈጽሞ መመገቡን አቁረጠ። የምንጾምበትና የምንጸልይበት ምክንያት ጊዜያችንንና ራሳችንን እንዲሁም ፍላጐታችንን ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ለማቀረብ ነው። ምግብ መብላትን እንኳ ሳይቀር የጸሎት ጊዜያችንን የሚሻማብንን ማንኛውንም ነገር እናስወግዳለን።

ሁለተኛ፦ ዳንኤል ማቅ ለበሰ። ለእይሁዳውያን ማቅ መልበስ ማለት የንስሐ÷ የልብ መሰበርና የሐዘን ምልክት ነበር። እይሁዳውያን ከፍተኛ ሐዘን ሲያጋጥማቸው ማቅ የመልበስ ልማድ ነበራቸው። ለጸሎቱ መልስ እንዲሰጠው ዳንኤል ወደ እግዚአብሔር የቀረበውም በሐዘንና በትካዜ ማቅ ለብሶ ነበር።

ሦስተኛ፦ ዳንኤል አመጽ ምናልባትም አፈር በራሱ ላይ ነሰነሰ። ይህ ጸግሞ ምን ያህል ራሱን በእግዚአብሔር ፊት እንዳዋረደ የሚያመለክት ነው። በፍጹም ትሕትና በእግዚአብሔር ቃል ላይ ተመርኩዞ የሕዝቡን ኃጢአት ይቅር

እንዲልና ወደ ሀገሬቸውም እንዲመልሳቸው ጸለየ።

አኛም ብንሆን በእግዚአብሔር ፊት ራሳችንን ማዋረድ ይኖርብናል። በፍጹም ትሕትና በሕይወታችን እንዲሠራ ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ መምሰል ዳረጃ እንዲለውጠን ልንለምነው ይገባል። ስለ ቤተ ክርስቲያናችንም መጸለይ አለብን። እግዚአብሔር ወደ አገሬችን ፊቱን እንዲመልስና እንዲፈውሳት መጸለይ አለብን። እነዚህ ነገሮች በጣም አሳስበውን በእግዚአብሔር ፊት በጾምና በጸሎት እንቀርባለንን? ወይስ ጸሎታችን የግል ፍላጐትና ምኞታችን ብቻ እንዲሚላልን ነው?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 9:4-14

ጥያቄዎች

10ኛ ጥያቄ:- በዚህ ክፍል ዳንኤል የዘረዘረቸውን የእስረኤላውያን ኃጢአት ዘርዝር።

11ኛ ጥያቄ:- በዚህ ክፍል ዳንኤል የዘረዘረቸውን የእግዚአብሔር ባሕርያትን ዘርዝር።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ዳንኤል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኃጢአታቸው ካልተጠቀሰባቸው ጥቂት ሰዎች አንዱ ነው። ይህም ሲባል ዳንኤል ምንም ኃጢአት አልነበረበትም ማለት ሳይሆን÷ ሕይወቱ በእግዚአብሔር ፊት ንጹሕ ነበር ማለት ነው። ዳንኤል ስለ ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር በሚቀርብበት ጊዜ እንደ ራሱ ኃጢአት አጽርጎ ለሕዝቡ የኃጢአት ምሕረትን ይለምን ነበር። እንደ እኛ የሕዝቡን ኃጢአት የተለያየ ሸፋን ሊሰጠው አይፈልግም። ለኃጢአቱ ምክንያት አጽርቦ ሌሎችን አያቀርብም። ለቅጣቱ ምክንያት የሆነው በሙሉ የሕዝቡ ኃጢአትና በጸል እንደነበር ገለጸ። በይሁዳ ግዛት የሚኖሩ አይሁዳውያን ነበሩ። በዋና ከተማቸውም ኢየሩሳሌም የሚኖሩ ነበሩ። በሰሜኑ መንግሥት ውስጥ የምትኖረው እስረኤልም የዚህ በጸል ተካፋይ ነበረች። የአይሁድ ነገሥታት÷ የእስረኤል መሪዎችና እንዲሁም ተረው ሕዝብ ጭምር ኃጢአትን እንዳጸረጉ ጠቀሷል።

የእስረኤል ታሪክ በጣም የሚያሳዝን ነው። ምንም እንኳ የእግዚአብሔር ሕዝብ ቢሆኑም ጸጋግመው ከእግዚአብሔር ይርቁ ነበር። የእስረኤል ታሪክ ከቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጋር ይመሳሰላል። ክርስቲያኖች እያወቁ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ያፈርሳሉ። ከእውነት ፊታቸውን

ይመልሳሉ። ስለዚህም እንደ እስራኤላውያን ሁሉ ቤተ ክርስቲያንም የተለያየ ቅጣት ይደርስባታል። የቤተ ክርስቲያናችንን ኃጢአት መመርመርና ለእግዚአብሔር መናዘዝ ይኖርብናል። ቤተ ክርስቲያንን የሚፈውሳትና የሚባርካትም ያን ጊዜ ብቻ ነው።

ዳንኤል የእግዚአብሔርን ሕዝብ ኃጢአት ለማሳየት የተለያዩ ቃላትን ተጠቅሞአል። ሕዝቡ ኃጢአት እንዳደረጉ ተናገረ። በዕብራይስጥ ይህ ኃጢአት የሚለው ቃል ከፍተኛ ወንጀልን ለማመልከት የተሰነዘረ ቃል ነው። ርኩሰትን አድርገዋል፥ ዓመፅንም ፈጽመዋል። የእግዚአብሔር ሕግጋት ቢሰጣቸውም እነርሱ አውቀው ለሕጉ አልታዘዙም። መጸ ትክክለኛው መንገድ እንዲመልሷቸው እግዚአብሔር በተከታታይ ነቢያትን ላከባቸው። እነርሱ ግን የእግዚአብሔርን ነቢያት አልሰሚቸውም። እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ቢያደርግም ሌሎች አማልክትን በማምለክ ለቃል ኪዳኑ ታማኝ ሆነው አልተገኙም።

12ኛ ጥያቄ፦ የጥንት እስራኤላውያን የፈጸሙአቸው ኃጢአቶች የዘመናችን ክርስቲያኖች ከሚፈጽሙአቸው ኃጢአቶች ጋር የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

ዳንኤል የኃጢአትንና ያለመታዘዝን ውጤት ያመለክታል። በመጀመሪያ፦ እፍረት እንደደረሰባቸው ይናገራል፤ (ዳንኤል 9፡7)። በኃጢአታቸውና ከእግዚአብሔርም ከደረሰባቸው ቅጣት የተነሣ ለማያምኑ ሰዎች መሳቂያ ሆኑ፤ ምስክርነታቸውም አልተከበረም።

ሁለተኛ፦ በዓለም ሁሉ ተበታተኑ። ወደ ባቢሎን በምርኮኝነት ከመወሰዳቸውም ሌላ እስራኤላውያን በዓለም ሁሉ ተበታተኑ። በተበታተኑባቸውም አሕዛብ መካከል ተዋረዱ። ዛሬም እንኳ ቢሆን አይሁዳውያን እንደተበታተኑ ናቸው። በታሪክ ውስጥ ለረጅም ዘመን ተሰደው የነበሩ ሕዝብ ናቸው። ይህም ሁሉ የደረሰባቸው ለእግዚአብሔር ባለመታዘዛቸው ነበር።

ሦስተኛ፦ በሙሴ ሕግ መጽሐፍ የተጠቀሰው እርግማን በሙሉ ደረሰባቸው። (ለእግዚአብሔር የሚታዘዙ ስለሚያገኙት በረከት በማይታዘዙት ደግሞ ስለሚደርስባቸው እርግማን ዘዳግም 28ን አንብብ።)

እግዚአብሔር ከአይሁዳውያን ጋር ቃል ኪዳን ባደረገበትና ሕጉንም በሰጠበት ወቅት ቢታዘዙት ስለሚያገኙት በረከት በግልጽ ነግሮአቸው ነበር። በግል ሕይወታቸውም ይባረካሉ። ከዚህም በተረፈ ለሕግጋቱ ባይታዘዙ ስለሚደርስባቸው ቅጣትና እርግማን በግልጽ ነግሮአቸው ነበር። ባይታዘዙት እነርሱ፥ ቤተሰባቸውም፥ ምድራቸውና መንግሥታቸው ሁሉ የተረገመ ይሆናል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሕጉን ካልጠበቁት ከሚደርሰው ቅጣት ማንም ሊያመልጥ አይችልም።

13ኛ ጥያቄ:- የእንዶ ሰው ኃጢአት እርሱን÷ ቤተሰቡን÷ ቤተ ክርስቲያ
የሀገሩን ሕዝብ እንዴት ሊጐዳ እንደሚችል የሚያሳይ ምሳ
ስጥ::

በኃጢአታቸው ምክንያት እየተቀጡ ሳለ እንኳ እስራኤላውያን ወደ
እግዚአብሔር ለመመለስና ለሕጉም ለመታዘዝ አለመፈለጋቸው በጣም
የሚያስገርም ነው፤ (ዳን.9:13):: ዳንኤል ግን እውነተኛ ንስሐ ምን
እንደሆነ ያመለክታቸዋል:: በመጀመሪያ:- ሙሉ በሙሉ ከኃጢአታችን መመለስ
አለብን:: ሁለተኛ:- ወደ እውነት መንገድ መመለስ አለብን:: በአፋችን
ብቻ ንስሐ እያደረግን ከበደላችን የማንመለስ ከሆነ ንስሐችን ትክክል
አይደለም ማለት ነው:: ከጠማማው ወደ ቀናው መመለስ አለብን::
ጽርፈታችን ሁሉ መለወጥ አለበት::

የራሱንና የሕዝቡን ኃጢአት ለእግዚአብሔር መናዘዝ ብቻ ሳይሆን
ዳንኤል ስለ እግዚአብሔር ባሕርያት ከፍተኛ ግንዛቤ ነበረው::

በመጀመሪያ:- እግዚአብሔር ሩቅ እንዳልሆነና በሕዝቡም ሕይወት
የሚደረገውን ሁሉ በቸልታ እንደማያልፈው ተገነዘበ:: ዳንኤል እግዚአብሔር
የእስራኤል አምላክ ብሎ ከመጥራቱ በላይ÷ «አምላኬ» እያለ ይጠራዋል::

ሁለተኛ:- ዳንኤል እግዚአብሔር ታላቅና አስፈሪ መሆኑን ተገነዘበ::
ብዙ ጊዜ ግን እግዚአብሔር ለችግሮቻችን መፍትሔ ይሰጠናል ብለን
አናስብም:: ዳንኤል ግን እግዚአብሔርን የሚያውቀው በታላቅነቱ ነው::
በታላቅነቱ በምድር ከተነሡት ታላላቅ መንግሥታት አንዱም እንኳ
አይወዳደሩትም:: የአሕዛብ መንግሥታትን ሁኔታ ሁሉ ይቆጣጠራል:: በሕዝቡ
ሕይወት የሚደርሰውን ሁኔታ ሁሉ ይቆጣጠራል::

ሦስተኛ:- እግዚአብሔር በፍቅር ላይ ለተመሠረተው ቃል ኪዳኑ ታማኝ
ነው:: እኛን እንደመረጠው ሁሉ እግዚአብሔር እስራኤልን የመረጣት
ከፍቅሩ የተነሣ ነው:: ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ:: ቃል ኪዳኑን
ያፈረሱት እነርሱ እንጂ እርሱ አልነበረም:: ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔ
ታማኝ ነው:: ነገር ግን ታማኝ የሚሆንላቸው ለሚወዱት ትእዛዛቱን
ለሚጠብቁለት ብቻ ነው:: በኃጢአታችን የምንቀጥል ከሆነ ግን ይቀጣናል::

አራተኛ:- እግዚአብሔር ሕዝቡን በኃይል ይታገሣቸዋል:: እግዚአብሔር
ሕግጋቱን ለእስራኤላውያን ሰጣቸው:: እነርሱ ግን ወዲያውኑ በእግዚአብሔር
ላይ ዓመጹ፤ ለሕግጋቱም አልታዘዙም:: እግዚአብሔር ግን ወዲያው
አልቀጣቸውም፤ ከስሕተታቸው እንዲመለሱ የሚያስጠነቅቁ ነቢያትን ደጋግሞ
ላከባቸው:: የቀጣቸውም ሳይታዘዙ ብዙ ከቆየ በኋላ ነው::

አምስተኛ:- እግዚአብሔር ጻድቅ ነው:: የእግዚአብሔር ጽድቅ በሁለት
መንገድ ተገልጸአል:: በመጀመሪያ:- እግዚአብሔር የሚያደርገው ሁሉ ትክክል

ነው። በጭካኔ ተነሣሥቶ ምንም ነገር አያጸርገም፤ ወይም ባሕሪውን አይለውጥም። ሲቀጣ እንኳ እግዚአብሔር የፍቅር አምላክ ነው።
ሁለተኛ፦ የእግዚአብሔር ጽድቅ ኃጢአትን በመቅጣቱ ይታያል። እግዚአብሔር ቅዱስ ነው። ለኃጢአት ተገቢውን ቅጣት ካልሰጠ ቅዱስ አምላክ መሆን አይችልም። ስለዚህም ሕዝቡ ኃጢአትን ሲያጸርጉ ይቀጣቸዋል፤ በጥፋታቸውም ስለሚቀጣቸውም ጻድቅነቱ ይታያል። የሚቀጣቸውም ወደ እውነቱ እንዲመለሱ ለማድረግ ነው።

ስድስተኛ፦ እግዚአብሔር መሐሪ ነው። ከምሕረቱ የተነሣ ይቅር ለማለት ፈቃደኛ ነው። ለማይገባቸውም ሰዎች ሞገስን ይሰጣቸዋል። ይህ ባሕርዩ ነው ዳንኤልን ይበልጥ ያጽናናው። እስረኤል በእግዚአብሔር ላይ በማመፅዋ በተገቢው መንገድ ቅጣትዋን እየተቀበለች መሆኑን ዳንኤል ተገንዝቧል። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ሕዝቡን ይቅር እንደሚልና ምሕረቱን እንደሚያበዛላቸው ዳንኤል እርግጠኛ ነበር። ስለዚህ ነው ጸሎቱን በእስረኤል ጽድቅ ላይ ሳይሆን በእግዚአብሔር ምሕረት ላይ የመሠረተው።

ሰባተኛ፦ ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ይፈጽማል። ይህም ተስፋ የበረከት ወይም የመርገም ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ቃሉን አያጥፍም። ሰው የሰጠውን ተስፋ ቢዘነጋም እግዚአብሔር ግን በተስፋ ቃሉ የታመነ ነው።

በትንቢተ ዳንኤል 9:4-14 ዳንኤል ስለ ኃጢአቱ ሲናዘዝ እንመለከታለን። የእግዚአብሔርን ባሕርያት ምን ያህል እንደተረዳም እንመለከታለን። ሕዝቡ በመበተናቸው የኢየሩሳሌም ከተማም በመፈረሯ እግዚአብሔርን በደለኛ ሲያጸርገው እንመለከትም። እግዚአብሔር ጻድቅ ለመሆኑ የማያወላውል እምነት ነበረው። ጥፋቱ የእግዚአብሔር ሳይሆን የሕዝቡ ነው። እኛም ብንሆን ስለበጸላችን ስንቀጣ በእግዚአብሔር ላይ ማጉረምረም የለብንም። ምን ጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር ጻድቅ ነው። የረሳችንን ልብና የሌላውን የእግዚአብሔርን ሕዝብ መመርመር አለብን። ኃጢአት ካለብን እንናዘዝ። እግዚአብሔር መሐሪ ስለሆነ ይቅር ይለናል።

14ኛ ጥያቄ፦ አንዳንድ ጊዜ በኃጢአታቸው ምክንያት የተለያየ ችግር ሲጸርስባቸው ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ላይ ሲያማርሩ ይሰማል፤ ከእነዚህ ችግሮች ጥቂቶቹ ምንድናቸው?

አረተኛ ቀን ክፍል ሦስት፦ ዳንኤል 9:15-19

ጥያቄዎች

15ኛ ጥያቄ፦ በእስረኤል ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር የሠረውን ታላቅ

ተአምራት ዳንኤል የሚያመለክተው የትኛው ነው?

16ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር ያን ታላቅ ተአምር በፈጸመ ጊዜ ውጤቱ ምን ነበር?

17ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ለእግዚአብሔር ያቀረበው ልመና ምንድነው?

18ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል «ስለ አንተ ስትል» ብሎ መጸለዩ ምን ለማለት ይሆን?

19ኛ ጥያቄ:- የጸሎቱ መልስ እንዳይዘገይበት ዳንኤል እግዚአብሔርን የጠየቀው ለምን ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ ጣብረሪያ /ኮሚንታሪ/

እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ካጸረገላቸው ጽንቅ ነገሮች መካከል አንደኛው ከፍተኛውን ሥፍራ ይዘአል። ይኸውም እግዚአብሔር ከግብፅ ባርነት አውጥቷቸው የተሰፋይቱን ምድር በሰጣቸው ጊዜ ነው። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር ኃይሉንና እነርሱን ለመታደግ ፈቃደኛ መሆኑን አሳያቸው።

ዳንኤል በነበረበት ዘመን እስራኤላውያን በምርኮኝነት ነበሩ። ስለዚህም ከግብፅ ምድር አባቶቻቸውን እንደታደገ ሁሉ እነርሱንም ከባቢሎን ምርኮኝነት እንዲታደጋቸው እግዚአብሔርን ይለምናል። አሁንም እንደገና እግዚአብሔር በታላቅ ኃይሉ እንዲታደጋቸውና ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲመልሳቸው ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ በታደገበት ጊዜ እነርሱ ካገኙት ነፃነት ሌላ በዙሪያ የነበሩ አሕዛብ ሁሉ እግዚአብሔር ጽንቅ ሥራ እንደሠራላቸው ተረዱ። ስለዚህም የእስራኤልን አምላክ እጅግ ይፈሩና ያከብሩ ነበር።

20ኛ ጥያቄ:- ኢያሱ 2:8-13 አንብብ።
ሀ/ ከነዓናውያን ስለ እግዚአብሔር የሰሙት ምን ነበር?
ለ/ የሰሙትንስ ወሬ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነበር የተቀበሉት?

ዳንኤል በነበረበት ዘመን እንኳ እግዚአብሔር እስራኤልን እንዴት ነፃ እንደወጣቸው በዙሪያ የነበሩ አሕዛብ ይናገሩ ነበር። እግዚአብሔርንም ይፈሩ ነበር። እስራኤላውያን ግን ኃጢአት በመሥራታቸው ተዋረዱ፤ የእግዚአብሔርንም ስም አሰደቡ።

እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ፍርድ ውስጥ ነበሩ፤ ስለዚህም ዳንኤል በፍርድ ሳይሆን በምሕረትና በጽድቅ ሥራውን እንዲሠራና ሕዝቡን እንዲታደግ እግዚአብሔርን ይለምናል።

ዳንኤል እስረኤላውያን ጻድቅ በመሆናቸው እግዚአብሔር እንዲምረቸው አልጠየቀምI እግዚአብሔር ጽንቅ ሥረ እንዲያጸርግ የጠየቀበት አረት ምክንያቶች ነበሩት።

1. የይሁዳ ዋና ከተማ ኢየሩሳሌም ልዩ ከተማ መሆንዋን ዳንኤል ያውቃል። ለእግዚአብሔርም የተለየች ነበረችI ምክንያቱም÷ ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር «ቀዱስ ተራራ» ናትና። ስሙ እንዲጠራባትም መርጧታል። በምድር ላይ ከሚገኘው ከየትኛውም ሥፍራ ይልቅ በዚያ እንዲመለክ ፈልጎአል። በሕዝቡ በእስራኤል ላይ እንጸ እውነተኛ ንጉሥ የሚገዛውም በዚያ ከተማ ውስጥ ሆኖ ነው።

2. እግዚአብሔርን በእውነት ለማምለክ መቅደሱ በጣም አስፈላጊ እንጸሆነ ዳንኤል ተረድቶአል። ዳንኤል «የፈረሰው መቅደስ» ይለዋል። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንዲመለክበት እግዚአብሔር የመገናኛው ጽንኪን እንዲሠራ አጸረገ። በዚያ ሥፍራ ሰሙ ይከበር÷ ክብሩም ይገለጽ ነበር። ስለዚህም እንጸለፈው ዘመን እቅዱ በመቅደሱ ውስጥ እንዲመለክ ዳንኤል እግዚአብሔርን ይለምናል።

3. እስረኤላውያን በዓለም ከሚገኙት ሕዝቦች ሁሉ የተለዩ መሆናቸውን ዳንኤል ተገንዘቦአል። ልዩ የሆኑት ብርቱ በመሆናቸው ወይም ብዛት ስለነበረቸው አልነበረም። ልዩ የሆኑት በስሙ እንዲጠሩ እግዚአብሔር ስለመረጣቸው ብቻ ነበር። የእውነተኛው አምላክ ሕዝብ ይባሉ ነበር። ስለዚህም በስሙ የተጠሩ ሕዝብ በመሆናቸው እግዚአብሔር ፈቱን እንዲመልስላቸው ዳንኤል ይለምናል።

4. በዚህ ሁሉ የዳንኤል ዋናው ፍላጐት የእግዚአብሔር ስም እንዲከበር ነበር። እግዚአብሔር የሚገባውን ክብር እንዲያገኝ የዳንኤል ፍላጐት ነው። ስለዚህም «ስለ ፈስህ» ስትል ሥረ በማለት እግዚአብሔርን ይጠይቀዋል። የእግዚአብሔር ሕዝብ እንጸሚገባቸው ሲኖሩ÷ እነርሱ ከመባረካቸው በላይ የእግዚአብሔርም ስም በአሕዛብ መካከል ይከብረል።

እኛም ብንሆን የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝብ ነን። የተመረጥነውም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን እንድናስከብር ነው። ኃጢአት ስናጸርግ ግን እንጸ አስረኤላውያን ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም እናሰጽባለን። በኃጢአታችን እንቀጣለን÷ እናፍረለንI ከዚያም አልፈን የእግዚአብሔርን ክብር እናቃልላለን። ከማንኛውም ነገር አብልጠን ለእግዚአብሔር ክብር ማሰብ አለብን። ኃጢአታችንን ተናዝዘን እግዚአብሔር በታላቅ ኃይል በመካከላችን እንዲሠረ ስንጠይቀው ዋናው ዓላማችን እኛ እንድንባረክ ብቻ ሳይሆን እርሱ እንዲከበር መሆን አለበት። ለመሆኑ ለእግዚአብሔር ክብር ይህን ያህል እናስባለን?

21ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ክርስቲያኖች በኃጢአታቸው የእግዚአብሔርን ስም የሚያሰድቡት እንዴት ነው?
ለ/ በመታዘዛቸውስ እግዚአብሔርን የሚያስከብሩት እንዴት ነው?

ዳንኤል እግዚአብሔርን እንዲሠራ የጠየቀው ምሕረቱን መሠረት በማድረግ ነበር:: ሕዝቡን ወደ ሀገሪቱ በመመለስ ብርታቱን እንዲያሳይ ጠየቀው:: በሚቀጥለው ሳምንት እግዚአብሔር ለዳንኤል ጸሎት የሰጠውን መልስ እንመለከታለን:: ለእርሱ የምንሠራውን ሥራ ሁሉ በጸሎት ስንጀምር እግዚአብሔር ደስ እንደሚለው ማስተዋል ይኖርብናል:: ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ÷ ሐሳባችንም እንደ ሐሳቡ ሲሆን÷ እግዚአብሔር በጸሎታችን ድንቅ ሥራ ይሠራል:: እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በግልጽ ሆኖ÷ በኅብረት ከማንኛውም ኃጢአት ንጹሕ መሆናችንን ማረጋገጥ ይገባናል:: ንስሐ የእግዚአብሔር መንፈስ እንዲሠራ በራን ይከፍትለታል:: የእግዚአብሔር መንፈስ በታላቅ ኃይል በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ እየሠራ ነው ወይስ ሁኔታዎች ሁሉ ቀዝቀዘዋል? የራስህን ሕይወትና ቤተ ክርስቲያንህን መርምር:: እግዚአብሔር ድንቅ ሥራውን እንዲሠራና ስሙን በእኛ ውስጥ እንዲያስከብር የምንጠይቀበት ጊዜ አሁን ነው::

አምስተኛ ቀን:- የዚህን ሳምንት ትምህርት መከለስ::

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮት ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ/ የቤተ ክርስቲያንህን ታሪክ ከእስራኤል ታሪክ ጋር አነፃፅር::
1. እግዚአብሔር በመካከላችሁ በታላቅ ኃይል የሠራበት ጊዜ አለን?
2. እግዚአብሔር እናንተን የቀጣበት ጊዜ አለን?
3. ለቀጣቱ መንስኤ የሆነው ነገር ምንድነው?
4. ዛሬስ በታላቅ ኃይል እግዚአብሔር በመካከላችሁ እየሠራ ነውን?
5. እግዚአብሔር በታላቅ ኃይል እንደሠራ ቤተ ክርስቲያን ከኃጢአትዋ መንጻት እንዳለባት ታስባለህን? እግዚአብሔር እንዲያነጻችሁና ድንቅ ሥራውን እንዲሠራ የኅብረት ኑዛዜ አድርጉ::

ለ/ ሰዎች እግዚአብሔርን እንዴት ለማወቅ እንደሚችሉ ተወያዩ።

1. ምን ማድረግ አለባቸው?
2. እግዚአብሔርን እንደሚገባ እንዳያውቁ የሚያደርጋቸው ምንድነው?
3. በጣም ወዳ እግዚአብሔር የቀረቡ ለመሆናቸው የምትመሰክርባቸው የእንዳንድ ሰዎችን ስም ጥቀስ።
4. ሕይወታቸው ከሌላው ሰው ልዩ የሆነው በምን መልኩ ነው?

ሐ/ 1. የዳንኤል ጸሎት ስለ እግዚአብሔር ያለውን ዕውቀትና ፍቅር የሚያመለክተው እንዴት ነው?

2. ዛሬስ ክርስቲያኖች ስለ እግዚአብሔር ያላቸውን እውቀት እንዴት ነው በጸሎታቸው የሚገልጹት?

መ/ ከዳንኤል ጸሎት የምንማራቸውና በራሳችን ጸሎት ውስጥ ልንጠቀምባቸው የምንችላቸው ነገሮች ምንድናቸው?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥራ አምስት

ዳንኤል 9:20-27

የመጀመሪያ ቀን

ዓመፃን ይጨርስ፥ ኃጢአትንም ይፈጽም፥ በደልንም ያስተሰርይ፥ የዘላለምን ጽድቅ ያገባ፥ ራዕይንና ትንቢትን ያትም፥ ቅድስተ ቅዱሳኑንም ይቀባ ዘንድ በሕዝብህና በቅድስት ከተማህ ላይ ሰባ ሱባዔ ተቆጥሮአል። (ዳን.9:24)

የትንቢተ ዳንኤል መሪ ሐሳብ:- ምንም እንኳ የተለያየ ሁኔታ በምድር ላይ ቢፈጸምም እግዚአብሔር ሁሉንም የሚቆጣጠር መሆኑን ማሳየት እንደሆነ ተመልክተናል። እስራኤላውያን በእርሱ ቁጥጥር ሥር ነበሩ፤ እንዲቀጡዋቸው ለባቢሎናውያን አሳልፎ የሰጣቸውም እርሱ ነበር። በዳንኤልና በሦስት ጓደኞቹ የተፈጸመው ሁኔታ በእርሱ ቁጥጥር ሥር ነበር። የአሕዛብ ነገሥታትን የሚቆጣጠረውም እርሱ ነው። ከዚህም በላይ ታሪክ ራሱ እንኳ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንደሆነ አይተናል። ከዳንኤል ዘመን እንሥቶ እስከ ሮማውያን ዘመን ጽረስ ስለሚነሡት ነገሥታት እግዚአብሔር በትንቢት ለዳንኤል ገለጠለት። ዛሬ እስከ መጨረሻው ዘመን ጽረስ በእስራኤላውያን

ላይ ስለሚጸርሰው ሁኔታ እንመለከታለን። እግዚአብሔር ለዳንኤል እንደተናገረው÷ የእስራኤልን ሕዝብ በተመለከተ የሚፈጸሙት ክንዋኔዎች በሙሉ የጊዜ ገደብ እንደተሰጣቸው ነው። ይህም የጊዜ ገደብ ሰባ ጊዜ ሰባት በመባል ይታወቃል።

የታሪክ ግቡ ወይም ዓላማው የእግዚአብሔርን ሕዝብ በተለይ በመከራ ውስጥ በሚያልፉበት ወቅት ማጽናናት እንደሆነ ተመልክተናል። እግዚአብሔር ይህን የሚያጸርገው የክፋ ፍጻሜው ምን እንደሚሆን በማመልከት ነው። አስቀድመን የዓለምን ታሪክ ተመልክተን ቢሆን ኖሮ በዳን.9:24 የተሰጠውን ትንቢት እንደሚገባ ለመረዳት በቻልን ነበር። አጻምና ሔዋን ከበጸሉበት ጊዜ አንሥቶ ክፋት በምጽር ላይ እየገዛ ነበር። ወንጽም ከወንጽሙ ይጋጫል። መንግሥታት ከእግዚአብሔር ይርቃሉ። ክፋት በየቦታው እየሰለጠነ ነው። ስለዚህም የዓለም ታሪክ የክፋትና የዓመፅ ታሪክ ሊባል ይቻላል። የእግዚአብሔር ሕዝብ አእምሮ እንዳንዴ ለዚህ ሁሉ ሥቃይና መከረ ፍጻሜ ይኖረው ይሆን? እያለ ይጠይቃል። አዎ÷ አንጽ ቀን ክፋትና ዓመፅ እንደሚያከትም እግዚአብሔር ለዳንኤል ያረጋግጥለታል። በዳን.9:24 ላይ ኃጢአት እንደሚፈጸም÷ ጽጽቅ እንደሚገዛ÷ እግዚአብሔርም ከሕዝቡ ጋር ፍጹም ኅብረት እንደሚኖረውና ምንም ትንቢት እንደማያስፈልግ ይነግረዋል።

ምናልባትም ስለዚህ ታላቅ ጊዜ በጸንብ የሚገልጸው የረዕይ መጽሐፍ ሳይሆን አይቀርም። «ታላቅም ጽምፅ ከሰማይ:- እነሆ የእግዚአብሔር ጽንኪን በሰዎች መካከል ነው ከእነርሱም ጋር ያጽረልና÷ እነርሱም ሕዝቡ ይሆናሉ እግዚአብሔርም እርሱ ረሱ ከእነርሱ ጋር ሆኖ እምላካቸው ይሆናል፤ እንባዎችንም ሁሉ ከዓይኖቻቸው ያብሳል÷ ሞትም ከእንግጺህ ወጺህ አይሆንም÷ የቀጸመው ሥርዓት አልፎአልና ብሎ ሲናገር ሰማሁ» (ረዕይ 21:3-4)።

1ኛ ጥያቄ:- ይህ ትንቢት በእንጺት ዓይነት ሁኔታ ክርስቲያኖችን ሊያጽናናቸው እንደሚችል ዘርዝር። በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ያሉትን ክርስቲያኖችስ እንጺት ያጽናናቸዋል?

ብዙ ጊዜ እኛ ክርስቲያኖች ዓይኖቻችንን ችግራችን ላይ ብቻ እናሳርፋለን። በሕይወታችን ወይም በአካባቢያችን ያለውን መከረ ብቻ እንመለከታለን። ስለ ስጸቱ ብቻ እናስባለን። በቤተ ክርስቲያንና በአካባቢያችን ያለውን ክፋ ነገር ተመልክተን «ይህ ሁሉ የሚስተካከልበት ጊዜ ይመጣ ይሆን?» በማለት እንጠይቃለን። አንዳንጽ ጊዜም ተስፋ እንቆርጣለን። ዓይኖቻችን በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ማጽረግን ከዳንኤልና ከሌሎች የትንቢት መጻሕፍት መማር አለብን። የእርሱን መመለስ እንጠብቅ፤ እነዚህ ችግሮች ሁሉ የሚያከትሙት ያን ጊዜ ነው፤ (2ቆሮ. 4:16-18 ተመልከት)። ዓይናችህ በዘላለማዊው ነገሮች ላይ ናቸው ወይስ በዚህ ዓለም ባሉት ጊዜያዊ ነገሮች ላይ?

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ 2ቆሮ.4:16-18 አንብብ:: ዓይናቻችንን ልናሳርፍባቸው ስለሚገቡ ዘላለማዊ ነገሮች ዘርዝር::
ለ/ ብዙ ጊዜ ክርስቲያናት ዓይናቻቸውን ስለሚያሳርፉባቸው ጊዜያዊ ነገሮች ዘርዝር::

3ኛ ጥያቄ:- ዳን.9:20-27 አንብብ:: ለዳንኤል የተሰጠውን ትንቢት በራስህ ቃላት ግለጸው:: ወይም በራስህ አነጋገር በጽሑፍ አስቀምጠው::

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 9:20-24

ጥያቄዎች

4ኛ ጥያቄ:- መጸለይ ከጀመረ ከምን ያህል ጊዜ በኋላ ነው ዳንኤል የጸሎቱን መልስ ያገኘው?
5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ለዳንኤል የጸሎቱን መልስ ይዞለት የመጣው ማነው?
ለ/ ከዚህ በፊት ይህ «ሰው» ወደ ዳንኤል የመጣው መቼ ነበር? ስለዚህ ሰው ምን እንደተባለ ትምህርት 13ን ተመልከት::
6ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛው የመጣው መቼ ነበር?
7ኛ ጥያቄ:- ለዳንኤል የጸሎቱ መልስ የተሰጠው ለምን ነበር?
8ኛ ጥያቄ:- ሰባ ጊዜ ሰባትን የወሰነው ማነው?
9ኛ ጥያቄ:- ይህ ሰባ ጊዜ ሰባት የተባለው ጊዜ ምን ያህል ይመስልሃል?
10ኛ ጥያቄ:- ይህ ሰባ ጊዜ ሰባት ከተፈጸመ በኋላ ስለሚፈጸሙ ስድስት ነገሮች ግለጽ:: እነዚህ ነገሮች እያንዳንዳቸው ምን የሚያመለክቱ ይመስልሃል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

ባለፈው ሳምንት ትምህርት ስለ ዳንኤል ኑዛዜና ሕዝቡ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለሱ ያደረገውን ጸሎት ተመልክተናል፤ (ዳን.9:1-19):: ምንም እንኳ ዳንኤል ይህን ጸሎት የጸፈው እግዚአብሔር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ጸሎቱን እንደመለሰለት ለማሳየት ቢሆንም ሌሎች እስረኤላውያን የእርሱን ጸሎት ምሳሌነት እንዲከተሉ ይፈልጋል:: የእግዚአብሔርን በረከት ከማግኘታቸው በፊት ኃጢአታቸውን መናዘዝ እንዳለባቸው ሊያመልክታቸው ያስባል:: ከዚህም በተረፈ በጸሎታችን አማካይነት እግዚአብሔር ታላቅ ሥራን እንደሚሠራ ማወቅ ይገባናል:: በጸሎታችን በኩል የራሱ በሆነችው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ታላቅ ሥራን ከመሥራቱ በፊት ግን ኃጢአታችንን መናዘዝና መንጻት አለብን::

ለዳንኤል ጸሎት የተሰጠውን መልስ በትንቢተ ዳንኤል 9:24-27 እናገኛለን። ይሁን እንጂ የተሰጠው መልስ ዳንኤል ከጠበቀው በጣም የተለየ ነው። እስራኤላውያን ወደ ሀገራቸው እንደሚመለሱና ኢየሩሳሌምን እንደሚገነቡ ነገረው። ይሁን እንጂ የሰጠው መልስ እርሱ ከጠየቀው በጣም ሰፋ ያለ ነው። ከዳንኤል ዘመን አንሥቶ ክፋትና ዓመፅ እስከሚወገዱበት ዘመን ድረስ በእስራኤላውያን ላይ ስለሚፈጸመው ሁኔታ ገለጸለት። ይህም የሚሆነው የዓለም ፍጻሜ በሚቃረብበት ወቅት ነው።

ገና ዳንኤል እየጸለየ እያለ ነበር እግዚአብሔር መልሱን የሰጠው። መልእክቱን «ገብርኤልን» ላከለት። ከዚህ ቀጸም ገብርኤል ወደ ዳንኤል መልእክተኛ ሆኖ እንደተላከ በ8:16 ተመልክተናል። ገብርኤል ወደ እርሱ የመጣው የሰው መልክ ይዞ ስለነበር:- «እስቀጽሚ በራዕይ አይቼው የነበረው ሰው ገብርኤል ...» በማለት ይገልጸዋል። ገብርኤል ግን መልእክ እንጂ ሰው አይጸለም። ዳንኤል ገብርኤልን በፍጥነት እየበረረ ወደ እርሱ ሲመጣ ተመልክቶት ይሆናል። እግዚአብሔር ገብርኤልን የላከው ገና ዳንኤል መጸለይ በጀመረበት ጊዜ ነበር። ዳንኤል ገብርኤልን ያየበትን ጊዜ እንደሚገባ ያውቀዋል። ጊዜው «የማታ መሥዋዕት» የሚቀርብበት ጊዜ ነበር። በዚያን ጊዜ ምንም መቅደስ ስላልነበረቸው መሥዋዕት አያቀርቡም ነበር፤ ይሁን እንጂ የኢየሩሳሌምን መቅደስ አሠረር ዳንኤል እንደሚገባ ያስታውሰዋል። መቅደሱ የፈረሰው በ586 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር። የማታ መሥዋዕት የሚቀርበው ከቀኑ 9 ሰዓት ነበር። ልክ በዚህ ሰዓት የአንድ ዓመት በግ ይሠዋል÷ የእህልና የመጠጥ ቁርባንም ለእግዚአብሔር ይቀርባል። ብዙ አይሁዳውያን ወደ እግዚአብሔር የሚጸልዩበት ጊዜ ነበር።

ዳንኤል በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙት ታላላቅ ሰዎች አንዱ ነው። እንደ አብርሃምና እንደ ዳዊት ሁሉ የእግዚአብሔር ቀርብ ወዳጅ ነበር። እግዚአብሔር ለዳንኤል ሪዕዩን የሰጠው በእግዚአብሔር እጅግ የተወደደ ስለነበር ነው። እኛም ብንሆን የእግዚአብሔር ወዳጅ ልንሆን እንችላለን፤ ቢሆንም ከእግዚአብሔር ጋር ለመረመድና በፍጹም ልባችን ለመታዘዝ መወሰን አለብን።

በትንቢተ ዳንኤል ከተሰጡት ትንቢቶች ሁሉ ለመተርጐም በጣም የሚያስቸግረው ዳን. 9:24-27 ያለው ነው። ስለ እነዚህ ትንቢቶች አፈጻጸም የተለያየ ገለጻና አመለካከት ተሰንዝሮአል። ትንቢትን ስንተረጉም በአንድ አቋም ላይ ግትር መሆን የለብንም። ብዙ የእግዚአብሔር ሰዎች በትንቢት አተረጓጐማቸው አይስማሙም። ቀጥሎ ዳን.9:24-27ን ለመተርጐም የተሰነዘሩ የተለያዩ ገለጻዎችን እንመለከታለን።

1. ጥቂት ክርስቲያኖች ይህ ትንቢት የሚያመለክተው በ167 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት አንጢዮኮስ ኤጲፋንዮስ ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ ቤተ

መቅደሱን ስላረከሰበት ጊዜ እንደሚያመለክት ይናገራሉ። በዚህም ምክንያት አይሁዳውያን ዓመፁ፤ ነፃ የአይሁዳውያን መንግሥትም መሠረቱ። ይሁን እንጂ ይህን መቀበል ያዳግተናል።

2. አንዳንዶች ጸግሞ ይህ ትንቢት የተፈጸመው ኢየሱስ በመጀመሪያ በመጣበትና ከሞተ በኋላ ባለው ጊዜ ውስጥ ነበር ይላሉ። የሰባ ጊዜ ሰባት መጨረሻ በ70 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም በተደመሰሰችበት ጊዜ ነበር።

3. ሌሎች ጸግሞ ሰባ ጊዜ ሰባት የሚለው አባባል ቃል በቃል የሚተረጐም ሳይሆን ምሳሌያዊ አነጋገር እንደሆነ ያስባሉ። 7 ቁጥር ፍጹምነትን ያመለክታል። ስለዚህም በውስጠ ታዋቂነት እግዚአብሔር እቅዱ ወደሚፈጸምበትና ዘላለማዊነት ወደሚጀመርበት ወደ ዘመናት መጨረሻ እያመለከተ ነው። እነዚህ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር መጥቶ ለሺህ ዓመት የሚቆይ መንግሥት ይመሠረታል የሚለውን አነጋገር አይቀበሉም።

4. ምናልባትም ይህ ቃል በተለያየ ጊዜ የሚፈጸሙ ሁኔታዎችን የሚያመለክት ትንቢት ሳይሆን አይቀርም። አንዳኛ ኢየሱስ መጀመሪያ በመጣበት ጊዜ የተፈጸመ ሲሆን የመጨረሻው ጸግሞ በዘመናት መጨረሻ ላይ እንደሚፈጸም ይጠበቃል።

5. በመጨረሻም አንዳንድ ሰዎች ሰባ ጊዜ ሰባት የሚለው ቃል በትክክል እግዚአብሔር ለታሪክ የሰጠው የጊዜ ገደብ እንደሆነ ያመለክታሉ። በስድሳ ዘጠነኛው ሱባዔ ኢየሱስ ይመጣል÷ ይገደላል÷ ኢየሩሳሌምም ትወድማለች። ሰባኛው ሱባዔ ግን የወደፊት ጊዜን የሚያመለክት ሲሆን የሚፈጸመውም ታላቅ መከራ በሚሰፍንበት በክርስቶስ ተቃዋሚ ዘመነ መንግሥት ነው። ይህን ክፍል ለመተርጐም በምናደርገው ሙከራ ስለ እነዚህ አመለካከቶች በሰፊው እንመለከታለን።

11ኛ ጥያቄ:- እነዚህን 5 አመለካከቶች በሚገባ አጥናቸው። ከዚያ በኋላ ዳን. 9:24-27 እንደገና አንብብ። በእነዚህ አመለካከቶች ላይ ተመርኩዘህ ይህን ክፍል እንዴት የተለያየ ትርጓሜ ሊሰጠው እንደሚቻል እይ።

ዳን.9:24 የሚያመለክተን እግዚአብሔር ያለውን አጠቃላይ ዕቅድ ነው። ስለዚህም እነዚህን ቁጥሮች በጥንቃቄ መመልከት ይኖርብናል። ለወደፊት ያለው ዕቅድ በ70 ሱባዔ ውስጥ እንደሚፈጸም እግዚአብሔር ለዳንኤል ነግሮታል። ምንም እንኳ አንዳንዶች ይህ 70 ሱባዔ ምሳሌያዊ አነጋገር እንጂ ቃል በቃል የሚተረጐም አይደለም በማለት ቢናገሩም በምርኮ የቆዩበት ሰባ ዓመት ቃል በቃል እንደተተረጐመ ሁሉ ይህም ቃል በቃል ቢተረጐም ተገቢ ነው እንላለን። ለመሆኑ «ሱባዔ» ስንል ምን ማለታችን ነው? ሳምንት ነው ወር ወይስ ዓመት? ሱባዔ ማለት 7 ማለት ነው።

አይሁዳውያን ግን የተለያየ ትርጉም ሊሰጡት ይችሉ ይሆናል። በሳምንት ውስጥ ሰባት ቀን እንደመኖሩ መጠን ምናልባት አንድ ሳምንት የሚያመለክት ይሆናል። ዳንኤል ግን ስለ ሰባው የምርኮ ዓመታት ያስብ ነበር፤ ከዚህም በላይ አይሁዳውያንም ዓመታትን በ7 እየመጸቡ የመመልከት ልምድ ነበራቸው። (ለምሳሌም ያህል ዘፀ.23:10-11፤ ዘሌ.25:8-24 እና 2ዜና 36:20-21 ተመልከት።) ከዚህ እንደምንመለከተው እያንዳንዱ ሱባዔ ሰባት ዓመት ይወክላል ብሎ ማሰቡ ጥሩ ይሆናል። እንዲህም ከሆነ ዳንኤል የሚናገረው 70 X 7 ወይም ስለ 490 ዓመት ነው ማለት ነው። በዓመት ውስጥ 360 ቀን ያላቸው አይሁዳውያን ብቻ ናቸው። በዚህም መሠረት የተጠቀሰውን ጊዜ በትክክል ስናሰላው 490 X 360 ቀን መሆኑ ነው።

በሕዝቡ (በእስረኤላውያን) እና በኢየሩሳሌም (በተቀደሰችው ከተማው) ላይ 70 ጊዜ ሰባትን ወይም 70 ሱባዔውን እግዚአብሔር እንደወሰነው ለዳንኤል ነገሮታል። ምንም እንኳ እግዚአብሔር ለአይሁዳውያን ባለው ዓላማ አሕዛብ እንዳንድ ጽርሻ ሊናሪቸው ቢችልም ይህ ቃል የተሰጠው በአይሁዳውያንና በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ ወደፊት የሚፈጸመውን ሁኔታ ለዳንኤል ለማመልከት ነበር። ዳንኤል ሲጸልይበት የነበረው ጉዳይም ይኸው እንደነበር ታስታውሳለህ።

ዳንኤል 9:24 እግዚአብሔር ለአይሁዳውያንና ለመላው ዓለም ስለሚሰጠው በረከት በአጭሩ የሚያስረዳ ነው ለማለት ይቻላል። ስድስቱ በረከቶች በዘመናት መጨረሻ የእግዚአብሔር ዓላማ ከተፈጸመ በኋላ ስለሚኖረው ጊዜ ነው የሚያመለክቱት። የመጀመሪያዎቹ ሦስት በረከቶች በዓለማችን ስለበዛው ኃጢአት የሚያመለክቱ ናቸው።

1. «ዓመፃን ይጨርስ» ይህ ቃል በአጠቃላይ መልኩ ኃጢአትን ያመለክታል። የእስረኤል ዓመፅና ኃጢአት ስለሚያከትምበት ጊዜ የሚያመለክት ትንቢት ነው። ምንም እንኳ ሰዎች የኃጢአትን ስርየት የሚያገኙት በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ቢሆንም÷ ዛሬም ቢሆን በዓለም ላይ እጅግ ብዙ ኃጢአት አለ። አንድ ቀን ግን ኃጢአትና ዓመፅ በሙሉ ያከትማል።

2. «ኃጢአትን ይፈጽም» ይህ ቃል «ኃጢአትን በማኅተም ያትም» ተብሎ ሊተረጐም ይችላል። በቁጥር አንድ እንደተመለከትነው ሁሉ ኃጢአት ከምድር ላይ በፍጹም ስለሚወገድበት ጊዜ ያመለክታል። ይህ ከሆነ ዳግሞ መከራና ጥፋት በምድር ላይ ያከትማል።

3. «በጸልኝም ያስተሰርይ» ይህ ቃል ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ያመለክታል። ጻድቅ የሆነው እግዚአብሔር በመስቀል ላይ የኃጢአታችንን ዋጋ ከፍሎልናል። ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ። እንደ መልካም መሥዋዕት ለክፋታችን ማስተሰሪያ ሆነ። ማስተሰረይ በግድግዳ ላይ ያለውን

ጉድፍ በቀለም ከመሸፈን ጋር ይመሳሰላል። በመስቀል ላይ ባፈሰሰው ደሙ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአታችንን ሸፈነልን። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ሆነን የምንታየውም በዚህ ምክንያት ነው።

ምንም እንኳ እነዚህ ሦስት በረከቶች ያገኘነው ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመሞቱ ቢሆንም በመስቀል ላይ የተጀመረው የሥረ ውጤት በሙላት የሚታየው ኢየሱስ ዳግም ሲመለስ ነው። ያን ጊዜ ኢየሱስ ክርስቶስ ይነግሣል÷ ኃጢአትና ውጤቱ በሙሉ ይደመሰሳሉ። የአዳምን ኃጢአት ሙሉ በሙሉ ለማስወገድ እግዚአብሔር ያለው ዓላማም ይፈጸማል።

በዘመናት መጨረሻ ዳግሞ እነዚህ ሦስት ተጨማሪ በረከቶች ይፈጸማሉ።

4. «የዘላለምን ጽድቅ ያገባ» ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተበት ጊዜ የእርሱ ጽድቅ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ እንዲደርስ አድርጐአል። ብዙዎች ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ለማመን ባለመፈለጋቸው ምክንያት ጻድቃን አይደሉም። አንድ ቀን ግን የዘላለም ጽድቅ ይነግሣል። ይህም የሚሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመለስና ኃጢአት ሲወገድ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ የጽድቁን ግዛት ይመሠረታል።

12ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ቁጥሮች ተመልክተህ ስለዚህ የጽድቅ ጊዜ የተነገረውን ትንቢት አስተውል። እውነተኛ ጽድቅ ሲመሠረት በምድር ላይ ስለሚሆነው በረከት ግለጽ። ኢሳ.11:2-5፤ ኤር.33:15-18።

5. «ሬዕይንና ትንቢትን ያትም» በጸብዳቤ ላይ ማኅተም የሚደረገው በተጻፈው ላይ ምንም እንዳይጨመርበት ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ምድር ሲመለስ በብሉይና በአዲስ ኪዳን ትንቢቶች ላይ ምንም መጨመር አያስፈልገንም። ያን ጊዜ ትንቢቶቹ ሁሉ ይፈጸማሉ፤ የእግዚአብሔርም ልጆች ከእግዚአብሔር ጋር ፊት ለፊት ይነጋገራሉ። አንዳንድ ክርስቲያኖች ይህ ቃል የተነገረው አዲስ ኪዳን ተጽፎ ስላለቀበትና ትንቢት ስለተዘጋበት ጊዜ ነው ብለው ያስባሉ።

6. «ቅዱስ ቅዱሳኑንም ይቀባ» በግልጽ ስላልተነገረ የሚቀባው ምን እንደሆነ እርግጠኛ አይደለንም። በብሉይ ኪዳን ዘመን የተቀደሱ ወይም የተለዩ መሆናቸውን ለማሳየት አንዳንድ ነገሮች በዘይት ይቀቡ ነበር። ምናልባትም ይህ ክፍል በእግዚአብሔር ላይ ስለሚታመን መሪ የተነገረ ይሆናል። በዚህም ምክንያት አንዳንድ ሰዎች ይህ ቃል ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ ስለ መቀባቱ የሚገልጽ እንደሆነ ያስባሉ። ይሁን እንጂ ይህ ቃል ስለ ሥፍራ የሚያመለክትም ሊሆን ይችላል። ስለዚህም አንዳንድ ሰዎች ሺሕ ዓመት ለመግዛት ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ ስለምትቀባው ቤተ መቅደስ ወይም አዲስቱ ኢየሩሳሌም ለዘላለም እንደምትቀባ የሚያመለክት እንደሆነ ይናገራሉ።

ይህ ትንቢት እኛን እንደሚያጽናናው ሁሉ በጊዜው ዳንኤልን ሳያጽናናው እንዳልቀረ ጥርጥር የለውም። እስቲ እስቡት፤ እንድ ቀን ኃጢአት ሁሉ ተወግዶ ጽድቅ ይመሠረታል። የዚህ ትንቢት ፍጻሜ ኢየሱስ መጀመሪያ በመጣበት ወቅት የተጀመረ ቢሆንም ሙሉ በሙሉ የሚፈጸመው ዳግም በሚመጣበት ጊዜ ነው። ይህንንም በናፍቆት እንጠብቃለን። ዮሐንስ በረዕዩ መጸምጸሚያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ሆይ ና! (ማራናታ) ብሎ እንደጸለየ ሁሉ እኛም ይህንን ጸሎት እንጸልያለን። ለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ምጽአት ተዘጋጅተሃልን?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 9:25-26

ጥያቄዎች

13ኛ ጥያቄ:- መሢህ ከመምጣቱ በፊት ስንት ሱባዔ ያልፋል?
14ኛ ጥያቄ:- በሰባው ሱባዔ መጀመሪያ ላይ የሚሆነው ምንድነው?
15ኛ ጥያቄ:- ስለ ኢየሩሳሌም የተሰጠው ተስፋ ምንድነው?
16ኛ ጥያቄ:- ስለ መሢህ የተሰጠው ተስፋ ምንድነው?
17ኛ ጥያቄ:- በከተማይቱና በመቅደሱ ላይ ምን ይሆናል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ /ኮሜንታሪ/

በዳንኤል 9:25-27 ላይ ስለ ሰባ ሱባዔ ሰፋ ያለ ማብረሪያ ተሰጥቶታል። ይህ ሰባ ሱባዔ በሦስት ይከፈላል። በመጀመሪያ 7 ሱባዔ÷ ቀጥሎ 62 ሱባዔ÷ በመጨረሻም 70ኛው ሱባዔ።

ትንቢቱም እንደሚገባ እንዲያስተውል ለዳንኤል ተነገረው። ይሁን እንጂ÷ አብዛኛው የተነገረው ትንቢት ግልጽ አልሆነለትም ነበር። የትንቢቱ አብዛኛው ክፍል በተፈጸመበት ዘመን ያለነው እኛ እንኳ ዛሬ ትንቢቱን እንደሚገባ ለመረዳት ችግር አለብን።

ለሰባው ሱባዔ መነሻ የሆነው እንድ ጉዳይ ነው። ይህም የኢየሩሳሌም ከተማ እንድትሠረ የወጣው ዓዋጅ ነው። ይሁን እንጂ ይህ የትኛውን ዓዋጅ እንደሚያመለክት የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች የተለያየ ሐሳብ አላቸው። ለዚህም ጊዜውን በተመለከተ አረት አመለካከቶች ቀርበዋል።

1. አይሁዳውያን ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሰው መቅደሱን እንዲጠገኑ ቂሮስ በ538 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ያስነገረው አዋጅ÷ (2ዜና

መዋዕል 36:22-23፤ ዕዝራ 6:1-5)::

18ኛ ጥያቄ:- ስለ ቂሮስ ዓዋጅ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:: ዕዝራ 1:1-4 እነዚህ ጥቅሶች የሚያመለክቱት የኢየሩሳሌምን ከተማ መገንባት ነው ወይስ የመቅደሱን?

ምንም እንኳ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ይህ ዓዋጅ በዳን.9:25 የተነገረው እንደሆነ ቢያስቡም ቂሮስ ያስነገረው ዓዋጅ ግን ቤተ መቅደሱን እንጂ ከተማይቱን የሚመለከት አልነበረም::

2. ቂሮስ ያወጣውን ዓዋጅ ተግባራዊ ለማድረግ ዳርዮስ ያስነገረው ዓዋጅ፤ (ዕዝራ 6:6-12):: ይህን አመለካከት የሚቀበሉ በጣም ጥቂት ምሁራን ናቸው::

3. ዕዝራ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለስ አርጤክስስ ያስነገረው አዋጅ፤ (ዕዝራ 7:11-26):: ይህም የሆነው በ457 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር::

4. ነህምያ ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሶ የኢየሩሳሌምን ቅጥርና ደጆች እንዲሠራ አርጤክስስ የሰጠው ፈቃድ (ነህ.2:1-8):: ይህም የሆነው በ445 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር:: አንዳንድ ምሁራን ግን የኢየሩሳሌም ቅጥር እንዲሠራ ምንም የተነገረ ዓዋጅ ስለሌለ ይህ አመለካከት ትክክል ሊሆን እንደማይችል ይናገራሉ:: ነህምያ የኢየሩሳሌምን ግንቦች እንዲሠራ ፈቃድ ተሰጠው እንጂ ምንም ዓዋጅ አልተነገረም:: ዕዝራ 4:12-21 እና 9:9 በመጥቀስ ኢየሩሳሌም እንደገና ተሠርታ እንደነበር ይናገራሉ:: ይሁን እንጂ እነዚህ ጥቅሶች የኢየሩሳሌም ከተማን እንደገና መሠራት በግልጽ የሚያመለክቱ አይደሉም:: ከመጽሐፈ ነህምያ እንደምንረዳው ከሆነ፥ ዕዝራ ከተመለሰ ከአሥራ ሦስት ዓመት በኋላ እንኳ የኢየሩሳሌም ቅጥር አለመሠራቱን ነው:: ስለዚህም ከሌሎቹ አመለካከቶች ይልቅ ሰባው ሱባዔ የሚጀምረው ከዚህ ላይ ነው ማለት የሚሻል ይመስለናል::

19ኛ ጥያቄ:- ነህ.2:11-20 አንብብ:: ነህምያ ኢየሩሳሌምን በጐበኘበት ወቅት ስለ ከተማይቱ የሰጠው ገለጻ ምንድነው?

የመጀመሪያውን የሱባዔ ክፍል ማለትም ስድሳ ዘጠኙን ሱባዔ ለምን እግዚአብሔር ለሁለት እንደከፈላቸው እርግጠኛ አይደለንም:: ሕዝቡ የኢየሩሳሌምን ከተማ እንደገና መሥራት፥ መንገዶቿንና አደባባዮቿን መጠገን የጀመሩበት ወቅት በመጀመሪያው የ49 ዓመታት ክፍለ ጊዜ (7 X 7) ነበር:: «በጭንቀት ዘመን ትሠረለቸ» የሚለው ቃል ከተማይቱን ሲሠሩ ዕዝራና ነህምያ ስለደረሰባቸው ችግር የሚያመለክት ነው::

ሁለተኛው ክፍል (መጸብ) 62 ሱባዔን ይዘአል። ይህም በአጠቃላይ 434 ዓመት መሆኑ ነው። እንዳንድ ምሁራን ከ445 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ተነሥተን 483 ዓመት ብንቆጥር (ማለትም 69 ሱባዔዎች) ወደ 32 ዓ.ም. እንደርሳለን። ይህም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የተገደለበት ዓመት ነው። ይሁን እንጂ ጌታ የሞተው በየትኛው ዓመት እንደሆነ እርግጠኛ ሆነን ለመናገር ያዳግተናል። ይሁን እንጂ «አለቃና መሢሁ» ተብሎ የተጠራው ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣው በ69ኛው ሱባዔ መጨረሻ ላይ መሆኑን እናውቃለን።

«መሢህ ወይም የተቀባው አለቃው» የሚለው ቃል ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን የሚያመለክት ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን አገልግሎት ከመጀመራቸው በፊት ካህናት፥ ነቢያትና ነገሥታት በዘይት ይቀቡ ነበር። በኋላ ግን አይሁዳውያን ይህ «የተቀባው ወይም መሢህ» የሚለውን ቃል በመጨረሻ የሚመጣውን የእስራኤል ንጉሥ ለማመልከት ብቻ ይጠቀሙበት ጀመር። ይህ የዳንኤል ትንቢት ፍጻሜውን ያገኘው በመሢሁ በኢየሱስ (በግሪኩ ክርስቶስ) መወለድ ነው። የመሢሁም መወለድ ወደ 69ኛው ሱባዔ መጨረሻ ያደርሰናል።

ስድሳ ዘጠኙ ሱባዔ ከተፈጸመ በኋላና ሰባኛው ሱባዔ ከመጀመሩ በፊት ሁለት ሁኔታዎች እንደሚከናወኑ ተነግሮአል። የመጀመሪያው መሢሁ እንደሚገደል ነበር። ይህም የኢየሱስ ክርስቶስን ሞት በግልጽ የሚያመለክት ነው። «በእርሱ ዘንድ ምንም የለም» የሚለውን ቃል ለመተርጐም አስቸጋሪ ነው። ምናልባትም መሢህ በእስራኤል ላይ የመንገሥን ሥልጣን አለመቀበሉን የሚያመለክት ይሆናል። በጣም የሚያስገርመው ግን ከመወለዱ ከ500 ዓመት በፊት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መጀመሪያ መምጣትና መሞት ትንቢት መነገሩ ነው። እንደዚህ ዓይነት ትንቢቶች በትክክል ሲፈጸሙ የምናየው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብቻ ነው።

ሁለተኛው:- የኢየሩሳሌም ከተማና መቅደሱ ይፈርሳሉ። ይህንንም የሚያደርገው «የሚመጣውም አለቃ ሕዝብ» እንደሆነ ተገልጸአል። ይህ «የሚመጣው አለቃ» የተባለለት መሢህ ሳይሆን ሌላ መሪ ነው። ብዙ ምሁራን እንደሚስማሙበት ይህ ክፍል የሚያመለክተው ስለሮማውያን ነው። በ70 ዓ.ም. በቲቶ ቬስፖሲአነስ የሚመረው የሮም ሠራዊት ከተማይቱንና መቅደሱን አፈረሰ። ከዚያ ወዲህ እስከ ዛሬ ድረስ ምንም መቅደስ አልተሠራም። በሌላ አነጋገር የሌላ አዲስ ቤተ መቅደስ መሠረትንና፥ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመምጣቱ ትንሽ ቀደም ብሎ የዚህን ቤተ መቅደስ መፍረስ የሚያመለክት ትንቢት ሊሆን ይችላል። በዚህም መልኩ ይህ ትንቢት ስለ ሁለት የተለያዩ ትንቢቶች ፍጻሜ ያመለክታል።

በዳንኤል 9:26 ላይ «ፍጻሜውም» የሚለው ቃል ስለ ምን ፍጻሜ እንደሚያመለክት እርግጠኛ አይደለንም። ይህ ፍጻሜ እንዳጮርፍ ፈጥኖ

እንደሚመጣ ግን ተገልጸአል። ምናልባትም በ70 ዓ.ም. በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ ስለደረሰው ጥፋት የሚያመለክት ይሆናል። ወይም ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመምጣቱ ጥቂት ቀደም ብሎ ስለሚመጣው ጦርነት የሚያመለክት ትንቢትም ሊሆን ይችላል። ከኢየሩሳሌም ጥፋት እንሥቶ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ለእስራኤል ያለው ዓላማ እስከሚፈጸምበት ጊዜ ድረስ ጦርነትና ጥፋት እንደሚናር ግልጽ ነው።

20ኛ ጥያቄ:- ከ70 ዓ.ም. ወዲህ የዓለም ታሪክ «ጦርነትና ጥፋት» የሞላበት መሆኑን የሚያመለክቱ ነገሮች ምንድናቸው? አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

በመጨረሻም ይህ ሁሉ እንደተመሰነ ወይም እንደተቀጠረ ተነግሮናል። እግዚአብሔር የመሰነው በመሆኑ በጊዜው ይፈጸማል። የዓለማችን የወደፊት ሁኔታ ሁሉ በእግዚአብሔር ተመስናአል፤ ሁኔታዎቹን ሁሉ የሚቆጣጠረውም ራሱ እግዚአብሔር ነው። ጌታ ይመስገን!

አራተኛ ቀን ክፍል ሦስት:- ዳንኤል 9:27

ጥያቄዎች

21ኛ ጥያቄ:- «እርሱ» የሚለው ቃል ማንን የሚያመለክት ይመስልሃል?
22ኛ ጥያቄ:- «ብዙ ሰዎች» የተባሉት እነማን ናቸው?
23ኛ ጥያቄ:- በመጨረሻው ሰባት አጋማሽ ላይ ምን ይሆናል?
24ኛ ጥያቄ:- ዳን.9:27 የመጨረሻው ክፍል የሚያመለክተውን ነገር በራስህ ቃላት ለመግለጽ ሞክር።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ትናንትና የሰባውን ሱባዔ ሁለት ምጽቦች (ክፍሎች) እጥንተናል። የመጀመሪያው 49 ዓመት ከነህምያ ዘመን እንሥቶ ስለ ኢየሩሳሌም ከተማ መገንባት የሚናገር ሊሆን እንደሚችል ተመልክተናል። ሁለተኛው 434 ዓመት ኢየሱስ ክርስቶስ በመጀመሪያ ወደመጣበት ዘመን ያደርሰናል። ዛሬ ደግሞ 7 ዓመትን ስለያዘው የመጨረሻው ሱባዔ እንመለከታለን። ምንም እንኳ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን በመጀመሪያ 69 ሱባዔ ዋና ዋና ሐሳብ ላይ ቢስማሙም፥ ስለ ሰባኛው ሱባዔ ግን ብዙ የተለያየ አመለካከት አላቸው።

ዋናው ጥያቄ:- «ሰባው ሱባዔ በቅደም ተከተሉ አማካይነት የሚፈጸም ነው ወይስ በስድሳ ዘጠነኛውና በሰባኛው ሱባዔ መጀመሪያ መካከል የጊዜ

ክፍተት አለ?» የሚል ነው። እንዳንድ ምሁራን ሰባው ሱባዔ ያለምንም ክፍተት ቀጸም ተከተሉን ተከትሎ የሚገዝ ነው ይላሉ። ይህም ማለት ስድሳ ዘጠነኛው ሱባዔ ሲያልቅ ሰባኛው ይጀምረል ማለት ነው። ይህንን አመለካከት የሚከተሉ ሰዎች 490ውን ዓመት ቃል በቃል መውሰድ እንዳሌለብን ይናገራሉ። እንዳዚህ ከሆነ ሰባኛው ሱባዔ የሚፈጸመው ኢየሱስ ከሞተ ከሰባት ዓመት በኋላ መሆኑ ነው። ይሁን እንጂ ስለ ሰባው ሱባዔ የተነገረውን ትንቢት የሚመስል ኢየሱስ ከሞት ከሰባት ዓመት በኋላ የተፈጸመ ነገር የለም። ስለዚህም ሰባኛው ሱባዔ የተፈጸመው በ70 ዓ.ም. ቲቶ ኢየሩሳሌምን በጸመሰሰበት ጊዜ ነው ይላሉ። ይህም ኢየሱስ ከሞተ ከ38 ዓመት በኋላ ነው ማለት ነው። በዳን.9:26 የተነገረው ሁኔታ የሚፈጸመው በሰባኛው ሳምንት ውስጥ ነው።

የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ እንዲሰራ አዋጅ		የመሢሁ መምጣት	የመሢሁ መሞት	የኢየሩሳሌም በሮማውያን መጥፋት
445 ዓክልበ	7 + 62	ሱባዔዎች	1 ሱባዔ	70 ዓ.ም.

ስዕል 6

ሰባው ሱባዔ ቃል በቃል መተርጐም እንዳለበት የሚያምኑት ሌሎች ምሁራን ጸገሞ በስድሳ ዘጠነኛው ሱባዔና በሰባኛው ሱባዔ መካከል የገዜ ክፍተት እንዳለ ይናገራሉ። በዚህ ጥቅስ መሠረት በታሪክ ውስጥ የተፈጸመ ይህ ነው የምንለው ሁኔታ ባለመኖሩ ምናልባት ይህ ክፍል ስለ ወጸፊቱ የሚያመለክት ትንቢት መሆን አለበት ይላሉ።

ኢየሩሳሌምን ለማደስ አዋጅ	የመሢሁ መምጣት	የመሢሁ መሞት + ያልታወቁ ዓመታት * የኢየሩሳሌም መጥፋት	1260 ቀኖች ወይም 42 ወሮች ወይም 3 ዓመታት	1260 ቀኖች ወይም 42 ወሮች ወይም 3 ዓመታት	የኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጻት
445 ዓክልበ	7+62 ሱባዔዎች=483		1 ሱባዔ		
			ታላቁ መከራ		

* በቤተ ክርስቲያን ዕጽሚ ውስጥ ይህ የገዜ ልዩነት ምን ያህል ዓመት እንደነበር አይታወቅም።

በትንቢት ውስጥ «የጊዜ ክፍተት ወይም ልዩነት» ያልተለመደ
አይደለም:: ስለ ኢየሱስ መጀመሪያ መምጣትና ዳግም መመለስ በተነ
ትንቢቶች ውስጥ የጊዜ ክፍተት ይታያል፤ ይሁን እንጂ ትንቢቶች ቦ
እስኪፈጸሙ ድረስ በመካከላቸው ረጅም የጊዜ ክፍተት መኖሩን
አያሳዩም::

25ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች በጥንቃቄ ተመልከት:: ኢዩ.2:
እና የሐዋ/ሥራ 2:16-21:: እነዚህ ጥቅሶች በ
ትንቢትና ትንቢቱ በተፈጸመበት መካከል ያለውን የጊ
የሚያመለክቱት እንዴት ነው?

እንደዚህ አመለካከት ከ69 ሱባዔ በኋላ መሢሁ ተወግቶ ይሞ
አይሁዳውያን መሢህን ስለናቁትና ስለገደሉት ለጊዜውም ቢሆን እግዚ
ለአይሁዳውያን ያለው እቅድ ተቋርጦ ነበር:: በዚህም ምክንያት
ክርስቲያን ዘመን» ተጀመረ:: ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ለአይሁ
እቅድ አለው÷ (ሮሚ 11:1-27 ተመልከት):: እግዚአብሔር አሕ
ወደ ቤተሰቡ የሚጠራበት «የአሕዛብ ዘመን» ሲፈጸም እግዚአ
ለአይሁዳውያን ያለውን እቅድ ይፈጽማል፤ ሰባኛው ሱባዔ የሚጀምረ
ያን ጊዜ ነው:: ኢየሱስ ከመመለሱ በፊት ባሉት በመጨረሻዎቹ
ዓመታት አይሁዳውያን ወደ ሀገራቸው ይመለሳሉ:: በታላቁ የመከራ
ጊዜ አይሁዳውያን ኢየሱስ ክርስቶስን ይቀበላሉ:: ከዚያ በኋላ ዘላ
መንግሥቱን ለመመሥረት ኢየሱስ ክርስቶስ ይመለሳል::

የዚህ ጽሑፍ አቀራረቢ እንደሚያምንበት ከሆነ÷ እነዚህ ትንቢቶ
በሙሉ የሚፈጸሙት ወደ ፊት እንደሆነ ማሰቡ መልካም ይመስለኛል

ምንም እንኳ በቁጥር 27 ላይ «እርሱም» የሚለው ቃል ኦ
ቃል ኪዳን ስለፈጸመው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚናገር እንደሆነ የ
እምነት ቢሆንም ትንቢቱ የሚያመለክተው ወደፊት ስለሚነሣው መሪ
ማሰቡ የሚሻል ሳይሆን አይቀርም:: ይህ «እርሱም» የሚለው ቃ
ክርስቶስ ተቃዋሚ ወይም ዳግም ስለ ታናሹ ቀንድ (ዳንኤል 7)÷
ዳግም ስለ ዓመፀ ሰው (2ተሰ.2:3-4)÷ ወይም ዳግም ስለ አው
የሚገለጽ (ራዕይ 13) ሊሆን ይችላል::

ወደፊት የሚነሣው ክፉ የዓለም መሪ የሚከተሉትን ነገሮች ያ

1. ከብዙዎች ጋር ቃል ኪዳን ያጸርጋል:: ይህ ክፍል የሚናገ
አይሁዳውያን በመሆኑ (ሕዝብህ ቁ.24) «ብዙዎች» የሚለውም
እነርሱን የሚመለከት ሳይሆን አይቀርም:: ይህ ክፉ መሪ በአንዳንድ
ከአይሁዳውያን ጋር ቃል ኪዳን ያጸርጋል:: ምናልባትም ይህ ቃል ቤ
መቅደሳቸውን እንዲሠሩና እንደቀድሞው ሥርዓት መሥዋዕት እንዲያቀ

ሊሆን ይችላል::

2. በሰባኛው ሱባዔ አጋማሽ ማለትም ከሦስት ዓመት ተኩል በኋላ (ይህ ጊዜ በራዕይ 11:1-3፤ 12:6፤ 14 ላይ 42 ወር 1260 ቀን ተብሎ ተጠርቶአል::) በሆነ መንገድ ቃል ኪዳኑ ይፈርሳል፤ መሥዋዕቱም ይቀረል:: እንዳንድ ሰዎች በኢየሱስ ሞት የመሥዋዕቱ ሥርዓት ሁሉ ስለተፈጸመ ከእንግዲህ ወዲህ ቤተ መቅደሱ አይሠራም:: መሥዋዕትም አይቀርብም የሚል መከራከሪያ ሐሳብ ያቀርባሉ::

26ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:- ዕብ.9:25-26፤ 10:8-9:: ስለ መሥዋዕት ምን ይላሉ?

ምንም እንኳ የዕብራውያን መጽሐፍ የእንስሳት መሥዋዕት ከኃጢአት ሊያነጻ ባለመቻሉ እንደሚወገድ ቢያመለክትም÷ ወደ ፊት መቅደስ አይኖርም፤ መሥዋዕትም አይቀርብም ማለቱ አይደለም:: ወደፊት በሚሠራው መቅደስ ውስጥ መሥዋዕት የሚያቀርቡት የሚያምኑት አይሁዶች ይሁኑ የማያምኑት አይሁዶች አልተገለጸም:: ከሕዝቅኤል ምዕራፍ 40 እንደምንመለከተው ግን ሌላ መቅደስ እንደሚሠራ የሚያጠራጥር አይደለም::

የትንቢተ ዳንኤል 9:27 የመጨረሻ ክፍል ብዙም ግልጽ አይደለም:: ባልታወቀ ሁኔታ መቅደሱ ስለሚረክስ እግዚአብሔርን በዚያ ሥፍራ ማምለክ የሚቋረጥ ይመስላል:: ምናልባትም ጣዖታት የሚመለኩበት ወይም ዳግሞ የክርስቶስ ተቃዋሚው ራሱ የሚመለክበት ሥፍራ ይሆን ይሆናል:: ስለዚህ ሁኔታ ዳን.11:31 ስናጠና በሰፊው እንመለከታለን:: ምንም እንኳ ይህ ትንቢት በከፊል በአንጾኪዮስ ኢጲፋንዮስ ዘመን ቢፈጸምም ሙሉ በሙሉ የሚፈጸመው ግን የክርስቶስ ተቃዋሚ በሚመጣበት ወቅት ነው፤ (ራዕይ 13:1-7):: በማቴ.24:15-26 ላይ ይህ ሁኔታ የሚፈጸመው እርሱ ከምምጣቱ ጥቂት ቀጸም ብሎ እንደሆነ ኢየሱስ ራሱ ተናግሮአል::

የወደፊቱ ሁኔታ ምንም ያህል ክፉ ቢሆንም ፍጻሜው ተወስኖአል:: ዛሬ እግዚአብሔርንና ሕዝቡን የሚዋጉ የዓመፀኛ መሪዎች መንግሥት የሚያከትምበት ወቅት ይመጣል÷ ይፈርጽባቸዋል:: በሕዝቡ ላይና በተቀደሰችው ከተማው ላይ የሚሆነውን ሁሉ እግዚአብሔር ራሱ ይቆጣጠረል:: ፍጻሜው በእግዚአብሔር የተወሰነ በመሆኑም ዳንኤል መጨነቅ የለበትም::

ብዙ ሰዎች የምንኖረው በመጨረሻው ዘመን በመሆኑ በቅርቡ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚመለስ ይናገራሉ:: ምንም እንኳ ቀኑንና ዘመኑን ማወቅ ለእኛ ባይሰጠንም (የሐዋ/ሥረ 1:6-7) ብዙ ሁኔታዎች ክርስቶስ በቅርቡ እንደሚመልስ ያመለክታሉ:: እይሁዳውያን ወደ ጳለስጢና እየተመለሱ ናቸው:: የዓለም ሕዝብም በሚቀጥሉት የመከረ ዓመታት የሚመረውን መሪ የሚጠብቅ

ይመስላል። ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመናችን ይመጣ ይሆን? ሁኔታዎቹ ግን በዘመናችን እንደሚመለስ ያመለክታሉ።

27ኛ ጥያቄ:- እኛ ክርስቲያኖች በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምፅዓት መዘጋጀት እንደሚገባን ዘርዝር።

አምስተኛ ቋን:- ትምህርቱን ከልስ።

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ በቤተ ክርስቲያንህ ያሉትን ሰዎች ትንቢት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ሊያጽናናቸው እንደሚችል ግለጽ።
2/ በተለይ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሚያስፈልጓት የብሉይና የአዲስ ኪዳን ትንቢቶች ምንድናቸው?

ለ. 1/ ስለ ዳን.9:24-27 ከተሰጠው ገለጻ የትኛው አመለካከት ትክክል ይመስልሃል? ለምን?
2/ በዚህ መጽሐፍ ከተገለጸው ሌላ እነዚህን ትንቢቶች የምትረዳበት የተለየ መንገድ አለን?

ሐ. 1/ ዳን.9:24 መሠረት በማድረግ በስድስቱ በረከቶች ላይ ውይይት አድርጉ። ትርጉማቸው ምንድነው?
2/ እነዚህ ስድስት በረከቶች ዛሬ እንዴት ሊያጽናኑን ይችላሉ?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥራ ስድስት

ዳን.10:1-11:1

የመጀመሪያ ቀን

የፋርስ መንግሥት አለቃ ግን ሃያ አንድ ቀን ተቋቋመኝ፤ እነሆም÷

ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ ሚካኤል ሊረዳኝ መጣ እኔም ከፋርስ ነገሥታት ጋር በዚያ ተውሁት:: (ዳን.10:13)

እግዚአብሔር በምድር የሚደረጉትን ሁኔታዎች ሁሉ እንዴት እንደሚቆጣጠር ከዳንኤል መጽሐፍ ጸጋግመን ስንመለከት ነበር:: መጽሐፍ ቅዱስ ግን እኛ ሰዎች የማንገነዘበው ታላቅ ውጊያ በሰማያዊ ሥፍራ በመካሂድ ላይ መሆኑን ይናገራል:: ይህ÷ እግዚአብሔርና መላእክቱ ከሰይጣንና ከአጋንንቱ ጋር የሚያደርጉት ውጊያ ምድራዊ ሁኔታዎችንም ይነካል:: እግዚአብሔር ከሰይጣን ይልቅ ታላቅ እንደሆነና በመጨረሻም እንደሚያጠፋው ብናውቅም ሰይጣን ዛሬም ቢሆን በዚህ ምድር ላይ ታላቅ ኃይል አለው::

ለዳንኤል ራዕይ እንዲሰጠው ከመጣው መልአክ በሰማይ ስለሚደረገው ውጊያ በመጠኑም ቢሆን ሰምተናል:: ሰይጣን ምን ያህል ኃይለኛ መሆኑንም ተመልክተናል:: «የፋርስ መንግሥት አለቃ» የሚለው ቃል ሰይጣንና አጋንንቱን ያመለክታል፤ ሰይጣንና አጋንንቱ በምድራዊ መንግሥት ላይ የተወሰነ ሥልጣን አላቸው:: ይህ «አለቃ» የተባለው ምድራዊ «አለቃ» ሳይሆን የፋርስ ንጉሥ ከነበረው ሰው በስተጀርባ ሆኖ የሚሠራ አጋንንታዊ ኃይል ነው:: «የፋርስ መንግሥት አለቃ» የተባለውም በዚህ ምክንያት ነው:: ሰዎች ሁሉ ከእርሱ ቁጥጥር ሥር እንዳይወጡ ሰይጣን በተለያዩ ሀገሮች የሚደረገውን ሁኔታ መቆጣጠር ይፈልጋል:: እግዚአብሔር ለዚያ ሕዝብ ያለውንም እቅድ ማፍረስ ይፈልጋል::

1ኛ ጥያቄ:- ዮሐ.12:31 እና 2ቆሮ.4:4 አንብብ:: በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች ሰይጣን ምን ተብሎአል?

በዳንኤል 10:13 ሰይጣን ምን ያህል ብርቱ እንደሆነ እንመለከታለን:: አንዱ የእግዚአብሔር መልአክ ረቡ እንኳ ሚካኤል የሚባለው ሌላ መልአክ ባይረዳው ኖሮ ሊቋቋመው ባልቻለም ነበር÷ (ይሁዳ 1:8-9 ተመልከት):: ስለሰይጣን እንደሚገባ ለማወቅ ምናልባት አረት ጥያቄዎችን ማቀረብ አስፈላጊ ሳይሆን አይቀርም::

1. ሰይጣን ማነው? ከቅዱሳት መጻሕፍት እንደምንረዳው ሰይጣን እግዚአብሔር ከፈጠረቸው ታላላቅ መላእክት አንዱ ነበር:: ይሁን እንጂ በትዕቢት ተነሣስቶ እንደ እግዚአብሔር ታላቅ ለመሆን በመፈለጉ ኃጢአት አደረገ፤ ከዚያን ጊዜ አንሥቶ ተልቁ የእግዚአብሔር ጠላት መሆኑን በግልጽ እናያለን::

2ኛ ጥያቄ:- ሕዝ.28:11-17 አንብብ:: እነዚህ ጥቅሶች የሰይጣንን መውደቅ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው የሚያመለክቱት?

ምንም እንኳ እነዚህና በኢሳ.14:12-15 ያሉት ጥቅሶች ስለ ባቢሎንና ስለ ጢሮስ ነገሥታት ትዕቢት የሚያመለክቱ ቢሆኑም በተጨማሪ ስለ ሰይጣን ውድቀት እንደሚያመለክቱ ብዙ ክርስቲያኖች ይናገራሉ:: ሰይጣን ከሰማይ በተጣለበት ጊዜ ታላቅ ዓመፅ ቀስቅሶ÷ ብዙ መላእክትንም ይዞ ነው የወደቀው::

2. የሰይጣን እቅድ ምንድነው? ከወደቀበት ጊዜ አንሥቶ ሰይጣን የእግዚአብሔርን እቅድ ለማፍረስ ይፈልጋል:: አዳምና ሔዋንን በኃጢአት በመፈተኑ የእግዚአብሔርን ውብ ተፈጥሮ አበላሸ:: በዚህ ምድር ላይ ታላቅ ኃይል ስላለው ከዚያን ጊዜ ጀምሮ «የዚህ ዓለም ገዢ» ተባለ:: ዛሬም ቢሆን እንዳ እግዚአብሔር ለመሆንና የሚቆጣጠረው ሰፊ ግዛት እንዲኖረው ይፈልጋል:: የእግዚአብሔር ሕዝብ በኃጢአት እንዲወድቁና ቤተ ክርስቲያን እንድትዳከም የተቻለውን ሁሉ ያደርጋል:: በራዕይ መጽሐፍ ላይ የእግዚአብሔርን እቅድ ለማጨናገፍ ሰይጣን የሚያደርገውን የመጨረሻ ሙከራ እንመለከታለን:: እግዚአብሔር ግን ሰይጣንን በመጨረሻ ያሸንፈዋል::

3. ሰይጣን የተሸነፈው እንዴት ነው? ምንም እንኳ ታላቅ ኃይል እንዳለው የታወቀ ቢሆንም÷ ሰይጣን በክርስቶስ ተሸንፎአል:: በሌላ አነጋገር ሰይጣን በእኛ ላይ ያለው ኃይል ተሰብሮአል:: (ቆላ.2:13-15 ተመልከት::) እዚህ ላይ አለቆቱና ሥልጣናት የሚላቸው ሰይጣንና አጋንንቱን ነው:: ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተበት ጊዜ ከሰይጣን እሥራት ነፃ ወጣን::

4ኛ ጥያቄ:- ራዕይ 20:1-10 አንብብ:: በዘመናት መጨረሻ ሰይጣን ምን ይደረጋል?

4. ክርስቲያን በሰይጣን ኃይል <u>ላይ</u> ያለው ሥልጣን ምንድነው? ኢየሱስ በዚህ ምድር በነበረበት ጊዜ አጋንንትን በማውጣት ሥልጣኑን አሳይቶአል:: ለክርስቲያኖችም በስሙ አጋንንትን እንዲያወጡ ሥልጣን ሰጥቶአቸዋል:: ይህም ማለት የኢየሱስን ሥልጣንና ኃይል በመጠቀም በሰዎች ውስጥ ያለውን አጋንንት ውጣ ብለን ማዘዝ እንችላለን ማለት ነው:: በእግዚአብሔር ቃል ስንቃወመው ሰይጣን እንደሚርቅ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል<u>፤</u> (ያዕ.4:7<u>፤</u> 1ጴጥ.5:8-9):: ይሁን እንጂ ሰይጣንን ከመቃወማችን በፊት እግዚአብሔር ባዘጋጀልን መሣሪያዎች መዘጋጀት እንደሚገባ ጳውሎስ ያስጠነቀቀል<u>፤</u> (ኤፌ.6:10-18)::

ይህን ከተረዳን ዓለም ለምን እየከፋች እንደምትሄድና ችግሮች ለምን እንደሚበዙ መገንዘብ አያዳግተንም:: ለዚህ ሁሉ ምክንያቱ የሰይጣን መንግሥት ነው:: እኛ ክርስቲያኖች ትልቅ ዋስትና አለን:: ይኸውም እግዚአብሔር ከሰይጣን ይልቅ ታላቅ መሆኑ ነው:: ምንም እንኳ ዛሬ በሰማይም ሆነ በምድር ዊኒያ እየተካሄደ ቢሆንም እግዚአብሔር ስለመንግሥታት ያለው እቅድ ግን አይሻርም:: ሰይጣን ተቀጥቅጦአል<u>፤</u> አንድ ቀን ዳግም

እስከ መጨረሻው እንደሚጸመሰስ እርግጠኞች መሆን አለብን።

5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ክርስቲያን በሰይጣን ላይ ያለውን ኃይል በምን ዓይነት ሁኔታ ነው በቤተ ክርስቲያንህ ተገልጾ ያየኸው?
ለ/ ሰይጣንን ድል እንዲያደርግ ክርስቲያን በመዛሪያዎቹ የሚዘጋጀው እንዴት ነው?
ሐ/ ብዙ ክርስቲያኖች «በሰይጣን ወጥመድ ውስጥ የወደቁት ለምን ይመስልሃል?

6ኛ ጥያቄ:- ዳን.10-11:1 አንብብ።
ሀ/ ዳንኤል ሪዕዩን የተቀበለው የት ሆኖ ነው?
ለ/ ሪዕዩን ሲያገኝ ዳንኤል ምን እያደረገ ነበር?
ሐ/ ሪዕዩን በሚያይበት ጊዜ ዳንኤል ምን እንደሆነ በሪስህ ቃላት ግለጽ።

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 10:1-9

ጥያቄዎች

7ኛ ጥያቄ:- በማን መንግሥትና በዘመነ መንግሥቱ በስንተኛው ዓመት ነበር ዳንኤል ይህን ሪዕይ የተቀበለው?
8ኛ ጥያቄ:- ለሪዕዩ ራሱን ለማዘጋጀት ዳንኤል ምን አደረገ?
9ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል በሪዕዩ ስላየው «ሰው» በሪስህ ቃላት ግለጽ።
10ኛ ጥያቄ:- ከዳንኤል ጋር በነበሩት ሰዎች ላይ ሪዕዩን ያስከተለው ውጤት ምን ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

በትንቢተ ዳንኤል ከምዕራፍ 10-12 ያለው በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኝ የመጨረሻ ሪዕይ ነው። ዳንኤል 10 የዚህ ሪዕይ መግቢያ ነው፤ ዳንኤል 11-12:4 ደግሞ ሪዕዩ ራሱ ሲሆን፥ ዳንኤል 12:5-13 ደግሞ የሪዕዩ መጸምጸሚያ ነው። በዚህ ሳምንት በዳንኤል 10:1-11:1 ያለውን የሪዕዩን መግቢያ እናጠናለን።

እንደ ትንቢተ ዳንኤል 9:1-23 ሁሉ ትንቢተ ዳንኤል 10 ሪዕዩን በተቀበለበት ወቅት ስለነበረው ሁኔታ ይገልጻል። በብዙ መንገድ እነዚህ ሁለት ምዕራፎች ተመሳሳይነት አላቸው። ሁለቱም ሪዕዮች የጸምና ጸሎት ውጤት ናቸው። ሁለቱም ወደፊት በእይሁዳውያን ላይ ምን እንደሚሆን ያመለክታሉ።

ዳንኤል 10:1 ነቢዩ ሪዕዩን የተቀበለበትን ዓመት ይገልጻል:: ሪዕዩን ያገኘው ቂሮስ በነገሠ በሦስተኛው ዓመት ነበር:: ይህም ማለት በዳንኤል 1 ያለውን ሪዕይ የተቀበለው በ536 ዓመተ ከክርስቶስ ልጸተ በፊት ማለትም በዳንኤል 9 ካለው ሪዕይ ከሁለት ዓመት በኋላ ነበር ማለት ነው:: ከምዕራፍ 10-12 ያለው ሪዕይ በዳንኤል ሕይወት የተፈጸመ የመጨረሻ ሁኔታ ሲሆን÷ በዚያን ጊዜ በምርኮኝነት ከኢየሩሳሌም ወጸ ባቢሎን ከተወሰደችም 72 ዓመት ሆኖ ነበር::

ዳንኤል 10:1 ስለሚመጣው ሪዕይ ፍንጭ ይሰጣል:: ሪዕዩ ስለ «ታላቅ ጦርነት» ነው:: ሪዕዩን ማጥናት ስንጀምር ዳግሞ የሚናገረው ስለ ብዙ ተከታታይ ጦርነቶች እንደሆነ እንረዳለን:: ዳንኤል መልእክቱ ወይም ትንቢቱ የታመነና እውነተኛ መሆኑን ያረጋግጣል:: ከእግዚአብሔር የተሰጠ በመሆኑ እውነተኛ ነው:: የወጸፈቱን ሁኔታዎች በሙሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ራሱ ስለሆነ እውነተኛነቱ አያጠራጥርም::

ምክንያቱን ባናውቅም ይህ ሪዕይ ከመሰጠቱ በፊት ዳንኤል ለተወሰነ ጊዜ ሲያዝንና ሲተክዝ ነበር:: የንጉሡ አገልጋይ ስለነበር ማለፊያ ምግብ ቢዘጋጅለትም ለተወሰነ ጊዜ አይበላም ነበር:: ሥጋ አልበላም ወይም አልጠጣም፤ ቀባትም አልተቀባም:: ለትካዜውና ለኃዘኑ ምክንያት የሆነው ከሁለት ዓመት በፊት ወጸ ሀገሯቸው የተመለሱት አይሁዳውያን በችግር ላይ መሆናቸውን በመስማቱ እንደሆነ እንዳንድ ሰዎች ይገምታሉ:: ወይም አይሁዳውያን ወጸሀገሯቸው ከተመለሱ በኋላ የተጀመረው የቤተ መቅደሱ የእድሳት ሥራ ተቋርጦ ይሆናል እናውቀም÷ (ዕዝራ 4):: ስለዚህም ይህን ሪዕይ በተቀበለበት ወቅት ዳንኤል ተስፋ እንዳጸረገው ቤተ መቅደሱ አልተሠራም ነበር:: አሁን መልካሙን ምግብና ሥጋ ባለመብላት÷ ወይን ጠ ባለመጠጣት÷ ዘይትም ባለመቀባት ዳንኤል የልቡን ሐዘንና ትካዜ ለመግለጸ ፈለገ:: በእነዚህ ጊዜያት ሁሉ ይጸልይ ነበር፤ ዳንኤል 10:12 እንደሚነግረን እግዚአብሔር መልስ የሰጠው ጸሎቱን ከሰማ በኋላ ነው::

በትንቢተ ዳንኤል 10:4 እንደምናየው ሪዕዩን የተቀበለው በመጀመሪያው ወር ከወሩም በ24ኛው ቀን ነበር:: ዳንኤል ይህን የሚነግረን የመጀመሪያው ወር ለአይሁዳውያን ልዩ ትርጉም ስለነበረው ነው አዲስ ዓመት ሲመጣ ከፍተኛ የጸስታና የጽግስ ጊዜ የማጽረግ ልማጽ አላቸው:: ፋሲካ የሚውለው በመጀመሪያው ወር አሥረ አረተኛ ቀን ላይ ነበር:: ይህ ቀን ከግብፅ ባርነት የመጡበት ቀን ሲሆን÷ ልዩ በሆነ ሁኔታ እንዲያከብሩት እግዚአብሔር ራሱ አዝዘአቸዋል:: (ዘፀ.12:1-13 እና ዘሌዋውያን 23:4-8 ተመልከት::)

11ኛ ጥያቄ:- ፋሲካ እና የቂጣ በዓል የሚሉትን ቃላት በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ውስጥ ተመልከት:: እነዚህ በዓሎች

የሚከበሩት በየትኛው ወር ነው? ለምን ያህል ቀን ነበር የሚከበሩት?

ፋሲካ የሚከበረው ለአንድ ቀን ብቻ ነው:: ወዲያውኑ ዳግም የቂጣ በዓል በተከታታይ ለ7 ቀን ይከበራል:: በዚህ ጊዜ እስራኤላውያን የቦካ ቂጣ (እንጀራ) አይበሉም፤ ይህም ከግብፅ ምድር በችኮላ መውጣታቸውን ለማመልከት ነው:: የቂጣ በዓል የመጨረሻ ቀን የሚሆነው በመጀመሪያው ወር ሃያ አንደኛ ቀን ሲሆን ይህም ዳንኤል ረዕዩን ከመቀበሉ ጥቂት ቀን ቀደም ብሎ ነበር ማለት ነው::

ዳንኤል የነበረበት የባቢሎን ከተማ የምትገኘው በኤፍራጥስ ወንዝ ላይ ነው:: በመጀመሪያው ወር ሃያ አረተኛ ቀን ላይ ግን ዳንኤል በጤግሮስ ወንዝ አካባቢ ነበር:: የጤግሮስ ወንዝ ከኤፍራጥስ ወንዝ 43 ኪሎ ሜትር ይርቃል:: ይህንን ሰው መሳይ ፍጡር ያየው በዳንገት በመንዝ ላይ እያለ ነበር:: ዳንኤል ከሚሰጠን ገለጻ ግን ተረ ሰው እንዳልነበረ መረዳት ይቻላል:: ይህ ሰው ማነው? ማንነቱን በትክክል ማወቅ አንችልም:: አንዳንድ ምሁራን እንደ ገብርኤልና ሚካኤል ያለ ሌላ ታላቅ መልአክ እንደሆነ ይናገራሉ:: አንዳንዶች ደግሞ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ራሱን ሲገልጥ ነው ብለው ያምናሉ::

12ኛ ጥያቄ:- በዳንኤል 10:4-6 ያለውን ረዕይ ሕዝ.1:22-28 እና ረዕይ 1:12-17 ካለው ጋር አነፃፅር::
ሀ/ ረዕዮቹ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
ለ/ ረዕዩን ያዩት የሦስቱም ሰዎች ሁኔታ የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

በሕዝቀኤል ላይ ያለው ረዕይ ስለ እግዚአብሔር ሲሆን÷ በዮሐንስ ረዕይ ያለው ደግሞ ስለ ጌታ ኢየሱስ መሆኑን እርግጠኞች ነን:: በጣም ተመሳሳይ በመሆናቸውም በዳንኤል 10:4-6 ያለውም የረሱ የእግዚአብሔር ረዕይ እንደሆነ ብዙዎች ይናገራሉ::

ሦስቱም ረዕዮች የተሰጡት በምሳሌያዊ ቋንቋ መሆኑን መረዳት አለብን:: ረዕዩን ያዩት ሰዎች ስለ ረዕዩ ሊገልጹልን የሚችሉት ከዚህ በፊት ካዩት ምድራዊ ነገር ጋር በማገናዘብ ነው:: ሦስቱም ረዕዮች በጣም ታላቅ ከመሆናቸው የተነሣ ያዩዋቸው ሰዎች ሁሉ በፍርሃት መድቀዋል::

በሦስቱም ረዕዮች መካከል ያለውን ተመሳሳይነት ለመረዳት የሚከተለውን ሠንጠረዥ ተመልከት::

ዳንኤል	ሕዝቅኤል	ዮሐንስ
እንደ ሰው	እንደ ሰው	እንደ ሰው ልጅ
ልብሱ - በፍታ (ናይለን) ወገቡን በወርቅ መታጠቂያ የታጠቀ	በዙፋኑ ተቀምጦ ነበር	ልብሱ - ረጅም ቀሚስ በወርቅ መታጠቂያ የታጠቀ
አካሉ - እንደ ብርሌ	ከወገቡም በላይ የሚያ ብለጨልጭ ወርቅ አምሳያ	ፀጉሩ - እንደ ጥጥ ነጭ
ፊቱ - እንደመብረቅ	ከወገቡም በታች እንደ እሳት አምሳያ	ዓይኖቹ - እንደ እሳት ነበልባል
ዓይኖቹ - እንደሚንበለበል ፋና	በዙሪያው ፀዳል ነበር	እግሮቹ - እንደጋለ ናስ
	ድምፁ - እንደ ታላቅ ሠራዊት ድምፅ	ድምፁ - እንደብዙ ውሆች ድምፅ
ክንዶቹና እግሮቹ - እንደጋለ ናስ		ከሞከብት ይዞ ነበር
ድምፁ - እንደ ብዙ ሕዝብ ድምፅ		ከአፉ ሰይፍ ይወጣ ነበር

በዚህ ራዕይ የምናያቸው ነገሮች ለዳንኤል ምን ያህል ምሳሌያዊ ነገር እንደነበሩ መገመት አንችልም:: የበፍታ (ናይለን) ልብሶች ምን ጊዜም ነጭ ናቸው:: ካህናትና መላእክት የሚለብሱት የዚህን ዓይነት ልብሶች ነበሩ÷ (ዘፀ.28:39-43፤ ሕዝ.9:2-10:7):: ነጭ የቅድስና ምልክት ነው:: በወገባቸው የታጠቁት ወርቅ በጣም የጠራ ነበር፤ ምናልባትም አፈዝ ከሚባለው ሥፍራ ከሚገኘው ወርቅ ጋር ይመሳሰላል:: እካላቸውን ከሚያንጸባርቅ ነገር ጋር ወይም ከቢረሌ ጋር አመሳስለውታል:: ቢረሌ አንጽ ዓይነት ዕንቁ ነው:: ዓይኖቹ እንደ ፋና÷ እግሮቹና ክንዶቹ እንደሚ ያንጸባርቅ ናስ÷ ፊቱ በኃይል እንደምታበራ ፀሐይ ነበር:: የራዕዩ ዓላማ በራዕይ የተገለጸለት ሰው ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ለዳንኤል ለማሳየት ነው:: ምንም እንኳ መላእክት ተመሳሳይ ልብስ ለብሰው÷ በተመሳሳይ ሁኔታ ቢገለጹም÷ (ራዕይ 15:6) በብዙ ሁኔታ ይህ ዳንኤል በራዕይ ያየው ሰው ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ሳይሆን አይቀርም::

አብረውት የሚጓዙ ሰዎች ቢኖሩም ራዕዩን ያየው ዳንኤል ብቻ ነበር:: ይሁን እንጂ እንድ ያልተለመደ ሁኔታ መፈጸሙን ስለተረዱ ፈርተው ሸሹ:: ዳንኤልም ራዕዩን ሲያይ በጣም ፈረ:: ኃይሉም ስለረቀው ወደ ምድር ወደቀ:: በምድሩ ላይ ወድቆ እያለ «ሰውዬው» ተናገረው:: ምን እንደተናገረ ግን አናውቀም:: ነገር ግን ዳንኤል በከባድ እንቅልፍ ውስጥ እንዳለ ሰው ራሱን ሳተ::

አምላካችን እግዚአብሔር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ዳንኤል መጠነኛ ገለጻ ይሰጠናል:: በፍርሃት ራሱን ሰጥቶ በምድር ላይ መውደቁ በጣም የሚገርም ነው:: ዳንኤል÷ ሕዝቅኤል÷ ኢሳይያስና ዮሐንስ ያዩት ራዕይ በአእምሮአችን እንዲቀረጽ እግዚአብሔር ይፈልጋል:: ኃጢአተኛነታችንን አውቀን ራሳችንን ዝቅ የምናደርገውም እግዚአብሔርን በዚህ ሁኔታ ስናስበው ነው:: ትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 10 ከእግዚአብሔር ታላቅነት ጋር ሲነፃፀር ሰው ምን ያህል ዳካማ እንደሆነ ያሳየናል::

13ኛ ጥያቄ:- እስቲ ለጥቂት ጊዜ ዳንኤል ስላየው ታላቅና አስፈሪ ራዕይ አሰላስል:: እግዚአብሔርን ስለ ታላቅነቱ አመስግነው:: በታላቁ አምላካችን ፊት ራስህን አዋርድ::

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 10:10-11:1

ጥያቄዎች

14ኛ ጥያቄ:- ዳንኤልን የነካውና በእግሩ እንዲቆም ያደረገው የማን እጅ ይመስልሃል?

15ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛው መልእክቱን ለዳንኤል ለመንገር መጀመሪያ የተላከው መቼ ነበር?
16ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛው ወዲያውኑ ወደ ዳንኤል እንዳይመጣ ያገደው ማን ነበር?
17ኛ ጥያቄ:- መልእክቱን ለዳንኤል እንዲያደርስ መልእክተኛውን የረዳው ማነው?
18ኛ ጥያቄ:- መልእክቱ የትኛውን ሕዝብ የሚመለከት ነበር?
19ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛው ሁለት ጊዜ ዳንኤልን ምን በማለት ጠሪው? (ቁ.11፤ 19)
20ኛ ጥያቄ:- መልእክቱን ካደረሰ በኋላ ተመልሶ የሄደው ከማን ጋር ለመዋጋት ነበር?
21ኛ ጥያቄ:- መልእክተኛውን በውጊያው የረዳው ማነው?
22ኛ ጥያቄ:- ዳርዮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት ላይ መልእክተኛው ምን አደረገ?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ትናንትና በጸምና በጸሎቱ ምክንያት ዳንኤል ራዕይ እንዳገኘ ተመልክተናል። በራዕዩም ያየው ሰው ነበር። ይህ ሰው ማን እንደሆነ በትክክል ለማወቅ እንደማይቻልም ተመልክተናል። ይህ ሰው ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ወይም ከታላላቅ መላእክት አንዱ ይሆናል።

ዳንኤል ራዕዩን ሲያይ ራሱን ስቶ በምድር ላይ ወደቀ። በወደቀበት ቦታ እንድ እጅ ዳሰሰው። የማን እጅ ይሆን? በጤግሮስ ወንዝ ዳርቻ ያየው ሰው እጅ ይሆን? ወይስ የሌላ መልአክ እጅ ይሆን? ከሁለት አንዱ ትክክል ይሆን ይሆናል? በራዕይ ያየው ሰው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ብለን የምናምን ከሆነ÷ የዳሰሰው እርሱ ራሱ ሊሆን ይችላል። ይህ ወደ ዳንኤል የተላከው ራሱ የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሆነ÷ ከሰይጣን ጋር በተጸረገው ውጊያ ሚካኤል የተባለው መልአክ እንዲረዳው ባላስፈለገም ነበር። እዚህ ላይ ዳንኤል በራዕይ ያያቸው ሁለት ሰዎች ናቸው ብሎ ማሰቡ ጥሩ ነው። የመጀመሪያው:- ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲሆን÷ ሁለተኛው ዳግሞ:- በፋርስና በግሪክ መንግሥት ላይ ሥልጣን ያለው መልአክ ሊሆን ይችላል።

ይህ እጅ (በኋላ ላይ «የሰው ልጅ የሚመስለው» ተብሎ የሚነገርለት) ዳንኤልን በዳሰሰው ጊዜ በመጀመሪያ በጉልበቱ ለመንበርከክ የሚችልበት ኃይል ሰጠው። በኋላ ግን መልእክቱን ለመቀበል ቀጥ ብሎ በእግሩ ለመቆም ቻለ። መልእክተኛውም ዳንኤል በእግዚአብሔር ፊት የተወደደ እንደሆነ ነገረው÷ (ዳን. 10:11፤ 19)። በዳንኤል 9:23 እንደተመለከትነው ሁሉ ዳንኤል ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ሕብረት የነበረው

ሰው ነበር። ይህን ታላቅ ረዕይ እግዚአብሔር የገለጸለትም ከዚህ ሕብረት የተነሣ ነበር።

መልአኩ ስለ እስረኤል ሕዝብ የመጸፊት ሁኔታ እንዲነገረው የተላከው ዳንኤል መጾምና መጸለይ በጀመረበት ጊዜ እንዳነበር ነግሮታል። በፋርስ አገር ውስጥ ይኖር ወደነበረው ወደ ዳንኤል በመምጣቱ ላይ ሳለ «የፋርስ መንግሥት አለቃ (ጎጉሥ)» የሚባል ጠላት አጋጠመው።

ይህ መልእክተኛ መልአክ በመሆኑ አለቃውም ክፉ መንፈስ ሳይሆን እንዳማይቀር ይገመታል። ይህ ክፉ መልአክ የፋርስን ሁኔታ በቁጥጥሩ ሥር ለማድረግ የሚጠቀምበት የሰይጣን መልእክተኛ ነው። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ለእስረኤል ያለውን ዓላማ ለማጨናገፍ ሰይጣን በዚህ መልእክተኛው ይጠቀማል። ምናልባትም ለብዙ ዓመታት የቤተ መቅደሱ ሥረ የተቋረጠው በዚህ ክፉ መልአክ ምክንያት ሳይሆን እንዳማይቀር ይገመታል። ዳንኤል ለሦስት ሳምንት ያህል ሲጾምና ሲጸልይ በነበረበት ወቅት የእግዚአብሔር መልአክና ሰይጣን ውጊያ ላይ ነበሩ። ሁለቱም አልተሸናነፉም። በመጨረሻም «ከዋነኞቹ አለቃ» የሕዝብ አለቃ የተባለው ሚካኤል መልአኩን ለመርዳት መጣ። ክፉውን መልእክተኛ ከአሸነፉት በኋላ ነበር መልአኩ የጸሎቱን መልስ ይዞለት ወደ ዳንኤል የመጣው።

ከዚህም ቀደም ብለን የእግዚአብሔር ልዩ መልእክተኛ ስለሆነው ስለ ታላቁ መልአክ ስለ ገብርኤል አጥንተናል። ሌላ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስሙ የተጠቀሰ መልአክ ስለ ገብርኤል አጥንተናል። ሌላ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስሙ የተጠቀሰ መልአክ ሚካኤል ብቻ ነው። ከእግዚአብሔር ታላላቅ መላእክት አንዱ ሊቀ መልአክ ተብሎአል÷ (ይሁዳ 1:9)። በመታጸርች መካከል የሥልጣን ደረጃ እንዳለ ሁሉ በመላእክትም መካከል የሥልጣን ደረጃ መኖሩን የእግዚአብሔር ቃል ያስተምረል። ለሌሎች መላእክት ሚካኤል ጄኔረላቸው ነው ማለት ይቻላል÷ (ረዕይ 12:7)። ሊቀ መላእክት የተባለውም በዚህ ምክንያት ነው። ሚካኤል ከእግዚአብሔር ሕዝብ ከእስረኤላውያን ጋር የጠበቀ ግንኙነት አለው። ስለዚህም «አለቃችሁ ሚካኤል» በኋላም «ስለ ሕዝብ ልጆች የሚቆመው ታላቁ አለቃ ሚካኤል» ተብሎአል÷ (ዳን.12:1)።

በጣም ከምንጽናናባቸው ነገሮች አንዱ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር መሆኑ ነው። ከዚህም በተረፈ ለሕዝቡ ልዩ ጥንቃቄና ጥበቃ እንዲያደርጉላቸው እግዚአብሔር መላእክቱን እንዳሚያዝዝ በቅዱሳት መጻሕፍት ተጠቅሶአል። ምንም እንኳ በዓይናቻችን ባናያቸውም እነዚህ መላእክት በየዕለቱ ከተለያየ አደጋ ይጠብቁናል። እግዚአብሔር ለልጆቹ የሚያደርገው ጥበቃና እንከብካቤ አስደናቂ አይደለምን?

የመልእክቱ ዋና ዓላማ ወደፊት በእስረኤል ሕዝብ ላይ ስለሚሆነው

ነገር ለማመልከት እንደሆነ፥ መልአኩ ቀደም ብሎ ለዳንኤል አስታውቆት ነበር። በምዕራፍ 11 ላይ መልአኩ ወደፊት በእስራኤል ላይ ተፅዕኖ የሚያደርግ ሁኔታን ሲገልጽለት እንመለከታለን። ስለ ሪዕዩ ከመንገሩ በፊት ግን መልአኩ ስለ ራሱ ሥራ ነገረው። መልአኩ የመጣው «በእውነት መጽሐፍ የተጻፈውን» ሊነግረው ነበር።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር የተለያዩ መጻሕፍት እንዳሉት ይናገራል። እነዚህ መጻሕፍት አንዳንድ ነገሮችን እንዳይረሳ እግዚአብሔርን የሚረዱት ሳይሆኑ፥ እኛ ከዘመናት በፊት የታቀደው የእግዚአብሔር እቅድና ዓላማ እውነተኛ መሆኑን እንድንገነዘብ ነው። የእግዚአብሔር እቅድ ተፈጽሞአል። አንዳንድ ጊዜ በሕይወታችንም ሆነ በሀገራችን በሚደርሰው ሁኔታ እግዚአብሔር ሁኔታዎችን ሁሉ መቆጣጠሩን እንዘነጋለንI ይሁን እንጂ ሁኔታዎች ሁሉ በእርሱ ቁጥጥር ሥር መሆናቸውን በማሰብ መጽናናት አለብን። የሚሆነው ሁሉ አስቀድሞ በእውነት መጽሐፍ የተጻፈ ነው። በእውነት መጽሐፍ ላይ የተጻፈው የእግዚአብሔር እቅድና ዓላማ መፈጸሙ የማይጠረጠር ነው።

23ኛ ጥያቄ:- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:- መዝ.69:28I 139:16I ሪዕይ 20:12። እነዚህ ጥቅሶች ስለምን ዓይነት መጻሕፍት ይናገራሉ።

በሰማይ ቢያንስ ሁለት የተለያዩ ዓይነት መዝገቦች አሉ። አንደኛው መዝገብ ታሪክ የተመዘገበበት ነው። ያደረግነው ሁሉ:- ክፉም ሆነ በጎ የሚመዘገበው በዚህ መዝገብ ውስጥ ነው። እግዚአብሔር የሚፈርድብንም በዚህ መዝገብ በተጻፈው መሠረት ነው። በዚህ መዝገብ ወይም በሌላ መዝገብ ውስጥ የተጻፈው ታሪክ በዓለም ላይ የሚሆነውን ሁሉ ሊያካትት ይችላል። ከእግዚአብሔር እቅድና ዓላማ ውጭ የሚሆን ምንም ነገር የለም።

ሁለተኛው መጽሐፍ ደግሞ «የሕይወት መዝገብ» ይባላል። በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑት እውነተኛ አማኞች የሚመዘገቡት በዚህ መዝገብ ውስጥ ነው። ወደ ገሃነም ወይም መንግሥተ ሰማይ የምንሄደውም እዚህ መዝገብ ውስጥ በተጻፈው መሠረት ነው።

24ኛ ጥያቄ:- ስማችን በሰማያት በመጻፉ ምን ያህል እንጽናናለን፥ ምን ያህልስ በተሻለ ሁኔታ እግዚአብሔርን እንድናገለግል ያደርጉናል?

መልእክቱን ለዳንኤል ካደረሰ በኋላ መልአኩ እንደገና ተመልሶ ከፋርስ መንግሥት አለቃ ጋር መዋጋት ነበረበት። ያ መንግሥት ከወደቀ በኋላ ደግሞ ሁኔታዎችን ለመቆጣጠር ከሚሞክረው ከግሪክ መንግሥት አለቃ ጋር ይዋጋል። የፋርስ መንግሥት በግሪክ መንግሥት ድል መደረጉን ምናልባት ካለፉት

ትምህርቶች ታስታውስ ይሆናል:: የምዕራፍ 11 አብዛኛው ክፍል የሚናገረው ስለ ግሪክ በመሆኑ በግሪክ ላይ ልዩ ትኩረት ማድረግ ይኖርብናል:: መልእኩ ሲዋጋ የነበረው ብቻውን ነበር:: በኋላ ግን ሚካኤል ሊረዳው መጣ::

ዳርዮስ በነገሠበት ጊዜ ሊያበረታውና ሊያጸናው ቆሞ እንደነበር መልእኩ ለዳንኤል ነገረው:: እስረኤላውያን ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ ንጉሡ እንዲፈቅድ የረዳው እርሱ መሆኑን መልእኩ ለዳንኤል ሊያስታውስ ይፈልጋል:: የአረማውያን ነገሥታት ውሣኔ እንኳ ከእግዚአብሔር ተፅዕኖ ውጪ አይደለም::

25ኛ ጥያቄ:- ይህ እውነት አንተንና የቤተ ክርስቲያንህን ሰዎች ምን ያህል ያጽናናችኋል?

የምድር ነገሥታትን ውሣኔ እግዚአብሔር በመላእክቱ አማካይነት መቆጣጠር መቻሉን በመረዳቱ ዳንኤል ተጽናንቶአል:: የምድር ነገሥታት እንደፈቃዳቸው እንዲወስኑ እግዚአብሔር አይፈቅድላቸውም:: ስለዚህም በእያንዳንዱ ሀገር የሚደረገው ሁኔታ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ነው:: በምዕራፍ 11 ላይ እግዚአብሔር መንግሥታት በሕዝቡ ላይ ተፅዕኖ ሲያደርጉ እንዴት አድርገ እንደሚቆጣጠር በግልፅ እንመለከታለን::

አሪተኛ ቀን:- የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስ

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ በምድር በሚደረገው ሁኔታ እንዴት የሰይጣንን ኃይል ለማየት እንደምንችል እንዳንድ ሐሳቦችን ጥቀስ::
2/ ሰይጣንን ለማሸነፍ ሥልጣን እንዳላቸው ክርስቲያኖች ምን ያህል እርግጠኞች ናቸው?
3/ ብዙ ክርስቲያኖች በሰይጣን ወጥመድ የሚወድቁት ለምን ይመስልሃል?
4/ የሰይጣንን ጥቃት ለመከላከል በመንፈሳዊ መሣሪያዎች እንዲጠቀሙ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ምዕመናንን እንዴት መርዳት ይችላሉ? (ኤፌ.6:10-16 ተመልከት::)

ለ. 1/ ዳን.10:4-6፤ ሕዝ.1:22-28፤ ሪዕይ 1:12-17 አንብብ:: እነዚህ ጥቅሶች የእግዚአብሔርን ታላቅነት

የሚያሳዩት እንዴት ነው?
2/ እንዳንዶቹ ገለጻዎች ምንን ያሳያሉ?
3/ የእግዚአብሔርን ታላቅነት እንደሚገባ መረዳት ለእርሱ የምንሰጠውን አገልግሎት እንዴት ሊያበረታው ይችላል?

ሐ. 1/ በሰማይ ያሉት የተለያዩ መጻሕፍት ዓላማ ምን እንደሆነ ግለጽ::
2/ እግዚአብሔርን በመፍራት እንዲኖሩና እንደሚገባ እንዲያገለግሉት ይህ እውነት ክርስቲያኖችን ምን ያህል የሚያበረታታቸው ይመስልሃል?

5. ጸሎት::

ትምህርት አሥራ ሰባት

ዳንኤል 11:2-35

የመጀመሪያ ቀን

እስከ ተመሰነውም ዘመን ይሆናልና ከጥበበኞቹ አያሌዎቹ እስከ ፍጻሜ ዘመን ይነጥሩና ይጠሩ ይነጡም ዘንድ ይወድቃሉ:: (ዳን.11:35)

በትንቢተ ዳንኤል ጥናታችን እግዚአብሔር በኃጢአታቸው ምክንያት ሕዝቡን እስራኤልን እንደቀጣቸው ተመልክተናል:: እስራኤላውያን በአሦራውያን እንዲማረኩ አደረገ:: አይሁዳውያን ደግሞ በባቢሎናውያን እንዲማረኩ አደረገ:: ሕዝቡ በዚህ ፍርድ ውስጥ ማለፍ ይገባው ነበር:: እግዚአብሔር ሊያስተምራቸውና ትክክለኛውን መንገድ እንዲይዙ ሊያደርጋቸው ይፈልጋል:: ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ይህን ያደርጋል:: ስለ ኃጢአታችን ሲባል በተለያየ መንገድ የምንቀጣበት ወቅት አለ:: እንደ ጥንት እስራኤላውያን ሁሉ ወደ ቀናው መንገድ ሊመልሰን ይፈልጋል÷ (ዕብ.12:5-11)::

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በኃጢአትህ ምክንያት እግዚአብሔር እንዴት አጽርጎ እንደቀጣህ ዘርዝር::
ለ/ ከዚያስ ቀጣት ምን ተማርህ?

ምንም ኃጢአት ሳናደርግ ስለሚደርስብን መከራና ችግርስ ምን ታስባለህ? በዚያስ ውስጥ እግዚአብሔር ዓላማ ይኖረው ይሆን?

በዚህ ሳምንት አይሁዳውያን ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ የመንግሥታት የጦር አውድማ እንደሆኑ እንመለከታለን:: ከክፋ መሪዎች የተነሣ ሰላም ለማግኘት እንዳልቻሉና የተለያየ ስደት እንደደረሰባቸው እንመለከታለን:: ስለ

ኃጢአታቸው እየተቀጡ ነበር ወይስ እግዚአብሔር የሬሱ ዓላማ ነበረው?

ትንቢተ ዳንኤል 11:35 የችግር ጊዜ እንደሚያጣራና እንደሚያነጻ ይናገረል። ብርና ወርቅ ለአገልግሎት ከመዋላቸው በፊት በእሳት እንደሚያልፉ ሁሉ እኛም ከኃጢአት እንድንነጻና ለአገልግሎቱ የተዘጋጀን እንድንሆን÷ የተለያየ መከራ እንዲደርስብን ያደርጋል። የእግዚአብሔር ቃል እንደሚ ያስተምረን ይህ የመከራ ጊዜ በሕይወታችን ላይ ብዙ ነገሮችን ያደርጋል።

2ኛ ጥያቄ:- ኢሳ.1:25፤ 48:10:- ችግርና መከራ ምን ያደርጋሉ?

በመጀመሪያ:- መከራ ያጠራል። በመልካሙ ጊዜ በሕይወታችን ስላለው ኃጢአት ዳንታ አይኖረንም። ስለዚህም ሕይወታችንን ከኃጢአት ለማጥራት እግዚአብሔር የተለያየ ችግር እንዲደርስብን ያደርጋል።

ሁለተኛ:- መከራ የእምነታችንን ጥራት ይፈትናል፤ በእምነት እንድናድግም ያደርገናል÷ (1ጴጥ.1:6-7 ተመልከት)። እንዲሁ በተለምዶ ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚመጡትና በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑትን እውነተኞቹን አማኞች የሚለዩት በስዳት ጊዜ ነው።

ሦስተኛ:- ችግሮች ፈርሃ እግዚአብሔር በሕይወታችን እንዲኖር÷ ሬሱ እግዚአብሔር የሚጠቀምባቸው መሣሪያዎች ናቸው።

ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስን እንድንመስል እግዚአብሔር ከሚጠቀምባቸው መሣሪያዎች አንዱ መከራ ነው። የችግር ጊዜ ትዕግሥትንና ብስለትን ከማስተማሩም በላይ እግዚአብሔርን የመምሰል ባሕርይ እንዲኖረንም ያደርጋል÷ (ያዕ.1:2-4)።

4ኛ ጥያቄ:- በደረሰብህ ችግር ምክንያት እነዚህ ሦስት ባሕርያት በሕይወትህ እንዴት እንዲኖሩህ እንዳደረገ ግለጽ።

በዚህ ሳምንት ዳን.11:2-35 እናጠናለን። ባለፈው ሳምንት ዳንኤል ስለ ጦርነት ስላየው ራዕይ መማረችንን ታስታውሳለህ? (ዳን.10:1) በእነዚህ ጦርነቶች ወቅት እግዚአብሔር ሕዝቡን እስራኤልን አልጣላቸውም። ይልቁንም እነዚህ ጦርነቶች ሕዝቡን ለማጥራትና ለማንጻት ተጠቅሞባቸዋል።

5ኛ ጥያቄ:- ትንቢተ ዳንኤል 11:2-35 አንብብ።
ሀ/ የማያቋርጥ ውጊያ ያደርጉ የነበሩ ሁለቱ መንግሥታት ነበሩ?
ለ/ በእነዚህ ቁጥሮች የተጠቀሱትን የተለያዩ ጦርነቶች ግለጽ።

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 11:2-4

ጥያቄዎች

6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ከፋርስ ምን ያህል ነገሥታት ይነሣሉ?
ለ/ አረተኛው ንጉሥ ምን ይመስላል?
ሐ/ ምን ያጸርጋል?
7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የሚቀጥለው ንጉሥ ከየት ይመጣል?
ለ/ በመንግሥቱ ላይ ምን ይሆናል?
8ኛ ጥያቄ:- እነዚህ ትንቢቶች በትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 8 ካሉት ትንቢቶች ጋር የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ትንቢተ ዳንኤል 11 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተለየ ምዕራፍ ነው። መጸፊት ስለሚሆኑት ነገሮች ከዚህ ምዕራፍ የበለጠ በየትም ሥፍራ አልተገለጸም። በዚህ ምክንያት ብዙ ምሁራን ይህ ምዕራፍ ጠቅላላ መጽሐፉ እንኪን ባይሆን የተጻፈው በ1967 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት በምዕራፉ ውስጥ ያሉት ብዙዎቹ ትንቢቶች ከተፈጸመ በኋላ ነው ብለው እንዲያምኑ አጽርጎቸዋል። ከ200 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት እስከ 200 ዓ.ም. ባለው ጊዜ ውስጥ በብሉይ ኪዳን የነበሩትን የታላላቅ ሰዎች ስም በመጠቀም እንዳንድ አይሁዳውያን ጸሐፊዎች መጻሕፍት ያዘጋጁ ነበር። በዚያ ዘመን የነበሩት አንባቢዎችም ምንም እንኪ ጽሑፉ ከብሉይ ኪዳን ሰዎች የአንዱ እንዳልሆነ ስለሚረዱ ጽሑፉን ይቀበሉ እንዳነበር የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ይናገራሉ።

በዚህ ምዕራፍ የተጠቀሱት ትንቢቶች የተጻፉት ሁኔታዎቹ ከመጻፋቸው ሦስት መቶ ዓመት በፊት ነበር። እግዚአብሔር ማንኛውም ነገር ከመሆኑ በፊት እንደሚያውቀው እናውቃለን። ስለዚህም መጸፊት የሚሆነውን ነገር ሁኔታው ከመፈጸሙ በፊት በስፋት ማመልከቱ አያዳግተውም። ትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 11 በብዙ መልኩ ከምዕራፍ 8 ጋር ይመሳሰላል። ትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 11 ግን ትንቢቱን የሚያቀርበው ሰፋ ባለ መልኩ ነው።

በዳንኤል 11 ካሉት ትንቢቶች ምን ያህሉ እንደተፈጸሙ፥ ምን ያህሉ ደግሞ መጸፊት እንደሚፈጸሙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን የተለያየ ሐሳብ አቅርበዋል። በሚቀጥለው ሳምንት ዳንኤል 11:36-45 ስናጠና ስለ እነዚህ የተለያዩ አስተሳሰቦች በሰፊው እንመለከታለን።

በዚህ ዘመን ለምንናር ሰዎች ዳንኤል 11:2-35 ታሪክ ነው። ከ500 እስከ 150 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የተፈጸሙትን ነገሮች በታሪክ መጻሕፍት ላይ ተጻግፈን ካላወቅን በቀር እነዚህን ትንቢቶች እንጸሚገባ ልንረዳቸው አንችልም። እነዚህን ትንቢቶች እንዴት መተርጐም እንዳለብን የሚያሳዩንና በምን ዓይነት ሁኔታ እንደተፈጸሙ የሚያስረዱን የዓለም የታሪክ መጻሕፍት ናቸው።

ከ400 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት አንሥቶ ክርስቶስ እስከመጣበት ጊዜ ድረስ ያሉት ዓመታት «400 የዝምታ ዓመታት» ይባላሉ። በእነዚህ ዘመናት ምን እንደተፈጸመ በእግዚአብሔር ቃል አልተገለጸምኟ ነቢያቱም አልተነሡም። በብሉይ ኪዳን ጊዜ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ይሰጠው የነበረው ራዕይ ኢየሱስ ክርስቶስ እስከመጣበት ጊዜ ድረስ ተቋርጦ ነበር÷ (ዕብ.1:1-2 ተመልከት)።

እግዚአብሔር ወደፊት ምን እንደሚሆን የተሚላ ታሪካዊ ገለጻ ለዳንኤል አልሰጠውም። ይሁን እንጂ በጣም አጭር በሆነ ሁኔታ ለመረዳት የሚያዳግቱ ትንቢቶችን ሰጥቶታል። እግዚአብሔር እነዚህን ራዕዮች ለዳንኤል የሰጠው ወደፊት በሕዝቡ ላይ ስለሚደርሰው ሁኔታ ሊያመለክተው ነበር÷ (ዳንኤል 10:14 ተመልከት)። እስራኤል የአሕዛብ መንግሥታት የሚዋጉባት የጦር ሜዳ እንደምትሆን አሳየው። ምንም እንኳ የምርኮው ጊዜ ቢያከትምም ወደፊት የሚመጣውን መሢህ ለመቀበል እንድትነጻና እንድትጠራ በተለያየ መከራ ማለፍ ነበረባት።

ዳንኤል ይህን የመጨረሻ ራዕይ ያገኘው ንጉሥ ቂሮስ ይገዛ በነበረበት ዘመን እንደነበር ታስታውሳለህ። የፋርስ መንግሥት ከመውደቁ በፊት አራት ነገሥታት በተከታታይ እንደሚነሡ መልአኩ ለዳንኤል ገለጸለት። ታሪክ እንደሚያመለክተን የፋርስ መንግሥት በግሪክ መንግሥታት ከመተካቱ በፊት በተከታታይ ቢያንስ ዘጠኝ ነገሥታት ተፈራርቀውበታል። ስለዚህም በዚህ ትንቢት የተጠቀሱት የትኞቹ አራት ነገሥታት እንደሆኑ የታሪክ ምሁራን በትክክል አናውቅም። ብዙዎቹ ግን በትንቢቱ የተጠቀሱት አራት ነገሥታት የሚከተሉት እንደሆኑ ይስማማሉ።

1. ካምብይስስ (ከ529-522 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት) ይህ ንጉሥ በመጽሐፍ ቅዱስ አልተጠቀሰም።
2. ሲዶ ስሜርዲስ (ከ522-521 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት) የዚህም ንጉሥ ስም በመጽሐፍ ቅዱስ አልተጠቀሰም።
3. ዳርዮስ ቀዳማዊ ሒስታስፐስ (ከ521-486 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት) የዚህ ንጉሥ ስም በመጽሐፈ ዕዝራ 5-6 ተጠቅሷል።

ስለ እነዚህ ሦስት ነገሥታት መልአኩ ለዳንኤል ሰፋ ያለ ገለጻ አልሰጠውም።

4. አርጤክስስ (ከ486-465 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት) ይህ ንጉሥ በዕዝራ 4:6 አሐሸዊሮስ ተብሎ ተጠርቶአል። አረተኛው ንጉሥ አርጤክስስ በፋርስ ከተነሡት ነገሥታት ሁሉ ታላቅ ነው። እጅግ ባለጸጋ ስለነበር ብዛት ያለው የጦር ኃይል አደራጀ። ከእስያ ወጻ አውሮፓ ተሻግሮ ግሪክን አጠቃ። ይሁን እንጂ በግሪኮች ድል ተደረገ፤ (ዳን.11:2)።

በዕብራይስጥ «ሦስት ... አረት» የሚለው አገላለጽ በጣም የተለመደ በመሆኑ በትክክል ሦስትና አረት ነገሥታት ማለቱ አይጸለም÷ (ምሳሌ 30:15-29፤ አሞጽ 1:3-6) ከአርጤክስስ በኋላ ሌሎች ብዙ ነገሥታት ገዝተዋል። የፋርስ መንግሥት እስከ 332 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ድረስ አልወደቀም ነበር። ይሁን እንጂ እነዚህ ቀሪዎቹ ነገሥታት በትንቢቱ ውስት ሥፍራ የላቸውም።

የፋርስ መንግሥት አስቀድመው ከተነሡት መንግሥታት ሁሉ ይበልጥ ታላቅ ነበር። እንጻ አሦር ወይም እንጻ ባቢሎን ምርኮኞቹን አያስጨንቅም ነበር። በባቢሎን ዘመን የነበሩትን ምርኮኞች ወጻ ሀገራቸው እንዲመለሱ ፈቀዱላቸው። እያንዳንዱ ሕዝብም የየግሉን ሃይማኖት እንዲከተል ፈቀዱለት። አይሁዳውያን ወጻ ሀገራቸው የተመለሱት÷ መቅደሱንና የኢየሩሳሌምንም ከተማ እንዳገና ለመሥራት የቻሉትም በዚህ ዓዋጅ መሠረት ነበር። ምንም እንኳ የፋርስ መንግሥት የበላይ ተቆጣጣሪነት ሥር ቢሆኑም÷ አይሁዳውያን የራሳቸውን ዕጽል በራሳቸው የመወሰን መብት ነበራቸው። በዘመኑ የነበረውም ሊቀ ካህን የመሪነት ሥልጣን ነበረው።

ከፋርስ መንግሥት ውድቀት በኋላ የግሪክ መንግሥት ተነሣ። ትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 8ን ባጠናህበት ወቅት የመጀመሪያው የግሪክ ንጉሥ ታላቁ እስክንድር እንዳነበር ተመልክተሃል። ምንም እንኳ መናገሻ ከተማው መቄዶንያ ቢሆንም ግዛቱ መላውን ግሪክ÷ የሕንድንም ድንበር ይዞ ግብፅን ሁሉ ያጠቃልል ነበር። ታላቁ እስክንድር በታላቅ ኃይል ነበር ሕዝቡን ሲመራ የነበረው። እስክንድር ይህን ሁሉ ጽል ያገኘው ከ336-323 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ባሉት ዓመታት ውስጥ ነበር። እንጻ ታሪክ እንጻሚለው ታላቁ እስክንድር ወጻ ኢየሩሳሌም በመጣበት ወቅት ሊቀ ካህናቱና ሌሎች ካህናት ልብሰ ተክህኖአቸውን እንዳለበሱ ሂጻው ተቀበሉት፤ ስለ እርሱም በትንቢተ ዳንኤል (ዳን.11:3) የተነገረውን ትንቢት አሳዩት። ታላቁ እስክንድር ገና ከመቄዶንያ ከመነሣቱ በፊት በረዕይ ሊቀ ካህኑ ማንኛውንም መንግሥት በእግዚአብሔር ስም ጽል እንዲያጸርግ ሲያዘው ማየቱን ተናግሮአል። ምንም እንኳ አመጣጡ የኢየሩሳሌምን ከተማ ለመጸምሰስ ቢሆንም በኋላ ግን ለከተማይቱ ካለው አክብሮት የተነሣ ሳያጠፋት ቀረ፤ የእግዚአብሔርንም አምልኮ እንዲቀጥሉ ፈቀጻ። ከዚያ በኋላ ኢየሩሳሌም የሃይማኖት ክልል ሆና ስለ ተገመተች እስከ 200 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ጽረስ ግሪኮች ምንም ችግር አልፈጠሩባትም ነበር።

ከእስክንድር ሞት በኋላ መንግሥቱ ለአሬት ተከፈለ፤ አሬቱንም ግዛት አሬቱ ጄኔራሎቹ ያስተዳድሩ ነበር። ምንም እንኳ እስክንድር ልጆች ቢኖሩትም በተነገረው ትንቢት መሠረት ሁሉም ተገድለዋል። ግሪክ ግዛቷ በመከፋፈሉ ምክንያት በእስክንድር ዘመን የነበራትን ዓይነት ጥንካሬ ሊኖራት አልቻለም÷ (ዳን.11:3-4)።

እስክንድር ዓለምን ለመግዛት ከመነሣቱ ከ200 መቶ ዓመት በፊት ምን እንደሚደረግ በእግዚአብሔር ተመስኖ ነበር። የግሪክ መንግሥት እንደሚከፋፈል እንኳ እግዚአብሔር ትንቢት ተናግሮአል። ጸጋመን እንደተመለከትነው የዓለም የጥንት ታሪክ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ነበር። በዘመናችንም ቢሆን መንግሥታት የሚነሡትም ሆነ የሚወድቁት በእርሱ ፈቃድ ነው። አምላካችን ዘላለማዊ ነው፤ ከዘላለም እስከዘላለምም ይነግሣል።

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 11:5-20
-------- ----------

ጥያቄዎች

9ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በዚህ መጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ተጸጋግሞ የሚጠቀሱት ሁለት የነገሥታት ሐረጎች የነማን ናቸው?
ለ/ እነዚህ ነገሥታት የትኞቹን አገሮች ይወክላሉ?
10ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በትንቢተ ዳንኤል 11:5-9 የተነገሩትን ትንቢቶች በራስህ አባባል ጸፋቸው።
ለ/ በዚህ ዘመን ውስጥ ከፍተኛውን ሥፍራ ይዞ የነበረው የትኛው መንግሥት ነበር?
11ኛ ጥያቄ:- በትንቢተ ዳንኤል 11:10-20 ውስጥ ታላቅ የነበረው መንግሥት የትኛው ነው?
12ኛ ጥያቄ:- በትንቢተ ዳንኤል 11:10-20 የተነገሩትን ትንቢቶች በራስህ አባባል ጸፋቸው።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

ጠቅላላውን የግሪክ ታሪክ ከመመርመር ይልቅ መልእኩ ሰፋ ያለ ማብራሪያ የሚሰጠው ስለ ሁለቱ የግሪክ ግዛቶች ማለትም ስለ ግብፅና ስለ ሦርያ ነበር። እነዚህ ሁለት ክፍሎች ከ320 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እንሥቶ የሮም መንግሥት እስከተነሣበት ጊዜ ድረስ ሲገዙ የነበሩ ሁለት የነገሥታት ወገንን ይመክላሉ። (64 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት)

ከ320 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት እስከ 200 ዓመት ከክርስቶስ

ልጸት በፊት ጽረስ ጸቡባዊው የግብፅ መንግሥት ጠንካሪና ብርቱ ነበር። ይህ መንግሥት ከ323-285 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ሲገዛ በነበረው በቀጻማዊ በጥሊሞስ ሶተር ዘርያዎች የሚመሪ በመሆኑ የበጥሊሞሳውያን መንግሥት ተብሎአል። ሰሜናዊው የሦርያ መንግሥት ጸግሞ በቀጻማዊ ሴሌውከስ ኒካቶር ዘርያዎች ይመሪ ስለነበረው የሴሌውከስ መንግሥት ተብሎአል። ቀጻማዊ ሴሌውከስ ኒካቶር ከ312-281 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ጽረስ ገዝቶአል።

ጻንኤል 11:5-20 በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች ልንከፍለው እንችላለን። ከቁጥር 5-9 ያለው የመጀመሪያው ክፍል ጳለስጢና በጸቡብ መንግሥት ቁጥጥር ሥር የነበረችበት ወቅት ነው። ይህም በታሪክ ከ323-200 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ያለውን ጊዜ ያጠቃልላል። ከቁጥር 10-20 ያለው ሁለተኛው ክፍል ጸግሞ ጳለስጢና በሰሜኑ መንግሥት ቁጥጥር ሥር የነበረችበት ወቅት ነው። ይህም ከ200-142 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ጽረስ ያለውን ጊዜ ያጠቃልላል። በዓለም ታሪክ መጻሕፍት አጋዥነት ትንቢቱን በሚከተለው ሁኔታ ልንረጻው እንችላለን።

ከእስክንጽር ምርጥ ጀኔራሎች አንዱ የነበረው በጥሊሞስ የግብፅ ገዢ ነበር። በአጭር ጊዜ ውስጥ ሳይታወቅበት ግብፅን ታላቅና ገናና መንግሥት አጸረጋት። ግዛቱን ለማስፋፋት ካለው ዓላማ የተነሣ ሌሎቹን የግሪክ ጀኔራሎችን ማጥቃት ጀመረ። ሴሌውከስ የበጥሊሞስ ተባባሪ ነበር። ሁለቱ በእንጽነት ሆነው ሌሎቹን ጀኔራሎች በማሸነፍ ሰፊ ግዛት ያዙ። መናገሻ ከተማውን በእስክንጽርያ ያጸረገው ጸቡባዊ መንግሥት መላውን ጳለስጢና በቁጥጥሩ ሥር አጸረገ። ሴሌውከስ ጸግሞ ሦርያን ያዘ። ምንም እንኳ በበጥሊሞስ ሥር የነበረ «አዛዥ» ቢሆንም የኋላ ኋላ ከታናሹ እስያ እስከ ሕንጽ ጽረስ ግዛቱን ለማስፋፋት ችሏል። ይህም ከሬሱ ከበጥሊሞስ ግዛት የበለጠ ነበር። ዋና ከተማውም በሦርያ ውስጥ በነበረችው በእንጾኪያ ነበር። እንጾኪያ አጲስ ኪጻን በተጻፈበት ዘመን የታወቀች ከተማ ነበረች÷ (ጻን.11:5)።

በዘመኑ ኢየሩሳሌም የንግጽ መናኸሪያ ስላልነበረች በጥሊሞሳውያን በአይሁጻውያን የውስጥ ጉጻይ ጣልቃ መግባትን አልፈለጉም። ይህችን ትንሽ ሀገር የሚገዛው ካህኑ ነበር። ኢየሩሳሌም ግን የግብፅ ንጉሥና የሦርያ ንጉሥ ሲያጸርጉት ለነበረው ጦርነት መተላለፊያና የጦር ዓውጽማ ሆነች።

«ከብዙ ዓመታት በኋላ» ግን ጸግማዊ በጥሊሞስ ፊላጻልፈስ የሚባለው የግብፅ ንጉሥ (285-246 ዓመት ከክርስቶስ ለጸት በፊት) በሁለቱ መንግሥታት መካከል እርቅ እንጂኖር ፈለገ። በጥንቱ ዘመን ይህን ያጸርጉ የነበሩት በሁለቱ ሀገር የነበሩትን ንጉሣውያን ቤተሰቦችን በማጋባት ነበር። አንጢዮኮስ ጸግማዊን የሦርያ ንጉሥ አጸረገው (261-246 ዓከክልበ)፤ የመጀመሪያ ሚስቱንም ፈትቶ ቤሬኒስ የምትባለውን የበጥሊሞስን ልጅ አገባ።

ከጥቂት ዓመታት በኋላ በጥሊሞስ ሞተ። ወዲያውኑ አንጦኪዮስ ፈትቶአት የነበረውን የመጀመሪያ ሚስቱን እንዳገና አገባ። በተጸረገባት ግፍ በጣም ተናድዳ ስለነበር እርሱን÷ ሁለተኛ ሚስቱንና ልጁን ገደለቻቸው። ስለዚህም ሁለቱን መንግሥታት ለማስተባበር ተጸርጮ የነበረው ሙከራ ምንም የረባ ውጤት ሳያስገኝ ቀረ÷ (ዳን.11:6)።

ከዚያ በኋላ በጥሊሞስ ሣልሳዊ ኢውሪጌቴስ የተባለው የቤርኒስ ወንድም (ከቀርብ ዘመዶቶዋ አንዱ) የግብፅ ንጉሥ ሆነ። ሦርያውያንን ወግቶ ጽል አደረጋቸው። እህቱን የገደለችበትንም ሴት ገደላት። በሦርያ ቤተ መንግሥት የነበረውን ሀብትና ጣዖታትን ሁሉ ዘረፈ። ከሦርያ ግዛት ጥቂቱን ከግብፅ ግዛት ጋር ጸባለቀ። ከዚህ ጦርነት በኋላ የጥቂት ዘመን ሰላም ተገኘ። በ240 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ሴሌውከስ ካሊኒከስ የተባለ የሦርያ ንጉሥ (ከ247-226 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት) ግብፅን ለማጥቃት ሞክሮ ሳይሳካለት በመቀረቱ ሸሽቶ ሦርያ ገባ÷ (ዳን.11:7-9)።

ከዚህ በኋላ ከሴሌውከስ ልጆች አንዱ ታላቁ አንጢዮኮስ ሳልሣዊ (223-187 አክልበ) ሥልጣን ያዘ። እርሱ ኃይል የማገኘቱን ያህል ግን የግብፁውያን ኃይል መጸከም ጀመረ። ከግብፁውያን ጋር በተጸጋጋሚ ተዋጋ ከጳለስጢና ግዛት ውስጥ ጥቂቱን በቁጥጥሩ ሥር አጸረገ። በመጨረሻም እጅግ ብዛት ያለው ሠረዊት ይዞ (70 000 እግረኞች) በ217 አክልበ ከግብፅ ንጉሥ ጋር ባጸረገው ታላቅ ውጊያ ብዙ ሕዝብ ስላለቀበት መሸሸ ግጽ ሆነበት። የሦርያ ጦር በዚህ ሁኔታ ተጸክሞ በነበረበት ወቅት እስከ መጨረሻው ማጥቃት ቢኖርበትም የግብፅ ንጉሥ ግን ትቷቸው ወጸ ሀገሩ ተመለሰ፤ (ዳን.11:10-12)።

አንጢዮኮስ ትኩረቱን ወጸሌሎች አገሮች አጸረገ። ከሕንጽ ብዙውን አገር በቁጥጥሩ ሥር አጸረገና ብዙ ሀብት ለማከማቸት ቻለ። አይሁጸውያን ለግብፅ ግብር እንከፍልም ብለው ያመፁት በዚህ ጊዜ ነበር። እስከዚያ ጊዜ ጽረስ ኢየሩሳሌምን እንጸ ሃይማኖታዊ ከልል ስለቆጠሩዋት ግብፅውያን ምንም ጥቃት አላጸረሱባትም ነበር፤ በኋላ ግን የጦርነት አውጽማ አጸረጉዋት÷ ስለዚህም ኢየሩሳሌም ከተለያየ አቅጣጫ ለሚዘምተው ሠረዊት ተጋለጠች። የግብፅ ንጉሥ የሞተው በጣም ሕጻን የነበረው ልጁን አንግሦ ሲሆን በዚህ አጋጣሚ በመጠቀም አንጢዮኮስ እንጸገና ግብፅን ወጋ። (201 ዓመት አክልበ) ምንም እንኳ በጥሊሞሳውያን አይሁጸውያንን በገለልተኝነት ቢተዉአቸውም ብዙ አይሁጸውያን ከአንጢዮኮስ ጋር ተባብረው በግብፅ ላይ ዘመቱ። ይሁን እንጂ የአይሁጸውያን ጦር ከበጥሊሞሳውያን ጄነራሎች በአንጽ ጽል ሆነ። በዚህም ምክንያት:- «ከህዝብህም መካከል (አይሁጸውያን) የሳመፅ ልጆች ረዕዩን ያፀኑ ዘንድ ይነሣሉ፤ ነገር ግን ይወጽቃሉ» የሚለው ትንቢት ተፈጸመ÷ (ዳንዔል 11:10-14)።

አንጢዮኮስ ግን ግብፅን መውጋቱን አላቋረጠም÷ ስለዚህም አሸነፋቸው። በመጀመሪያ «ተመሸጋ የነበረችውን» የሲዶንን ከተማ ያዘ። መልካሚቱን ምድር ኢየሩሳሌምን ጨምሮ መላው ጳለስጢና በሦርያውያን ቁጥጥር ሥር ሆነ። ይህም የሆነው በ197 አክልበ ነበር÷ (ዳንኤል 11:15-16)።

ሁለቱን አገሮች ለማዋሃድ በነበረው ዓላማ አንጢዮኮስ ቀዳማዊት ኪሊዮፓትራ የምትባለውን ሴት ልጁን የ7 ዓመት ልጅ ለነበረው ለቦጥሊሞስ 5ኛ ዳረለት። አንጢዮኮስ ይህን ያደረገው ግብፅን ለመቆጣጠር እንዲያመቸው ቢሆንም ኪሊዮፓትራ ግን ለባልዋ አገዛ ስለተዋጋችው አንጢዮኮስ ግብፅን ለመያዝ ሳይቸል ቀረ÷ (ዳንኤል 11:17)።

ይህ ሁሉ ሲሆን በስተምሥራቅ በኩል ብዙ ማይልስ ርቀት ላይ ሌላ መንግሥት እየተነሣ ነበር። ይህም የሮማውያን መንግሥት ነው። ከገሪኮች ውጽቀት በኋላ የተነሣው የሮም መንግሥት እንደነበር ሳታስታውስ አትቀርም። አንጢዮኮስ ገሪክንና ትንሹ እስያን ማጥቃቱን ቀጠለ። በኋላም ከሮማውያን ጋር ተጋጨ። የሮማውያንን አምባሳደር ካዋረደ በኋላ በ190 አክልበ የሮም ሠራዊት ጽል አደረገው። በዚህም እርሱ በጣም ተዋረደ። ለሠራዊቱና ለሮማውያን የሚከፍለው ከፍተኛ የገንዘብ ዕዳ ስለነበረበት ጸኸየ። በመጨረሻም በአንጾ የአረማውያን ቤተ መቅደስ ላይ በቃጣው ወረራ ምክንያት ተገደለ÷ (ዳን.11:18-19)።

ሴሌውከስ ፊሎፓቶር አረተኛ የተባለው የአንጢዮኮስ ልጅ ከአባቱ ያገኘው ነገር ቢኖር ትቶለት የሄደውን ዕዳ ብቻ ነበር። ስለዚህም ገንዘብ እንዲሰበስቡለት ግብር ሰብሳቢዎችን ወደተለያዩ አገሮችና ወደ ኢየሩሳሌም ላካቸው። ገንዘቡን እንዲሰበስቡ የተላኩት ሰዎች ወደ ኢየሩሳሌምና ወደ ቤተ መቅደሷ ሲመጡ ከአይሁዳውያን ከፍተኛ ተቃውሞና ዓመፅ ገጠማቸው። ግብር ሰብሳቢዎቹ ከመመለሳቸው በፊት ሴሌውከስ ተገደለ። «ነገር ግን በቁጣው ሳይሆን በሰልፍም ሳይሆን በጥቂት ቀን ይሰበረል» (ዳን. 11:20)።

እግዚአብሔር ስለእነዚህ ሁኔታዎች ለምን ለዳንኤል በተብራራ ሁኔታ እንደነገረው መረዳቱ አዳጋች ነው። ይሁን እንጂ ይህ ትንቢት የተሰጠው ወደፊት በአይሁዳውያን ላይ ስለሚደርሰው ጉዳይ ለማመልከት መሆኑን ልንዘነጋ አይገባም። ለብዙ ዓመታት የሁለት ታላላቅ መንግሥታት የጦርነት አውድማ ሆነው ኖሩ። በኢየሩሳሌም አካባቢ የነበረውን ሞትና ኃዘን መገመት የሚያዳግት አይሆንም። ይሁን እንጂ ይህ ሁሉ በህዝቡ በአይሁዳውያን ላይ ይፈጸም ዘንድ አስቀድሞ በእግዚአብሔር የተወሰነ ነበር። ጊዜው ምንም ያህል አስቸጋሪ ቢሆንም ሁኔታዎቹ ሁሉ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ነበሩ።